

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

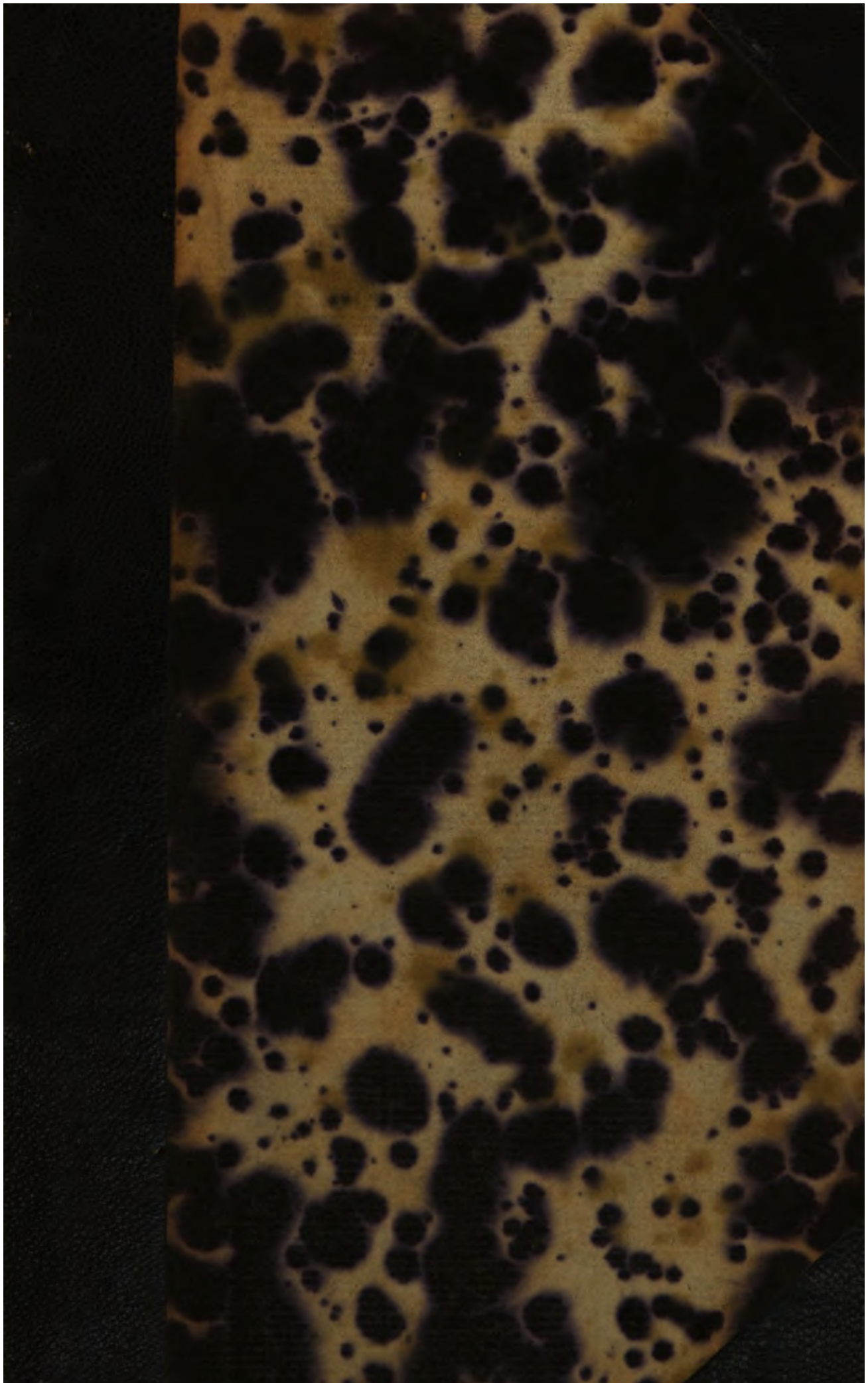
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

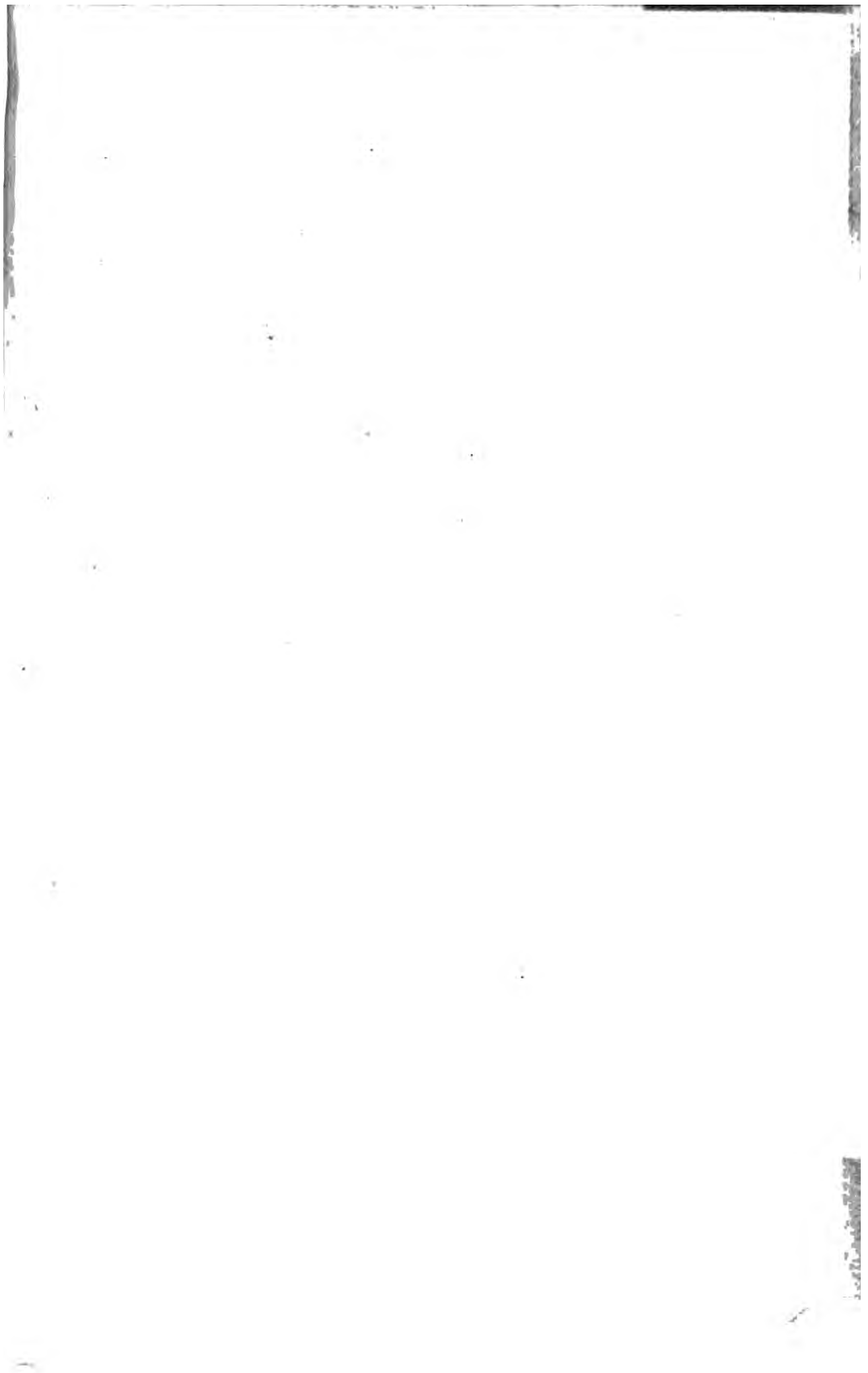

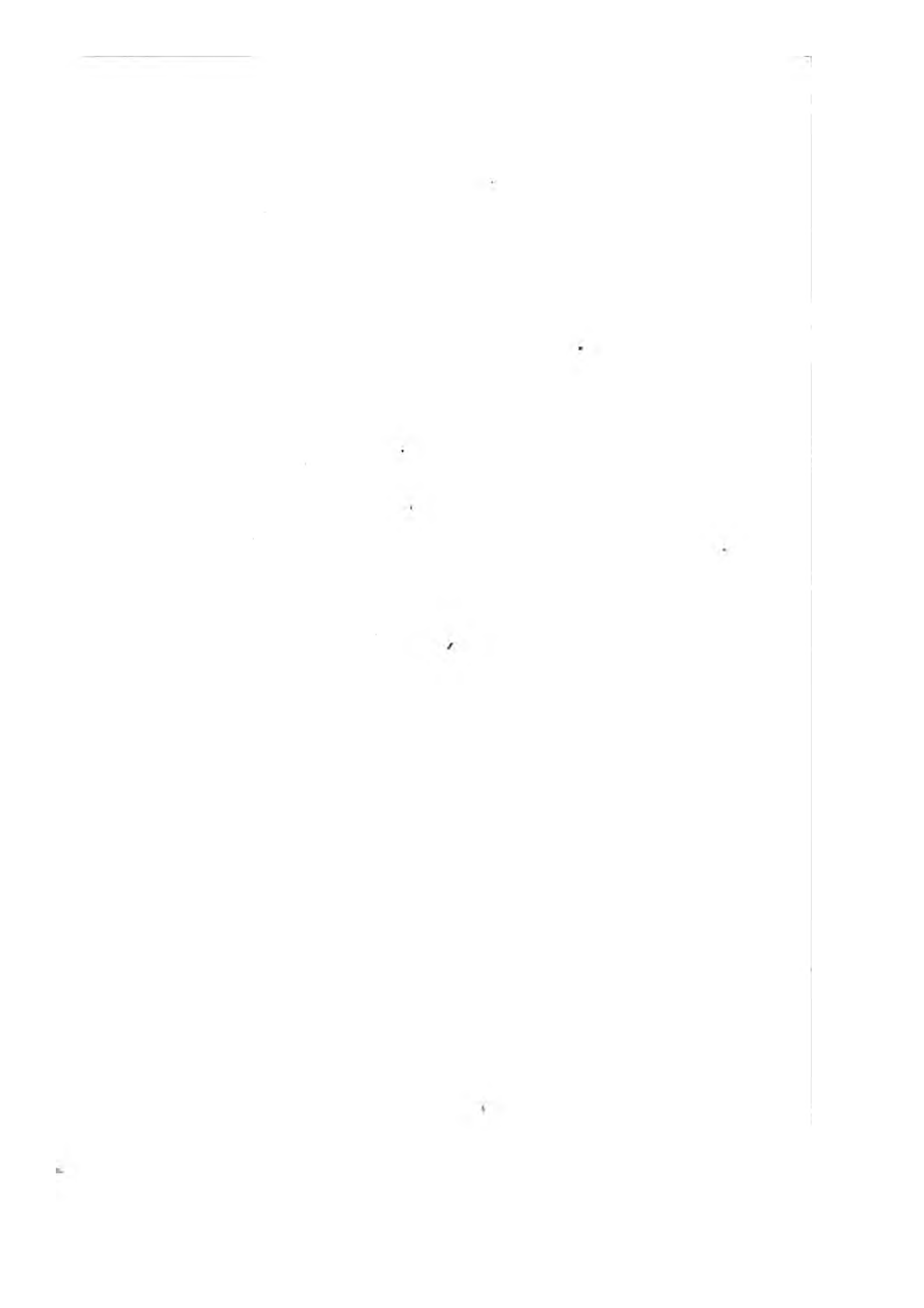
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

107. b. 11

Bernhard Sev. Ingemanns
Samlede Skrifter.

Tredie Afdelings

Trettende Bind.

Eventyr og Fortællinger.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1864.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhl.

S a m l e d e

Eventyr og Fortællinger

af

Bernhard Severin Ingemann.

Trettende Bind.

Efterladte Eventyr og Fortællinger.

Kjøbenhavn.
C. A. Reitzels Forlag.
1864.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Mühle.

Efterladte
Eventyr og Fortællinger

af

Bernhard Severin Ingemann.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels forlag.

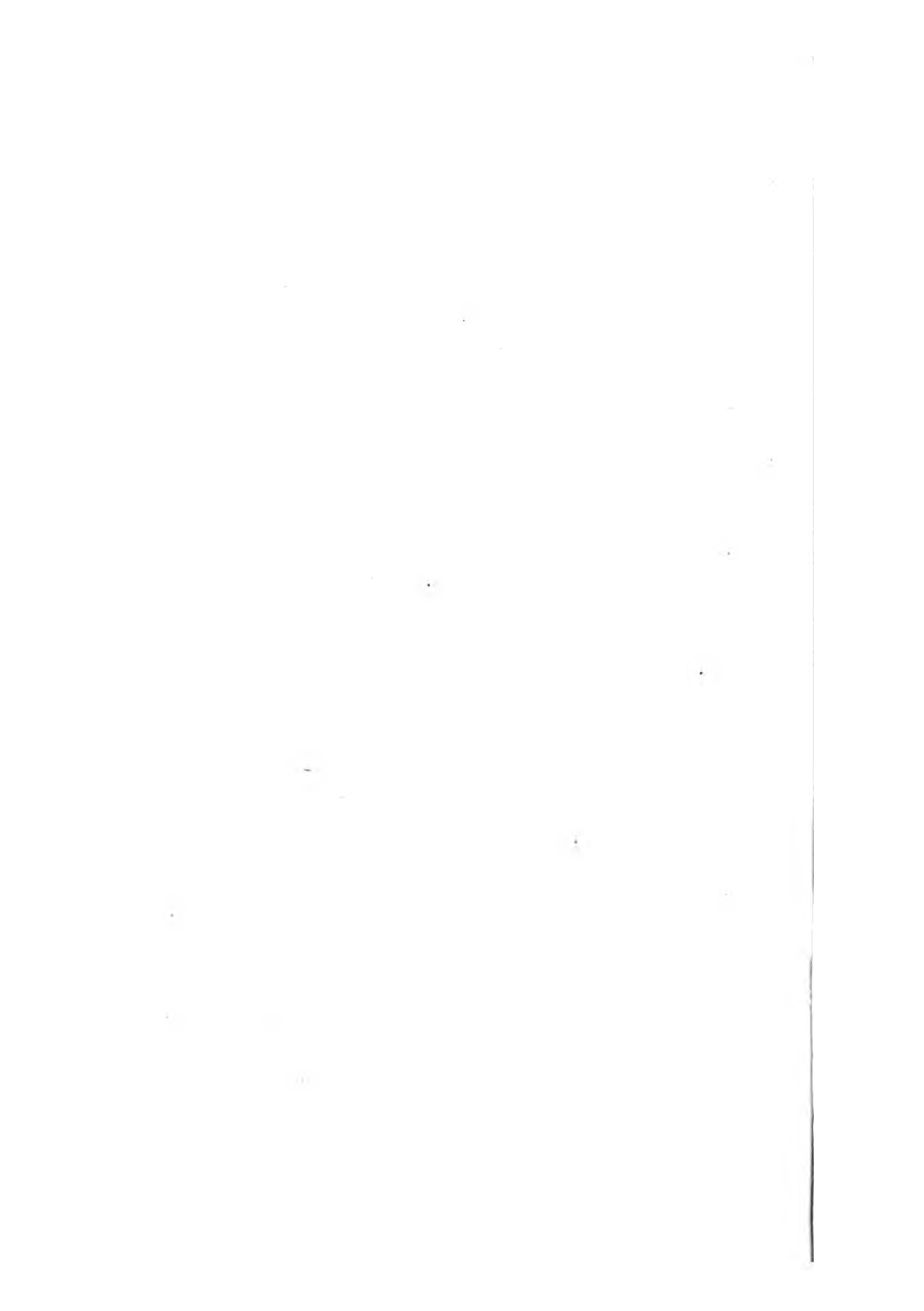
1864.

Bianco Luno's Bogtrykkeri ved F. S. Muhlé.

I n d h o l d.

	Side
I. Pulcinellen, en Fortælling	1.
II. De tvende Draaber, Legende	19.
III. Fjendskab efter Døden, en Fortælling	25.
IV. Ordsprog og Sententser	39.
V. Faster Helene, Brev fra en Landsbypræst	43.
VI. Det hemmelige Vidne, en Fortælling	57.
VII. Et Par Optegnelser om Træk fra Krigen	65.
VIII. Den Fremmede, en Fortælling	69.
IX. Rilden og Dugdraaben	85.
X. Guldfuglen eller den plukkede Høne, et Eventyr	91.
XI. Fragmenter af to Fortællinger:	
1. Fragment af Julerosen	179.
2. Fragment af en ubenævnt Fortælling	183.

Fortællingerne I, III, VI og VIII ere tidligere trykte i Almanacker eller Blade.

P u l c i n e l l e n .

En Fortælling.

Paa den store Plads Navona i Rom stod en smuk Efter-
aarssdag 1818 blandt Almueshoben endel nysgjerrige Reifende
ved en ganske simpel Fjellebod, fra hvis aabne Bræde-
theater den lavtkomiste Farceperson, der kaldes Pulcinel,
ifær ved sin konstig kvækkende Stemme fremkaldte Latter
omkring sig. Denne Folkemasses affskyelige Kvækkestemme,
der forekommer Italienerne saa komisk, frembringes ved et
lille Metal-Instrument, som Gjøgleren skjuler i Munden.
Lyden af hvert Ord, han fremfiger, bliver derved halvvalt
og synes mere at komme fra Ganen, end fra Brystet.
Stemmen ligner saaledes noget Papegøiens, ligesom Maste-
næsen ligner samme Fugls krumme og spidse Næb.

Nogle Geistlige gif forbi med harmfulde Miner; thi
Gjøgleren tillod sig dristige og vantroe Uttringer mod Kirken,
idet han pegede paa den heldende Kirkebygning paa Pladsen
og efterlignede Ræmpefigurens Stilling ved det store Vand-
spring. Ved Billedhuggerens satiriske Lune til Spot over
den uheldige Bygmester, synes hin Figur at ville holde paa
Kirken, naar den en af Dagene falder.

Hele Pladsen var, som sædvanlig, opfyldt af en
mildrende Mennekehob mellem de mangfoldige Skur — med
Frugter og Kjødvarer — og de kogende Kjedler med Macaroni
og Kastanier, som de fattige Lastdragere med deres stolte

Stikfælsler i de lafede Kapper klyngede fig om i maleriske Grupper.

Bed første Diekast syntes Pulcinellen paa hint Fjællebod-Stillads at henhøre til de ganfke almindelige Gjøglere af dette Slags, fom man ligeghldig gaaer forbi; men gav man lidt nøiere Agt paa ham, blev man uvilkaarlig ftaaende. Det var heller ikke alene den raae Almue, der flokkedes om ham; det var ikke blot den Fremmede, hvem Alting endnu er nyt, fom her fandsede; blandt det beftandig afvejlende Gade-Publicum faaes en hel Del Konftnere, fom daglig her indfandt fig og betragtede Synet af denne Fjællebod-Skuefpiller fom et Studium. Han fremtraadte fædvanlig iført den almindelige Pulcineldragt med de melhviede Benklæder og famme Slags Bams med de vide Ermer og befat med Hjertes af rødt Løi, famt kantet med Fryndfer. Hans Bælte var af Haar. Fra den lange, blottede Hals udfaldt en bred, udtakket Lærredskrave over Bryft og Skuldre; hans høie, hvide Pande og fulforte Haar fjkultes for en Del af den graae Filt hue med en rød Kvast i den lange Spids. Tre-Fjerdedelen af hans Anfigt var fjkult af den forte Halvmafke med den krumme, fpidfe Fuglenæb-Næfe. Konftnerne kaldte ham „den døende Pulcinel paa Piazza Navona“, og hvad de fornemmelig kom for at fee, var hans Dødsfcener, fom travesteret Don Juan eller Doctor Fauf, hvormed han fædvanlig fluttede fine Foreftillinger. I diſſe fom ofteft blot mimifke Monologer, hvori han afkaftede Mafken, forftod han med en fuffende Natur og Sandhed at efterligne en virkelig Døendes Minespil og Bevægelfer, og mangan Konftner havde i fine Compositioner benyttet Udtrykket i hans Anfigt og Stillinger. Han var betydeligft fom Mimiker, hvorfor han ofte fun fværtede en Del af fit Anfigt og mafkerede fig alene med den lange, krumme

Næse. Undertiden søiede han ogsaa Ord eller Sang til sine Pantomimer. Det var enten improviseret, naar han dertil var i Lune, eller Repliker af Skuespil, han havde læst eller spillet. Han manglede hverken Kundskaber eller Dannelselse; han havde for en kort Tid endog været berømt, som tragisk Skuespiller, paa St. Carlo-Theatret i Neapel, og givet Gjesteroller med „Furore“ baade i Milano, Florents og Rom; men han skulde have ført et skræffelig vildt Liv. Han var nu bleven aldeles forfalden og var saaledes nedsunken fra de store Theatre til Fjælleboden, skjøndt han neppe var over tredive Aar og endnu besad en sjelden mandig Skjønhed med mærkelige Glimt af den ødelagte Genius. Der var megen Tale om ham blandt Kunstnerne, medens i Mellemacten hans Medhjælper, en lurvet, raa Gjøgler, spiste Blaar og man ventede paa „den døende Pulcinel“, som Mimerer, i et noget forandret Costume.

„Han maa være melancholisk til Fortvivlelse!“ — sagde en ældre Kunstner —: „Døden synes jo den eneste Tanke, der endnu ret kan oplive ham; men han spotter Døden som Livet, som Jord, Himmel og Helvede. Saavel i Faust som i Don Juan giver han vist igrunnen sig selv.“

„Han skal jo ligne Byron og have parodieret ham i sin burleste Don Juan“, bemærkede en yngre Kunstner; „det gad jeg dog have seet!“

„Hans travesterede Don Juan var et Mesterværk trods Gjøglerierne og den forargelige Frivolitet“, tog den ældre Kunstner Ordet igjen; den saakaldte „Svanesang“, han gjerne sang, som Don Juan, var høist slibrig, og det undrer mig ikke, den blev forbudt. Han lod deri et helt forvorpent Libertinerliv drage sig forbi med de allerhyppigste Billeder. Hans Frækhed var dog blandet med et Lune, som han neppe i nogen anden Rolle kan tilegne sig.

Selv naar han var allermest frivol, røbede dog hans Humor en lønlig Foragt for Lavheden i det Liv, han skildrede, og han maatte komme Frækheden til Hjælp ved at nedsvælge det ene Glas Orvietto efter det andet. I hans høieste Libertiner = Svimmel stod Commandantens Stenbillede fra Gravmælet for ham og strakte den spøgelseagtige Stenhaand ud imod ham. Der foer da pludselig et forunderligt Udtryk af Gru, blandet med vild Trods, over hans ungdommelig overmodige Ansigt — han greb raft den lange Stenhaand, og saa begyndte hans mimiske Dødskamp under en tragikomisk — humoristisk Udgydelse af Livsforagt og fortvivlet Atheisme, dog med selvmodsigende Tro paa den Landeverden, han baade fornegtede og haanede. Man saa alle Tegn paa den gradviis seirende Død i hans Miner og Bevægelser, indtil han med et kvækkende Pulcinellstrig, som man baade lo og gyste ved, styrtede om som et virkelig Liv ved Stenspøgelsens Fødder."

NoGLE NYS ANKOMNE REISENDE beklagede, at de ikke havde seet hans forbudte Don Juan.

Alle vare enige om, at det var et stort Talent, der i denne Fjællebod = Pulcinel gik tilgrunde.

Denne Gang vilde han give sin Faust.

„Nu kommer han!“ — løb det. Man talte nu ikke længer om ham, men traadte nærmere til hans Fjællebod.

Han havde afkastet den graae, spidsse Filt hue tilligemed Pulcinelvamsen, men bar endnu Maskencæsen og de lange, melhvite Underklæder, der halvt skjultes af en kort, noget lappet Silkekappe. En sort, temmelig afflidt Fjærbarret sad skraa paa det fortløkkede Hoved, og en Glasagraf skinnede derpaa i Sollyset som et Diamantsmykke. Ved Hosten bar han en spids, forrusten Staalkaarde. I det han nu tog den lange, spidsse Papnæse fra sit Ansigt og kastede

den ned blandt de leende Tilskuere, saae man først hans Ansigt uden alle kunstige Forvanskninger. Det var blegt, men svarede paafaldende til Forestillingen om den verdensforagtende Grubleraand, som man tænker sig hos en Faust. Han var høi og noget mager, men ædelt bygget. I hans hele Væsen var der en vis Høihed og aandelig Magt, som forbausede; men i hans mørke Blik var der en uhyggelig Ald.

„Fornøi Jer kun over mit aflagte Papegøie = Næb, meget ærebe Jordbeboere!“ sagde han med den kvækkende Pulcinelstemme, men med en Mine, som om han saae ned til en Lilleputverden fra en umaadelig Høide. „Det Næb er Symbolet paa den verdenslige Viisdom, jeg har efterplappret paa de høie Skoler; den Skat testamenterer jeg til Eders Herstabeligheder! Jeg har længenok gjort mig til Nar for den Ære og Berømmelse, Middelmaadighedens Planet kan give mig. Jeg staaer nu ved mit ophøjede Livsmaal — mit berømmelige Liv har culmineret. Om ti Minuter kommer en vis Mand og henter mig.“ Han lod som han drog et Pommeuhr frem og betragtede det. „Ti Minuter! — saa lang Frist har jeg til at udlee mit Liv og Levnet og den Pilleri = Verden, jeg forlader!“ vedblev han med en bitter Latter. „Jeg er et mislykket Kunstværk, skal jeg have den Ære at sige Dem — jeg er et Fuskerværk baade af min Skjæbne og mig selv og min berømte, poetiske Skaber. Jeg har været anlagt til noget Stort — det kan De nok see paa mig endnu, mine høitærede Belyndere! Jeg var en lærd, ung Mand, ubestvigeligt et Geni, som man kalder det; jeg havde drevet det saavidt i Filosofien, at jeg saae, det var Sur med al menneskelig Videnskab. Jeg gav al den dagligdags Lærdom Døden og Djævelen, men lagde mig efter den dybe, hemmelighedsfulde Magi. Jeg

overskred Menneffnaturens Grændfer. Jeg tvang en mægtig Aand fra Dybet til at krybe for min Fod, som en Pudelhund, og adlyde mine Bud, som min Slave; men jeg maatte forpligte mig til at give min Krop og Sjæl i hans Bold, naar en vis Tid var omme. I den Tid, skulde man troe, kunde jeg dog have udrettet noget Stort, idetmindste noget Større, end de Pjalter af Menneffslægt-Generationer, der hidtil er blæst hen over Jorden. Kunde jeg just ingen ny og bedre Verden have skabt, maatte jeg dog kunnet bortsparke den gamle, raadne Dyndklump, vi her krybe om paa, som Myrer og Skarnbasser. En storartet, verdenopløsende Antichrist maatte jeg idetmindste kunnet blevet — og hvad drev jeg det til, selv med Satans Bold og Magt? — til at blive den jammerlige Karl, De her seer, og er saa nedladende at grine ud paa sit Yderste — en ganske almindelig, liberlig Fugl, en Svirebroder, der har gjort dumme Hofuspokus med Studenter og Haandværksvende i Kroer og Kipper — en Don Juan med Doctorhat, der har reist paa galante Eventyr gjennem Verden og gjort Profession af sin meget yndede Fræfthed — en temmelig gemen Forbryder — en borgerlig Tragedieheldt, som i femte Act falder i Skarpretterens Haand. Den eneste Forfjæl er, at min ærede Bøddel er den lede Satan selv, i egen høie Person, som nu ret strax vil give sig den Frihed at raabe: „hid til mig! Signor Fauste! lad mig annamme din pjaltede Sjæl!“ — Her gjorde han en Pause, medens han saae sig speidende om, med et karriferet Udtryk af Angest.

„Hvad Pokker!“ — udbrød en thdskt Konstner til sin Sidemand — „har han læst vor store Goethes Faust? har han den Uforsammenhed at ville kritisere dens geniale Plan?“

„Det er hans eget Liv, han kritiserer fortvivlet, den arme Djævel!“ — svarede den Tiltalte. — „Det er hans ramme, bittere Alvor; kun Narrestemmen gjør det til Fjas — Lys!“

„Han er i sin fulde Ret, den Satan! — det maa jeg tilstaae!“ — vedblev Pulcinellen igjen med freidig Mine. — „Det er efter en frivillig Contract, underskrevet i bedste Form med mit Blod og med et Par vederhæftige Djævole til Bitterlighedsvidner. Dog hvad der er Ret eller Uret, generer mig naturligtviis ikke. Hvad der skeer, er det Rette! siger jeg med en stor Filosof. Kan jeg tage Løgnens Papa ved Næsen, skal det være mig en Fornøielse. Han er med al sin Magt dog kun en uhyre Nullitet igrunnen; men det er jeg selv og Alt, hvad Fanden kan tage, desværre jo ogsaa. Prøve Kræfter med ham vil jeg dog og sælge ham mit lumpne Liv saa dyrt som muligt!“

Han trak nu sin Kaarbe, ridsede en Kreds omkring sig med dens Spids og stillede sig midt i Kredsen i en trodsende Forsvarsstilling. Han lod atter som han saae paa sit Uhr. „Jeg har endnu nogle Minuter tilbage“ — vedblev han — „og jeg skal benytte dem til at skrifte ganske oprigtig for alle disse aandrige Belyndere, som jeg ikke vil uleilige med Bønner for min Sjæl, men som jeg i alt Fald haaber med gunstige Bifaldsklap og Bravoraab ville ledsage mig til Helvede. Jeg er, for min Person, fuldkommen moden til denne Omflyttelse — eller rettere Nedflyttelse i Universets store Skole og Opdragelsesanstalt. Af de syv Cardinalhyder er der ikke en eneste, jeg har været Mester i; men i mine Forsøg har jeg dog haft store Mønstre for Die. I Wiisdom tog jeg Kong Salomon til Mønster; derved kom jeg til den Wiisdom, at Alting i Verden og følgerig Wiisdommen selv var ibel Tant og

Forfængelighed. Med den Visdom gav jeg mig Fanden ivold og blev ikke større Mester i Maadeholdenhed, end hin vise Konge blev det i sit Harem. I Retfærdighed tog jeg Kong David til Forbillede, og det gif mig med en hel Del decorerede Egtemænd, som det gif hin Mand efter Herrens Hjerte — med Hr. Urias." Denne Frækhed ledsagede han med nogle Miner og Haandbevægelser, som vakte raa latter blandt Almuen.

„Tapperheden“ — vedblev han — „er den eneste Cardinaldyd, som jeg bilder mig ind at have et lille Gran af; men den har man kaldet Trods og Forstokkethed. I denne Dyd tog jeg Fanden selv til Mønster. Ingen er dog tappere, end Den, der tør trodse den Almægtige. — Istedetfor Tro, Haab og Kjærlighed har jeg naturligviis kun Bantro, Fortvivlelse og Had; men det er jo kun mine egne private, fine Følelser, og de komme Ingen ved, mener jeg, uden mig selv.

„Med de syv saakaldte Dødsyndes er Forholdet omvendt,“ — vedblev han med en stolt og trodsig Mine — „dem staaer jeg ikke tilbage i for nogen Erkebisp. Min Stolthed vil jeg ikke af med: er nogen Egenstak superb, maa det jo være Superbia! ved den holder jeg endnu mit Hoved opreist, trods syv Gange syv Millioner Dødsyndes, om de var til og jeg var skyldig i dem alle — trods ligesaamange Millioner Helveder, som det, jeg forlader med Ebers Philisterverden, og det, jeg fri staaer paa Randen af, med min geniale Overordenlighed. Hvad jeg mest har forslaaet Tiden med, er hvad min Skriftefader kalder Luxuria. Dertil regner han fordetmeste hvad de Franske meget net kalde Libertinage. Deri har jeg, som sagt, fulgt den vise Kong Salomons og den lystige Don Juans glørværdige Exempler. I Fraadseri, hvad de

Lærde falde Gula, staaer jeg vistnok endel tilbage; men drikke vil jeg omkap med Satan selv og hans hele Aleresi, NB. naar jeg selv maa vælge Drikkevarerne. — Er jeg praktist en Stjumper i Gjerrighed, paa Grund af min naturlige Flothed og temmelig unge Alder, saa respecterer jeg den dog, som den solideste og varigste af alle de saakaldte Videnskaber, som dog ere det Eneste, der sætter Ild i vore Njødflumper. Men hvad jeg har drevet det til et Slags Mesterskab i, uden al Anstrengelse, alene ved naturligt Geni, er de Dødslynder, man kalder Brede og Løgn, men som i mit System kaldes Hjerte og Hoved. Kan Padre eterno selv bredes og det i al Evighed paa de arme Djæble og vantroe Slyngler — skulle vi da være Mæhæ og ikke blive rasende gale, naar nogen Slyngel sætter sig mod vor Villie? Nei, Bredden er just Stemplet paa vor Kraft og Majestæt, som Skabningens Herrer! Hvad Løgneren angaaer, saa er den for mig den allerhøieste Poesi. Mit hele Liv er jo en Løgn, vil man sige. Jeg henregnes selv personlig til Sagnhistorien eller Folkeovertroen, og tager Fanden mig ikke, flaaer den historiske Kritik mig bestemt ihjel, om ogsaa den æsthetiske lader mig leve med Poesien i Løgnlivet. Dog denne Dødslynd er min allerstørste Trøst. Er nemlig hele mit Liv en stor Løgn, saa er det jo ogsaa Løgn hvad jeg her staaer og anklager mig for eller praler af i min Forvorpenshed: jeg er maaske da endog en exemplarisk dydig, ung Mand, som Satan ikke kan krumme et Haar paa, og — det er sandt! — min største Fortjeneste har jeg rent glemt, formodentlig af Beskedenhed: Jeg er Opfinder af den ædle Presse, som hele Verden veed; den Fortjeneste alene maa jo kunne opveie tusinde Livs Forbrydelser! — Tænk, dyrebareste Publicum! alle trykte Bøger og den store Bladmagt, som

snart vil affætte alle absolute Souverainer og selv tage Blads paa deres Throner — den Verdensbeherster kan man igrunden takke mig, den forsvorne Dr. Faust, for. Jeg seer i Anden de uhyre Virkninger af min Presse: Der er ingen Biisdom og intet Galsskab i den menneskelige Hjerne, som ikke vil faae Luft og udsprede sig over Verden paa mine Typevinger. Hvad der flyver ud fra Verdensaandens store Hjerne vil være Hersterbud for alle Nerver og Muskler i Menneskeheden — og komme Ideerne først i Næverne, saa bliver Næveretten først intellectuel, filosofisk og moralsk — saa begynder først rigtig den store, blodige Kamp for Ideer, der skal gennemføres med alle optænkkelige Mordredskaber og vedvare til Verdens sidste Dag. Men giv Agt, mine Herstabeligheder! der er en lille Hage ved denne min Fortjeneste: Naar Fanden nu om nogle Minuter har taget mig, bemægtiger han sig allerførst min Presse. Djævelens Ideer flyve da Verden rundt paa mine Typer og formæle sig med Menneskeaandens; deres Yngel vil i Aartusinder beherske alle Sjæle paa Jorden — Helvedes Grændser ville udvide sig, og Jorden vil tilsidst blive en Provinds uden Constitution i Satans absolute Monarki. Se! Det bliver paa en Maade mit Værk — jeg er ikke saa ringe endda — og gør Fanden mig ikke til Cultusminister i sit Rige, er han en Døsmer. Men min sidste Frist er strax udløben — over min største Fortjeneste havde jeg nær glemt min syvende og sidste Dødsynd — det er den allerværste — det er den, de Lærde kalde Acedia — det er den Ubekymrethed for hvad man kalder Sjæl og Salighed — den dovne Melancholi, der siger: Fanden i Bold med det Hele! Det er Lux! — det er denne Blaserthed og Indolents — denne Femværeligeladen, dog uden Fred og Hvile, der har gjort mig til en ørkesløs Grubler og

forbittret mig selv al Fornøielse ved min saakaldte Ryggeløshed. Men se! der kommer min dæmoniske Creditor — den Hund af Djævel, jeg har forskrevet mig til! Han seer ud som et jammerligt Bønhase-Flikværk af et Bundtmager-product uden Liv og Aand — men lur ham! — i den ubetydeligste Skikkelse er han allerfarligst. Forbløffe mig skal han dog ikke! Nu vil jeg kun bede Dem, mine skjønnsomme Belyndere! ikke at spare paa Deres ærede Lunger og Haandlæder, naar De ret strax vil have den Fornøielse at see Fanden slæbe af med en Sjæl, som ikke er Deres egen!”

Under Slutningen af Pulcinellens Tale som Dr. Faust, var der langsomt krøbet en uhyre stor Budelhund-Skikkelse ind paa Bræderne. Dens laadne, sorte Hud var saa slet sammenlappet, at man kunde skimte hans Medhjælper, den plumpe Blaaræder, der var skjult under Hundeskindet. Der blev almindelig Latter; men under Latteren hørtes et kvindeligt Skrig.

„Ak! Moder! nu kommer Djævelen og henter ham!“ — jamrede en meget smuk, men besynderlig bleg, ung Pige, der i en fattig, men broget og fantastisk Dragt stod ved en kogende Kastaniekjedel, hvor hun hjalp en gammel Kone med Røgningen. Hun stirrede paa Fjællebodgjøgleren og det store Hundestræmsel, der nærmede sig ham. Der var Gru og Angst i hendes vildt glødende Blik. Det sorte Haar flagrede opløst over hendes marmorhvide Kinder, og hun strakte Hænderne sittrende ud med en Bevægelse, som hun vilde op paa Bræderne og forsvare ham.

„Tys, stille, Barn! se ikke paa ham!“ — sagde Moderen og greb hendes Haand — „tager Fanden ham nu, er det Løn som forskyldt. Du er ikke den Eneste,

han har svoret sig Djævelen i Bولد for at ødelægge. Pas Kastanierne, Børn! og se ikke paa ham, det Uhyre!”

„Staffels Margarita!“ — sagde en medlidende Macaroni-Rogerske og rørte i sin Kjedel — „hun var saamænd ligesaa forstandig, som hun er deilig, men gif fra Bid og Sands over hans Troløshed, det Skarn! — den hellige Jomfru være hende naadig!“

„Helvedhund!“ — raabte nu Pulcinellen og stirrede paa Hundestræmslet, der snoede sig i Bugter rundt om ham og knurrede — „vil du være min Herre og Dommer? Er du Andet end et umælende Dyr eller Fæhoved af Komediant — er du den mægtige Mand, du vil gjælde for — saa viis dig i din Majestæt! Med en ringere Natur, end min egen, vil jeg hverken stifte Ord eller prøve Kræfter!“

Hundestræmslet reiste sig nu paa Bagbenene. Det havde en Hestefod og forfærdelige Kløer. Det sprudede Ild af et Slags Dragesvælg. — Det greb Pulcinellen i Faustkappen med den ene Klo og viste ham med den anden et Papir med blodrøde Bogstaver.

„Vel! det har sin Rigtighed! Contracten er udløben!“ — vedblev Pulcinellen og lo vildt med den kvækkende Stemme. — „Vil du flyve til Helved med mig paa min Rappe? Velan!“ — Han rev Rappen af sine Skuldre og udbredte den paa Bræderne. — Det kan skee, naar jeg er færdig og med tilbørlig Pathos har fremsagt min Udgangsreplik for dette æsthetisk dannede Publicum!“

Idet den unge Pige saae den opreiste Djæblestikkelse og de Flammer, den udsphede, styrte hun med et Krampeffrig i Moderens Arme og blev hastig bortfjernet.

Pulcinellen studsede for et Dieblif, men var strax inde igjen i sin Rolle. Dog nu var det som Gjøgleren i ham pludselig var forsvunden, og den ødelagte Konstneraand

atter vilde udtræde af sin Ruin. Han foer med Haanden over Munden og borttog uden tvivl det skjulte Instrument, der vanhædede hans Stemme. Han vendte sig mod Djævelstikkelsen med sand tragisk Høihed i Blik og Miner, og med sin smukke, naturlige Stemme, uden Spor af Ironi og Travestering, fremsagde han paa Italienski i ubunden Stilen glimrende Replik i Byrons Manfred, hvormed Helten i sin Dødsstund trodser Dæmonen, han har forskrevet sig til, og ligesom tilintetgjør ham. Han seer Dæmonernes Fyrste for sig, men træder ham under Dine med sin Lands-Overlegenhed; han føler en større Magt i sin egen Villie, end alle Dæmoners tilsammen. Han bøier sig kun for Nødvendigheden i den Undergang, han selv med Frihed har valgt og beredt sig, medens han endog tilsidst med atheistisk Overmod afviser enhver Landemagt udenfor sit eget Væsen. „Hvad jeg har øvet — er øvet!“ — lød det med sandt tragisk Udtryk fra Skuespillerens Læber, og — med en Sandhed, som om han udtalte sin egen dybeste Følelse, tilføiede han med Haanden knuget mod sit Bryst: „jeg føler en Kval her, som du hverken kan forøge eller formindske.“ Men nu løftede han sit Hoved med en Kraft og Stolthed, som syntes at trodse den evige Dommer selv med de Fordømte, og med affindig Selvomdfigelse vedblev han: „Den udødelige Aand er ansvarlig for sig selv, men ikke for dig eller nogen anden Fordømt! — den er sit eget Ophav, sin egen Tilintetgjører — hverken Tidens eller Rummet's Træl — den afryster sin Dødeligheds Slør og bliver hvad den er i al Ewighed.“ Han syntes at vore til en Ræmpe, uagtet han var ligbleg, men sank pludselig sammen, som af Gru over sig selv. „En Ruin er jeg — det veed jeg!“ — sagde han med dyb, næsten døende Stemme — „men du var ikke min Sjæls Forstyrer; — det var

jeg selv. — Jeg var ene og vil være ene. Vort, du Overvundne! — Dødens Haand knuger mig — men ikke din!” Han havde atter hævet sig i al sin Kraft. Med et voldsomt Stød nedstyrkede han nu Djævelstikkelsen, hvis skjulte Statist forstrækket tog Flugten og lod sin lodne Hud tilbage.

Tilskuerne loe og klappede; men man holdt pludselig inde; thi nu begyndte den dødblege Pulcinel sin mesterlige Efterligning af en Døendes Miner og Bevægelser. Han vilde formodentlig, trods det tragiske Alvor, der syntes at have overvældet ham, give sin Afskedsreplik til Verden et komisk Udtryk ved den kvækkende Pulcinelstemme, og han tog hastig Metal-Instrumentet i Munden. I det samme hørtes et fjernt Strig endnu af hin ullykkelige, vanvittige Pige. Gjøglerens Dine spillede sig op. Han saae ud som En, der kvæles. Hans Dødskamp blev nu pludselig saa sand og naturlig som det var tænkeligt. „Jeg dør! — jeg dør!” — skreg han med den pudserlige Pulcinelstemme og blev belønnet med stort Bifald. „En Læge! — en Læge!” — skreg han — „en Præst!” og Bifaldet blev endnu stærkere.

„Gud forbarme sig! Han har dog aldrig sjunket sin Kvækkepibe?” — udbrød en Stemme blandt Kunstnerne; men den overdøvedes af det stormende Bifald.

„Han gjør det mesterligt! — mageløs sandt!” raabte man og klappede.

„Evide Fader!” — stønnede han endelig, som med det sidste Aandedrag — „tilgiv — tilgiv — at jeg ikke troer paa Dig! — tilgiv og frels!”

„Bravo, Kar! Bravo, Pulcinel!” lød det rundt om ham, — og han styrkede nu om som et Lig.

Bifaldet vedblev en Tidlang.

Da man endelig blev træt af at raabe Bravo, hørte man med Forfærdelse, at den ulykkelige Pulcinel denne Gang havde givet sin Døds-scene for Alvor, og at Pulcinel-stemme-Instrumentet var kommet ned i hans Hals og havde kvælt ham. Det tilsyneladende Tilfælde havde upaatvilelig en dybere Grund. At hin vanvittige Piges Skrig og en Ræst af den ædlere Natur i den ødelagte Kunstners Sjæl nærmest havde foranlediget, hvad der var skeet, var høist sandsynligt. I den Samvittighedens Nemesis, der aandelig havde knust ham, under Bifaldslarmen for Sandheden i hans Døds-kamp-Spil, saae mangan alvorlig Tilskuer et vistnok grueligt, men ogsaa trøstende Beviis paa, at den dybere Følelse i ham ikke aldeles var forsvunden, og at han dog havde forladt denne Verden med et Slags Anger over sit ryggesløse Levnet.

Paa Piazza Navona saae man aldrig mere hin smukke, blege Pige ved Kastaniefjedlen. Det Skrig af hende, der havde dræbt Pulcinellen, havde været ledsaget af hendes sidste Suk og hendes Bøn til den hellige Jomfru for hans Sjæls Frelse.

De tvende Draaber.

Legende.

En gammel, grublende Klosterbroder sad en Sommernat i sin Celle med en Bog foran sig, hvori hans Levnet var opskrevet og hvori han, som sædvanlig, vilde nedskrive en eller anden opbyggelig Tanke, inden han lagde sig til at sove i Ligkisten, der stod ved hans Side og tjente ham til Seng. Ved Lampen stod et Crucifix, med et Dødningshoved under, med Indskrift: Memento mori, og et Timeglas, som han mekanisk vendte, hvergang det var udrundet. I sin høire Haand holdt han en dyppet Pen, hvori Blækket efterhaanden samlede sig i Spidsen til en Draabe. Han stirrede paa den sorte Draabe med ufravendt Blik, medens hans Aand syntes fordybet i den Tanke, han vilde nedskrive; men det var ham, som Tanken blev større og vægtigere, jo længer han grublede derpaa; ogsaa den sorte Draabe i Pennen blev større og tungere; men faldt dog ikke af.

Han tænkte paa det Ondes Oprindelse og Væsen, og paa Betydningen deraf hos alle Sjæle. Han tænkte nærmest paa det Ondes første Kærelse i hans egen Sjæl og paa enhver Skikkelse, hvori det var fremtraadt i hans Liv, fra hans tidligste Barndom, til den Time i hans Aldersliv, som han nu vidste vilde udrinde, med det sidste Sandskorn i Glasset.

Enhver af de mangfoldige Fristelser, han, ved sin mægtige Tro og Aandens Kraft i hans Villie, havde overvun-

det, stod atter for ham i sin mest tillokkende Skikkelse, og han bævede. Det var ham, som den længst udkæmpede Kamp med alle Verdslighedens og Begjerlighedens Dæmoner skulde begynde paany og han nu, i sin Dødsstund, skulde overvældes af de Magters forenede Kræfter, som han ofte med hele sin Ungdoms og Manddoms Styrke kun med Møie havde beseiret i deres enkelte Fremtrædelsler. Ikke blot de overvundne Fristelser reiste sig paany, men de uovervundne, med deres uendelige Følgerække, stode i levende Billeder for hans aandelige Blik — og han blegnede.

I sin Rædsel over det Ondes Magt i hans eget Liv og under en næsten ajmægtig Kamp med dets lokkende og truende Gjenfærd slap han Tanketraaden, som han vilde følge til det Dæmoniskes allerførste Ophav. Alle enkelte Billeder af, hvad der har fristet og forstyrret Menneſteſjæle, samlede sig for hans indre Die i en eneste forfærdelig Skikkelse, hvis ubestemte Omrids udvidede sig, som et Taageflør, over Alverden. Han saae i det uendelige Taageflør den Skuffelsernes Raabe, hvorunder Løgnens Fader, som denne Verdens Fyrste, skjuler sig. Han saae ikke alene sig selv, men den hele skabte Verden — endnu og indti alle Dages Ende — liggende dybt ligesom begravede i det Onde — og det var ham som den store Sjælesjende nu greb ham og førte ham ud over Jorden og alle Stjernehimle for at vise ham det Ondes Magt. Han holdt dog endnu Pennen med den sorte Draabe i sin Haand. Han følte hele sin Aandskraft, og han besvor Dæmonen vige tilbage til sit Ophav og skjule sig i Draaben, der var indviet til hans Tanke. Den Magt, som holdt ham ud over Verdensrummets uendelige Ocean, syntes nu fra sin falste Verdens omfattende Storhed at sammenkrumpe sig til sin Oprindelse, i sin Muligheds første Punkt i den lille sorte

Blæddraabe, der bævede paa Spidsen af den gamle Besværgers Pen. Draaben faldt, men det hele uendelige Verdensrum blev sort deraf for Besværgers Die, som den mørkeste Gravhvælving. Pennen var falden af hans Haand, og med grændseløs Forfærdelse styrtede han selv ned i det uendelige Mørke.

„Forbarmende Gud og Frelser!“ udbrød han og tryk-
tede det Crucifix til sit Bryst, som havde staaet ved hans Lampe og som han ubevidst havde grebet, inden han bort-
førtes i det svimlende Syn. Det var ham nu som det døde Frelserbillede fik Liv i hans Haand og saae paa ham med den evige, almægtige Kjærligheds Taare i sit Die.

Paa denne Draabe stirrede han nu alene, som før paa den sorte Draabe i hans Pen. Den voxede og faldt, og hvor den faldt, blev Verdensrummets sorte Ocean et Dieblif til et Blodhav; men i samme Dieblif stod Solen op derover og han saae, det var et Hav af himmelske Roser. I samme Nu belyste Morgensolen i Klostercellen den gamle Seers Afsyn og Skikkelse, han laa bleg, men stille, med et næsten forklaret Ansigt i sin Ligkiste.

Lampen var udbændt, Timeglasfæt var endnu ikke helt udrundet; men inden dets sidste Sandskorn udrandt, stode de fromme Klosterbrødre ved den Døendes Leie og modtog hans sidste Betsignelse.

Hans Pen laa paa Gulvet, en Blæddraabe laa paa Bladet. I det aabne Gellevindue stod en rød Blomst, han engang havde hjembragt fra Østerland og fra hvis fine Blad en rosenrød Dugdraabe var nedfalden paa Kar-
men.

Den Døende pegede ud mod den rosenrøde Morgen-
himmel og fortalte Brødrene i saa Ord, hvad han havde seet. Det sidste Sandskorn udrandt af Timeglasfæt. Den

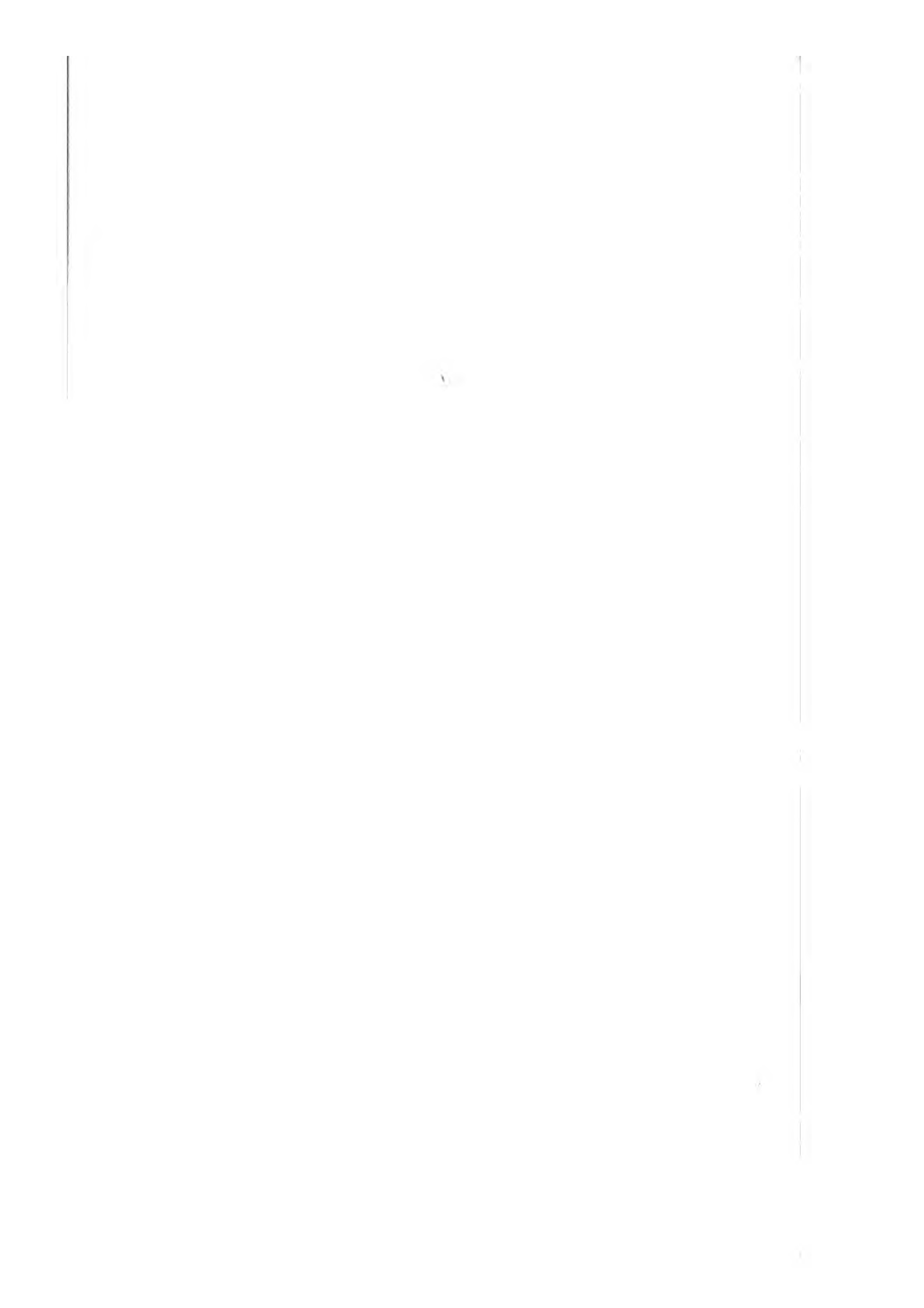
Gamles Røst var forstummet med hans sidste Bøn. Hans Hænder laae foldede over hans Bryst. Hans Dine vare lukte; men hans sidste Suk var blevet til et himmelsk Smil paa hans Læber. Ved hans Fordefærd laa Bogen med hans Levnet og hans fromme Aftentanker ved hans Baare. Hans sidste Tanker om det Ondes Magt og Oprindelse stode, som en eneste stor Blæddraabe, paa det sidste Blad; men ved Bogens Side stod den røde Blomst endnu med sine lange nedhængende Blomsterklokker, der havde en Dugdraabe fra Sommernatten i hvert af de fine Bægere.

Det var den Blomst, som de Lærde kalde Fuchsia, men som siden almindelig kaldes Christi Bloddraabe.

Fjendskab efter Døden.

En Fortælling.

Det var i Vinteren 1813, i det Aar, Sorø Akademi-bygning var brændt, som siden blev opbygget igjen af Kong Frederik den Sjette; i en af de tilbagestaaende Gaarde ved Akademiets Ruiner var der et muntert Aftenselskab samlet. Talen var tilsidst kommen paa Spøgelse-Kapitlet, som den gamle Pensionist Inspecteur X. især var stærk i, og som var hans fjæreste Underholdnings-Gjenstand. Det var en uhyggelig Hjemvei, han og hele Selskabet havde at gaae, forbi Ruinerne ved den tilbageblevne Munkegang, der støttede sig til den gamle Klosterkirke, gjennem den mørke Kloster-Allee ved Kirkegaarden. Dette havde givet Samtalen denne Retning. Der blev fortalt flere gruelige Spøgelsehistorier, og Inspecteuren var ret i sit Es. Som sædvanlig lo man isørstningen, og der var Ingen, som vilde ansees for saa indskrænket, at han skulde røbe mindste Tilbøielighed til at antage Muligheden i slike Afvigelser fra den bekjendte Naturs Love eller den funde Tilværelses Erfaringer.

„Jeg tør dog vedde“ — sagde Inspecteuren — „at her Ingen er tilstede, som efter alle disse Historier har Lust til at gaae ene forbi Gravkapellet histovre og gjennem Klosteralleen, naar nu Klokkeren snart bliver Tolv.“ Alle de unge Herrer loe, og Enhver af dem paastod, at han vilde bevise det Modsatte.

„Kjender De Historien om de to slyngende Spøgelsesbag Kapelgitteret og den uhyggelige Vægterskikkelse ved Kirkegaardsporten?“ — vedblev Inspecteuren med en hemmelighedssfuld Mine og et flertydigt Smil.

„Nei, fortæl, fortæl!“ — lød det blandt de unge Damer — „det maa jo ret være grueligt morsomt!“

„Tør jeg spørge, om det er et Sagn eller en vilkaarlig digtet Historie?“ — spurgte en ældre Herre, den rolige Historiker Professor N., og polerede sine Brillen, for ret nøie at give Agt paa den gamle Inspecteurs Miner, der syntes ham at spille mellem Ironi og høitideligt Alvor.

„Min Hjemmel kan jeg ikke opgive“ — svarede den Gamle — „De maa gjerne antage, at jeg selv kun har drømt det. Om det kan have nogen mulig historisk Grund, vil De selv bedst kunne bedømme. At den Spøgelsehistorie, jeg tænker paa, kunde have en meget antagelig psykologisk Grund, vover jeg kun at paastaae. Forudsætter man nemlig Muligheden af, hvad man kalder Gjengangervæsen eller dito Uvæsen, synes det mig aldeles i sin Orden, naar jeg kan finde Traaden dertil i en sjælelig Tilstand, som vedvarer efter Døden.“

„Forklar Dem lidt nøiere!“ — bad man.

„Skal jeg tænke mig Aabenbareelser af bortfarne Aander mulige,“ — vedblev han — „helst til bestemte Tider og som oftest med Gjentakelse af en og samme Handling, maa jeg søge Grunden dertil i et Slags Banvid eller en til Banvid grændsende Videnskab, der, som fix Ide, har rodfæstet sig i en ulykkelig Afdøds Sjæl og udøver saadan en Magt over ham, at han derover har tabt al Evne til at tilegne sig en høiere Tilværelses Fred og Salighed.“

„Gale Aander altsaa? — Sjæle, som efter Døden ere vanvittige?“ — udbrød Historikeren og lo. — „De

anseer altsaa vor ærede Planet for Aandeverdenens Daarefiste!"

„O ja! tilbøds — hvorfor ikke?“ — svarede Inspectoren med sit humoristiske Smil. — „Det kunde vi maaſte med Føie kalde vor Jordklode, selv med Hensyn paa vor indbildte Viisdom og de filosofiske Galstaber, vi dog Alle meer eller mindre laborere af. Men for at holde os til de Undtagelser fra vort dagligdags Galstak, som vi kalde Gjengangere, saa gaaer jo Ideen om deres Vanvid eller rasende Videnskabelighed allerede gennem vor Hedensold. Erindrer De Sagnet hos Saxo og i Sagaerne om Hedin og Høgne, som hver Nat vækkes af deres Grave ved Hildes Tryllesange og fornøe deres rasende Kamp efter Døden gennem Aarhundreder? Den Sandhed har allerede den skandinaviske Hedning følt dybt, at det kun er Kjærligheden, som gjør salig, men saalænge Hadet og det bittere Fjendskab hersker i en Sjæl, har den ingen Fred og kan ikke blive hjemme i nogen høiere og bedre Verden, men maa drages tilbage til den Fredløshedens Sphære, som den ikke har kunnet svinge sig udover paa den store, altforsonende Kjærligheds Vinger.“ — Den Gamle var nu kommen ind i sin Aandetheori og anførte Sagnene i Edda om den døde Svafas Tilbagekomst til Helge og Moderens til hendes forladte Børn i Middelalderstangen, som Beviser paa, at „selv Kjærligheden i sin ædlere Skikkelse kan forvilde Sjælene fra deres høieste Hjem, naar de mangle Hengivelse i den store Kjærligheds Styrrelse, men ville raade sig selv og falde ud af det evige Gudsrige i en vanvittig Higen efter hvad de elske paa Jorden.“

„Men Historien — Spøgeselshistorien“ — afbrød en af de unge Piger ham; — „hvad De siger om Kjærlighe-

den, er overmaade rart; men nu skulde vi jo høre noget ret Grueligt!"

„Spøgeriet har jeg jo allerede nævnt“ — svarede Inspecteuren; — „men jeg kan gjerne fortælle det noget omstændeligere. Hvad der efter min Mening gjør det mærkeligt, er den vistnok uhjemlede factiske Begivenhed, der er sat i Forbindelse dermed, og som virkelig giver det hvad jeg kalder den eventhyrlige Sandsynlighed og forklarer det psykologisk. Jeg vil kun fortælle det under den Forudsætning, at man med mig for et Dieblif vil antage Muligheden af en Videnskab eller et frivolt Banvid, der, som fix Ibe, kan beherske Sjælene selv efter Døden og drage dem tilbage til det Sted, de stirre efter i den samme jammerlige, sindsforvirrede Stemning, hvori de er gaaet over fra den ene taagebe Tilværelse til den anden, uden andet Udbytte af deres Mennekeliv, end en eneste, dybt rodfæstet og derved usigelig bitter Følelse — —“

„Fortæl — fortæl Historien!“ — afbrød man ham utaalmodig. — „Vi er tilstræffelig troende!“ — og han fortalte:

„Naar Fulbmaanen er kommen over sit Hødepunkt og nogle Secunder efter Midnat kaster sit hele Lys ind gjennem Gitteret mod Vest paa det sydlige Gravkapel histovre ved den gamle Klosterkirke, medens der falder en Slagskygge over den saakaldte Fratergaard fra den vestlige Murruin af den nedbrændte Akademibygning, vil man undertiden bagved Gravkapellets runde Gitter have bemærket to i Maanelysset fremtrædende Dødningshoveder, fra hvis kjødløse Kjæveben med de hvide, skinnende Tænder en dæmpet Sang synes at udgaae. Dette skal dog kun være Tilfældet i det Dieblif, Vægteren raaber Tolv midt

i Klosteralleen og kun naar han synger de fire bethydningsfulde Linier af Vægtersangen:

„Det var ved Midnatstide
 Vor Frelser han blev fød,
 Til Trøst al Verden vide,
 Som ellers var forøb'!“

Den Lyd, der da menes at komme fra de to Dødningshoveder, skal være ligesom en smertefuld, uhyre melancholisk, men tillige rædselsfuldt vrængende Gjentagelse især af de sidste Ord og Toner i Vægtersangen, saaledes, at Ordet „for øb“ fornemmelig høres. Meget forstandige Folk ville imidlertid paaftaae, at hine to Dødningshoveder i Virkeligheden kun ere to hvide Kalkpletter paa den indre, maanebelyste Væg i Gravkapellet, og at den formentlige Dødningsfang maa være Gjenlyden af Vægtersangen, der kastes tilbage fra den Del af Gravkapellet, der vender mod Udgangen af Klosteralleen. — Paa samme Tid om Natten — især naar det er Julenat — ville Nogle ogsaa have seet en skyggeagtig Skikkelse bag Gitterstængerne i Kirkegaardsporten ved den mørke Allee. Man vil i denne Skyggeskikkelse have seet Omridset af en kæmpestor Vægter, der stirrer ud ligesom med Ildøine gennem et Dødningshoved og strækker med sin Venradhaand en lang, rusten Morgenstjerne ud mellem Kirkegaardsportens Gitterstænger efter de Forbigaaende. Dette har man ogsaa søgt at forklare som en optisk Skuffelse, nemlig som en Virkning af Maaneblyset paa Kirkegaarden og Skyggespillet af de gamle, store Ege ved Gitterporten. Disse Bortforklaringer kunne dog ikke betage Phænomenet sin Bethyning og mærkelige Sammenhæng med Fortællingen, som knytter sig dertil, for Den, der har Lyst og Stemning til at sætte sig ind deri; men Echoet og Maaneblysspillet ere befriende Udveie for

Enhver, som føler sig fremmed og uhyggelig tilmode ved mod sin Billie at drages ind i det Overnaturliges Sphære."

"Det er en Udvei, som vi Profaster maae være Dem takskyldige for," — bemærkede Historikeren; — „men derved tilintetgjør De jo selv Virkningen af det formentlig Overnaturlige i Phænomenet."

"Det vover jeg, og troer dog, det bliver lige kraftigt," — vedblev Inspecturen. — „Historien, der hører til, er ganske kort og simpel; men dens historiske Hjemmel maa jeg, som sagt, bede mig fritagen for at opgive."

Paa Selskabets Opfordring fortalte han nu Følgende:

"I det gamle ridderlige Akademies Tid skal her have studeret to unge Adelsmænd, hvis Navne jeg dog ikke kan angive. De skulle have været Brødre og hørt til en anseelig adelig Slægt, som med dem er uddød her i Landet. Familien skal have eiet det sydlige Gravkapel ved Kirken, der siden blev erhvervet af den Sehestedske Familie og nu benævnes efter denne Slægt. Rigisterne fra Kapellets første Besiddere maae vel være nedgravede under Gulvet. Der findes intet Monument over dem. Ved deres Rigdom og Pragt, saavel som ved deres Skjønhed og indtagende Væsen skulle hine to unge Adelsmænd have vaakt stor Opsigt; men for Gudsfrøgt og rene Sæder vare de ingenlunde berømte. De gjaldt for vittige Hoveder og levede i den lystige Tid, da Pietismen fra Christian den Sjettes Dage var fortrængt fra de høiere Stænder med Vid og Spot, men kun hist og her endnu holdt sig blandt Almuen, hvor den undertiden antog en saa meget mørkere Charakter. De skarpe Modsætninger i denne Overgangstid viste sig ogsaa her. I den fine Verden ansaaes det for det bedste Beviis paa Talent og Mand at gjøre sig lystig over Alt, hvad der havde et gudeligt eller ærbart Udseende,

medens de forhaanede Pietister i deres Yderlighed fordømte enhver Uttring af Glæde og Livslyst. Blandt flere Offere for den herskende Vetsindighed og Ryggeløshed nævnede man imidlertid med billig Harmen en Datter af den gamle Bægter paa Klosterets Grund. Hun havde været overmaade smuk og var opdragen i streng Tugt af den gamle Fader, der hørte til en pietistisk Sect og beskyldtes for Skindhellighed og aandeligt Hovmod.

Den unge Pige var bleven forloftet af den ældste af hine lystige Brødre. Hun var i sin Bestemmelse bleven haardt behandlet af Faderen og var død i Vanvid.

Hendes sidste Ord til Faderen havde været den Forfjtring, at det ikke vilde gaae denne Verdens Hellige bedre efter Døden, end de Vanhellige og Besmittede. Den gamle Bægter var bekjendt for sine herkuliste Kræfter. Han var mørk og indesluttet. Han tænkte Nat og Dag paa Høvn over sin Datters Forsører, som han paastod ikke alene havde berøvet hende Vren, Forstanden og Livet, men dræbt hendes Sjæl og styrket hende i den evige Død ved at spotte hendes Tro og udrive hende af de Helliges Samsund. Han vidste, en af Brødrene var den Skyldige, men ikke hvem af dem det var, og han overførte sit gløbende Had paa dem begge. Han havde dog blandt sine fromme Sectbrødre svoret paa, at han ikke vilde hevne sig og ikke løfte Haand mod nogen af de ryggeløse Brødre, førend han fik et Bink dertil af Guds Mand og med frelst Samvittighed kunde sige: „far til Helvede i Guds Navn!“ Saaledes nærede han sit Had og sin Høvnlyst under en from Maske for sig selv, og han var aldrig mere opbygget, end naar der i de gudelige Forsamlinger taltes om de evige Helvedsstraffe og den Glendighed, der ventede de Ugude-

lige, som døde i deres Synders Flor og bortreves uden Bod i deres Ryggesløshed.

De unge Adelsmænd fortsatte imidlertid uanfegtet deres lystige Levnet. De havde en Hovmester, som intet Baand lagde paa deres Vildhed og ungdommelige Overmod, men ofte selv deltog i deres Nattesværmerier. Naar de tidt ved Midnat eller henad Morgenstunden kom hjem fra deres Jagttoure og Utskridt i Omegnen, kom de gjerne farende gennem Byen, som paa løbske Heste, med Larm og vilde Sange. Herover havde de ofte haft Smaastridigheder med Vægterne i Byen. Den gamle Vægter paa Klosterets Grund, hvis Kæmpekræfter de kjendte, og som de vidste hadede dem til Døden, havde de dog som oftest undgaaet aabenbar Strid med. Naar de rede gennem Klosterporten for at afgive deres Heste ved Stalden, saae de ofte den kæmpehøie Gamle staae mørk og rolig paa sin Post, med den store Morgenstjerne i Haanden. Han stirrede gjerne paa dem med et Blik, der bragte dem til Besindelse og undertiden fremkaldte en kold Gysen hos den ældste. For om muligt at formilde den barnløse Gamle, havde den skyldbevidste unge Herre ofte tilsendt ham rigelige Gaver, uden dog ligefrem at røbe fra hvem de kom. Ingen saadan Gave havde den mørke Vægter vel afflaaet, men han havde kun nikket taus til den ham fremmede Overbringer og strax bragt Pengene til Præsten, for at lade dem uddele blandt de Fattige, dog altid under den Betingelse, at de skulde bede om Fred for de Fromme og retfærdig Straf over de Ugudelige. Den yngste Broder havde dog ikke kunnet undlade af og til at drille den gamle Vægter med hans Hellighed, især naar den Gamle engang imellem havde druffet noget Meer, end tilbørligt paa sin Post, og ved sin stive Holdning gjorde sig Møje a

med at skjule det. Ethvert saadant Drilleri forøgede Hadet i den Gamles Bryst til begge de letsindige Brødre, der gjerne gif ham slyngende forbi fra Stalden, ledsagede af Hovmesteren og en lang Ridefnegt. Saaledes var Forholdet over et Aar efter Vægterdatterens Død.

En Julenat kom begge de unge Adelsmænd temmelig berusede hjem fra et Gilde i Krebshuset, hvor det var gaaet saa vildt til, at Hovmesteren var bleven bevidstløs tilbage og den lange Ridefnegt var falden af Sadelen i en Grøft. Uden Hatte og med flyvende Kapper vare de to unge Herrer farede gennem Byen under Latter og lidet harmonisk Drikkevisesang. Da de rede gennem Klosterporten, raabte den gamle Vægter just Tolv. Uden maaske at tænke paa, at det netop var Julenat, eller bekymre sig om den dobbelte Forargelse i deres Raadhed, vrængede de efter ham og gjentog Sangen om Frelserens Fødselstid i en spottende Tone, medens den yngste tillige gav Vægteren et Slag over Rabudsen med sin Ridepist.

„Maalet er fuldt!“ — mumlede Vægteren — „I Guds Navn, far nu til Helvede begge og slyng saaledes om jer Frelse til Dommehag!“ I det Samme lo den stærke Gamle første Gang siden Datterens Død og svang den store, jernpiggede Morgenstjerne mod den hvide, smukke Bænde, der var ham nærmest. Den ældste Broder styrte med knust Bænde af Sadelen. I en fortvilet Kamp mellem Broderen og den rasende Vægter faldt det ene morderiske Slag efter det andet paa begge Sider med Morgenstjernen og Kolben af en Jagtbøsse — til de begge laae bevidstløse paa Jorden, og saa Timer derefter vare de døde. Kun saa Meget havde de i deres Dødstid kunnet forklare, at Foranledningen til det tredobbelte Mord blev aabenbar. De vare alle Tre saaledes bortgangne

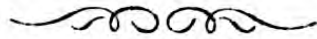
uden Bod og Sacrament og i den bitterste Stemning. Til denne Omstændighed og til hin frivole Brængen af Sangen om Frelserens Fødsel knytter sig nu en idetmindste poetisk-psychologisk Mulighed i de to unge Menneskers Fredløshed efter Døden, indtil en klarere Tilstand i deres Sjæle kan være indtraadt. Fortællingens strenge Nemesis har heller ikke givet den gamle, mørke Datterhevdner Fred, uagtet han havde gjemt sin Hevn til han troede med frelst Samvittighed at kunne udøve den i Guds Navn. Hvis de have Ret, der nu bortforklare det Overnaturlige i, hvad jeg her har fortalt, som optiske Skuffelser, staae hine Rædselsbilleder kun symbolisk tilbage og minde om en Hadets og Forvildelsens Yderlighed i Sjæle, som nu maaske ved en Kjærlighed, der er større, end alt Had, kunne være komne udover det aandelige Banvid og den første Personlighedens Domedag."

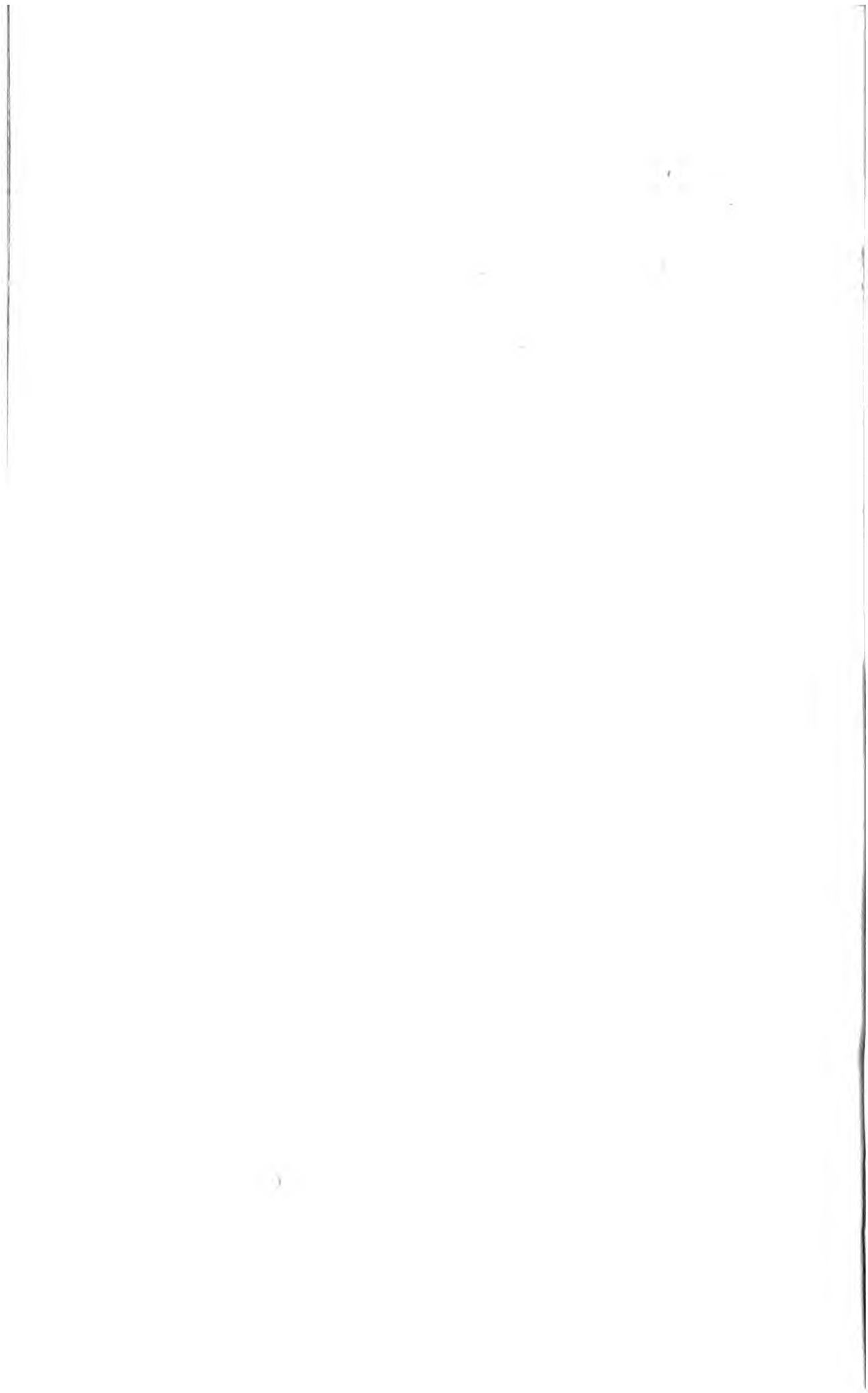
Da den gamle Inspecteur havde endt sin Fortælling, brød Selskabet op. Vægteren raabte just Tolv.

„Pas nu paa, naar vi gaae forbi Gravkapellet og Kirkegaardsporten!" — sagde en af de unge Herrer stjæmtende til den af de unge Piger, som havde været ivrigt efter at høre Historien.

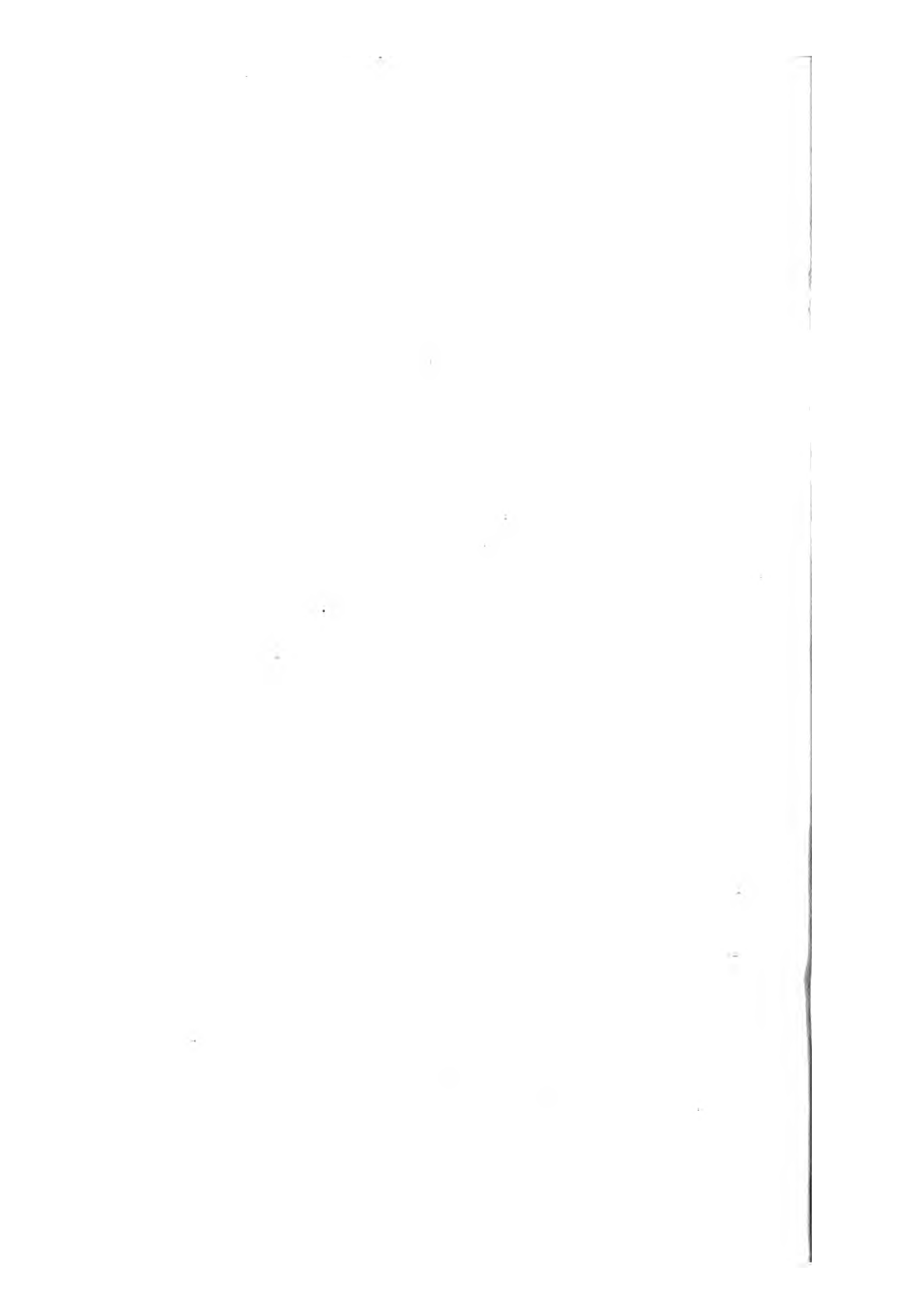
„Jeg stoler paa Deres Mod og Beskyttelse!" — svarede hun og greb hans Arm. Det Samme gjorde de andre unge Damer, saalænge der var en Herrearm ledig. Ingen fik Leilighed til at gaae ene forbi Kapellet og Kirkegaardsporten. Vægteren raabte endnu, og det forekom alle de unge Piger, som Slutningen af Sangen virkelig gjentoges fra Gravkapellet. Herrerne loe; men da de gik forbi Kirkegaardsporten, saae de dog skarpt og mistænkeligt til Gitterstængerne og fordoblede uvilkaarlig deres Skridt gennem den mørke Allee. Man forlængede imidlertid Spadsere-

touren i det klare Maaenlys udenfor Alleen, og en af de unge Herrer kom høist lykkelig og forlovet hjem den Aften. Inspecteuren gif bagefter dem Alle med et skalkagtigt Smil om sin Mund, men veg pludselig tilside og studsede, da en høi Bægterskikkelse traadte imod ham ved Kirkegaardsporten. Det var den virkelige Bægter paa Akademiet Grund, som havde endt sit Raab og hilste ham med sit rolige „Godmorgen!“

Ordsprog og Sententser.

Ordsprog og Sentenser.

„Alting er en Videnskab!“ sagde Fanden, han hørte Forelæsninger i Kiel.

„Alt for stærkt — slaaer Hjertet itu!“ sagde Kjærlingen, hun spædte sin Kaffe med Brændevin.

Naar du blotter dine Nødder, bliver du traadt under Fødder.

„Man kan faae for Meget af det Gode!“ sagde Bonden, han fik Gjødningslæsset over Hovedet.

Lad mig høre din Mening (Dom) om Andre, saa
skal du høre min om dig selv.

Den der løfter Haand mod Aand,
Falder for sin egen Haand.

Skjult slumrer Tiden end, der ei blev fød,
I den forgangnes Favn, i Nuets Skjød.

In lumine adest momenti
Sæculorum sol sapienti.
I Diebliffets Himmelglimt den Vise
Aarhundredernes Sol kan see og prise.

Det er Gudsriget — og evigt kun, hvad Det rummer.

Et Menneske kan slet Intet tage, uden det bliver givet
ham fra Himlen, men hvad der bliver givet et Menneske
fra Himlen, det skal ingen Magt i Verden fratage ham.

F a s t e r H e l e n e .

Brev fra en Landsbypræst.

Denne Fortælling er ubestvist skrevet paa samme Tid, som dette Brev fra en Landsbypræst er dateret.

De to Digte, som forekomme i Slutningen, vare dengang ikke trykte. Nu staaer det første i „Samlede Skrifter“, Romanzer, ottende Del Pag. 87, (anden Udg. 1864) og det sidste i syvende Del blandt Psalmerne Pag. 183, (fjerde Udg. 1861).

Anm. af Udgiveren.

Novbr. 1834.

Jean Paul har et Sted skrevet en smuk Hæderstale over gamle Tomfruer, som heller ville udsætte sig for deres enlige Stands Forladthed og den hjerteløse Spot, hvormed de ofte krænkes, end leve i Hæder og Overflødighed ved en Mands Side, som de uden sand Tilbøielighed maatte have skuffet, for at gjøre et anstændigt Parti, som det kaldes.

Jeg kjender en saadan gammel Tomfru. Jeg kunde ogsaa have Lust til at holde en Hæderstale over hende; men jeg vil dog heller fortælle dig, hvad jeg veed om hendes Livs Historie.

Hun har været overordenlig smuk; hun kunde endnu næsten gjælde for en Skjønhed, naar hun vilde skjule de graae Haar; men dertil er hun ikke at bevæge. Hun synger endnu forunderlig deiligt. Der er et Udtryk i hendes Sangstemme, som trænger til Sjælen, og hvad hun fortæller eller læser høit, bliver saa sandt og levende, som det hverken var fortalt eller læst, men af os selv oplevet. Hun er Søster til min Nabopræst Wagener; hun ligner Broderen og er de smukke Tomfruer Wageners Fæster. Hun kaldes aldrig Andet af alle Omegnens Folk, end Fæster Helene.

Hun klæder sig simpelt og altid ens, men gammeldags, som for fyrrethve Aar siden. Til nogen Forandring i sin

Klædedragt have Broderbørnene ikke kunnet overtale hende; den er ærbar og beskedent, og jeg finder den baade bekvemmere og smagfuldere end den nyeste Modedragt. Med sine smaa Albue=Ermer, bevæger Faster Helene sine Arme frit, medens de Andres see ud som Luftballoner, der ville flyve til Himlen med en Duffe mellem sig. Hendes Bælte er høi og uden betydelige Krynker. I Dannelsen af Næse, Mund og Hage er der en Fænhed og Mandrighed, som trodses enhver Alder, men i de store, brune Dine er der hin forunderlige Dybde, hvori man ingen Grændse seer, men som aabner os Indsigt i en uendelig Verden. At Faster Helene aldrig har elsket i sin Ungdom, derom er hele Familien forsikkert.

Hun har afflaaet mange glimrende Partier og blandt Andet en meget rig og elskværdig Mand's Haand, paa hvem der, som man pleier at sige, Intet var at udsætte og som hun selv intet Andet havde imod, som Beiler, end at hun ikke elskede ham høiere end mange andre Mennesker; derfor skal hun have lidt Meget af sine Frænder, og naar hendes Broderdøttre udviklede hende deres Kjærligheds-systemer, ansaae de Helene som en Uindviet i Kjærligheds-Mysterier, der ingen Ide eller Erfaring havde derom.

For Tragedier og Digte, hvori en ædel Kjærlighed er fremstillet, har hun en særdeles Forkjærlighed. Undertiden synes hun ved slige Skildringer dybt bevæget.

I Søndags var Familien til Communion; jeg er deres Skriftefader. Faster Helene deltog i den hellige Handling. Da jeg i Skriftestolen berørte den Oprigtighed i vort Underste mod den Alvidende, der burde gaae forud for vor Andel i det store Kjærligheds=Maaltid, og de Andre, efter Sædvane i deres Andagt, stille sloge Dinene ned, hævede hun sine mod Crucifixet over min Skriftestol, og

jeg har aldrig seet dem saa deilige. Hun bevægede Tæberne, uden at der kom nogen hørlig Lyd over dem, og kan noget Menneske siges, i Sandhed, at tale med sin Gud, saa var det vist Tilfældet med hende i dette Dieblif. Til min og de Tilstedeværendes Forstrækkelse, blev hun dog pludselig dødbleg og faldt i Usmagt i det Dieblif, jeg lagde min Haand paa hendes Hoved, for at meddele hende Kirkens betingede Absolution.

Hun maatte bortføres af Skriftestolen og kunde da ikke deltage i Communionen.

Da vi kom tilbage fra Kirken, fandt vi hende til vor Glæde fuldkommen frisk, skjøndt hun var meget bleg den hele Dag.

Da jeg omtalte og beklagede denne indtrusne Hindring i hendes fromme Forsæt, greb hun min Haand og sagde med sagte Stemme: „det var maaske en Vhffe, gode Hr. Pastor! Det oprigtige Sind, De fordrede af mig, medbragte jeg ikke; saalænge der er en eneste Fold i vort Hjerte, som vi selv gjerne vilde skjule for den Alvidende, saalænge, sagde De jo selv, vare vi uværdige Gjester ved Herrens Bord.“

Hvad kan den gode, fromme Faster Helene have at skjule for sin Gud, tænkte jeg, men jeg spurgte ikke. Vi bleve afbrudte af Familiens Spørgsmaal til hendes Befindende. Hendes milde Svar havde strax beroliget Alle, og Faster Helene var, som sædvanlig, særdeles underholdende.

Den livlige Familiefreds, jeg befandt mig iblandt, var i de sidste otte Dage bleven forøget med en Familie fra Hovedstaden, en gammel Kammerraad Sandholt med hans Kone og deres to yngste Sønner. Sønnerne ere theologiske Candidater og ere forlovede med de smukke Døttre i Huset.

Den Sandholtiske Familie pleier at besøge min Collega nogle Uger hvert Efteraar, og da er der altid megen Munterhed i Præstegaarden. De fire nye Forlovede spadserer, læse og musicere sammen.

Begge Fædrene tale om deres Ungdomshistorier; de have været Skolekammerater fra deres Barndom, og de have i Erindringen fra Skolen den eneste Materie, hvori de med Interesse kunne samstemme; senere have de fulgt forskjellige Veie. Min gode Nabopræst lever mest i sit Landbrug, Kammerraaden i sine Collegialforhold og i Musikken. De to Mødre underholde sig om Børnenes Udstyr, som allerede ligger paa rede Haand og bestandig forøges.

Faster Helene, som ingen Fortrolig har, men føler stille med sit Haandarbeide, tager dog venlig Del i Alles Glæde. Hun bliver undertiden kaldet til Hjælp, naar de (dog mest for Kvier) disputere. I Alt hvad der gjælder Smag og fin Taft for det Skjønne eller Sande, er hendes Mening dog den afgjørende. Af de Elskendes Raad er hun naturligtviis som en Uindviet udeluffet, dog naar hun paa Opfordring siger et Ord med, maa hun finde sig i at tilbagevise, som Den, der aldeles intet Begreb har om hvad noget Menneske i vor Tid kalder Kjærlighed. Deri finder hun sig med et stille Smil, men mener dog, at hvis der er noget Sandt i den Følelse, som hun synes der tales vel meget om, saa maatte ogsaa hun kunne fatte det, om hun end ingen Erfaring har i dette delicate Kapitel.

En Grundbetingelse i de unge Pigers Kjærligheds-Theori, er den ubetingede Fortrolighed og Oprigtighed mellem Elskende — uden den Betingelse er ingen Kjærlighed mulig, paastaae de, og heri finde de Medhold hos deres Elskere; og de nye Candidater forfegte ibrig denne

Sætning, naar undertiden Skolelæreren af Disputerelyst gjør nogle Indvendinger derimod.

Jeg har nogle Gange været Vidne til disse, temmelig trivielle Disputer, som gjerne ende med, at Faster Helene sætter sig til Pianofortet og spiller smukke Melodier, hvortil hun synger Ordene med meget Udtryk og Følelse. Begge de smukke Broderdøttre spille og synge ogsaa med megen Færdighed — helst ny Opera-Musik; jeg har tidt beundret deres Færdighed, men hvad jeg savner deri, er Udtryk og Sands for Poesi. De kunne sjelden huske Meer, end et Vers af en Sang, og dette gjentage de bestandig, som oftest endda unøiagtigt. Hvad Sangen handler om, er dem aldeles ligegyldigt; de synge kun for Musikens Skyld. Jeg har nylig hørt en af dem synge Vaudeville-sangen om Hattene til den tragiske Sang i Røverborgen: „Jeg gjerne dør“, men uden nogetsomhelst komisk eller tragisk Udtryk. Jeg spurgte hende, hvorfor hun ikke sang de rette Ord — „var de ikke de rette?“ spurgte hun ligegyldigt, uden at tænke paa Andet end Moderne. Det er nu blevet temmelig almindeligt, at synge uden den fjerneste Tanke, om hvad man synger, og jeg bliver kold ved al tankeløs Sangmusik.

Ingen i den hele Familie interesserer sig for Poesien uden gamle Faster Helene. I den Sandholtske Familie gaaer det næsten ligeledes. Moderen lever kun i det praktiske Husvæsen, hvori hun vist er meget stærk; enhver anden Syssel er hende fremmed. Sønnerne ville gjerne disputere med mig om theologiske Sager, men jeg mærker, at det kun er for at anbringe deres Udtog af Collegier, som de kunne udenad. Hvad de igrønt segte for, er at faae alt Overnaturligt ud af Skrift og Christendom.

Deres Fader, den gamle Hr. Sandholt, taler jeg gjerne

med. Han er en høi Mand med fulsort Haar og et strengt, alvorligt Ansigt. Han er noget tunghör, idetmindste er hans Opmærksomhed ofte fraværende ved den sædvanlige Underholdning, og der foregaaer ingen Forandring i hans alvorlige Ansigt; kun naar der høres Musik, er han i høi Grad opmærksom. Han indlader sig ikke i Samtalerne om Theologi, men holder sig til sin gammeldags Børnelærdom. Hvad han helst taler om, næst efter sine Embedsager, er Musik og Poesi, og kun, naar Talen kommer derpaa, bliver han livlig.

Hin Aften, efter at begge Familierne havde været til Communion, sad jeg med den gamle Faster i Sophaen; der blev spillet og sunget af Døttrene i Huset. Vi sadde tause, af Høflighed, men jeg saae et besynderligt Minespil i den Gamles Ansigt. Det var ingenlunde Fornøielse over den fortræffelige Don Juan, hvis brillianteste Nummere bleve foredragne med den største mekaniske Færdighed, men uden Spor af Udtryk og uden at man hørte et Ord, af hvad der blev sunget. Hvad den Gamles Ansigt udtrykte, var en Blanding af Spot og Fortvivlelse. Det var, som om hun vilde lee og skriges paa eengang; men hun gjorde ingen af Delene. Hun nøiedes med at gjøre en Bevægelse, som hun troede, Ingen bemærkede, men af hendes Stemning forstod jeg, at Faster Helene fandt, det var Skade, at man ikke hørte Texten, og at de unge Mennesker syntes at tænke paa alle andre Ting; jeg gav hende stille Ret. De der tænke paa andre Ting, naar de synge Mozarts Musik, tænke i Grunden paa Ingenting. Vi taug begge, og vi vare begge glade, da man var færdig med Finalet.

Da Julie stod op, bad Søsteren — Faster Helene om at spille — med megen Berømmelse over hendes udtryksfulde

Maneer, medens de gave deres Elskere et skalkagtigt Bink til at understøtte deres Bøn, af hvis Opfyldelse de syntes at love sig en lille om just ikke uskyldig Spas. Faster Helene lader sig aldrig længe nøde; hun satte sig til Pianoet og spillede et gammeldags Forspil, hvorunder man ikke undlod at gøre Miner til hverandre. Hun spillede en smuk Melodi med meget Udtryk, dog uden at synge. „De maa endelig synge,“ bad Julie atter, „De synger meget bedre end vi.“ „Det siger jeg ogsaa,“ sagde gamle Sandholdt; Faster Helene syntes noget undselig over denne Berømmelse; hun føiede nu ogsaa de unge Mennesker og sang Negervisen af Peters Bryllup.

Der var lidt gammeldags i hendes Maneer; men Udtrykket var saa deiligt, at der kom mig Taarer i Øinene. De unge Mennesker bag hendes Stol stødte jævnligt til hverandre, men den gamle Hr. Sandholt var bevæget; han havde skjult sit Ansigt med begge sine Hænder, og han græd; Ingen mærkede det uden jeg. Kort efter forlod Faster Helene Stuen. De unge Mennesker gjorde sig nu frit lystige over hendes Maneer. Den gamle Sandholt hørte det ikke.

„De skulde have seet hende i hendes Ungdom,“ sagde han og gav mig Haanden, „det var som den hellige Cæcilia eller en af hendes salige Engle var kommen ned til os, for at give os et Præludium til den store Sjæleharmonie histoppe. Jeg hørte hende første Gang synge paa min Bryllupsdag,“ tilføiede han, „det er nu over 42 Aar siden; det var netop den Sang af Schultz og Thaarup, hun sang dengang. Hun synger den deiligt endnu.“

Jeg sagde et Par Ord til den gamle Tomfrues Berømmelse.

„Tilvisse, Hr. Pastor!“ sagde han, „det er en Sjæl,

som jeg ikke har fundet Mage til i denne Verden; jeg har seet hende hver Dag, et helt Aar, og underviist hende i Generalbassen; hun har componeret flere bekjendte Melodier. Jeg lærte hende kun de første Grundregler for Composition, men hvad jeg lærte af hende, havde meer at bethyde; jeg takker hende for de bedste og skjønneste Tanker i min Sjæl."

"Lad os nu faae Mozarts søde Requiem," sagde den ældste Datter, "den passer her jo bedst idag, siden vi har været til Alters. Hvad maa Hr. Pastoren tænke om os, hvis han hørte, det var af den ugudelige Don Juan, vi sang!" "Ja lad os faae det allerkjæreste Dies illa dies iræ, og med Tuba, eller hvad det hedder! det er dog et sødt Nummer; det maa du synge første Stemme i; det passer bedst for din Stemme — og Tuba mirum, det vil jeg synge, og saa kan du vel secundere mig, søde Julie?"

"For Himlens Skyld, syng ikke Mozarts Requiem!" udbrød Hr. Sandholt og reiste sig heftig, "syng hvad De vil, Børn! men dræb mig ikke med det guddommelige Requiem!"

"Naar det er saa smukt, Svigerpapa! hvor kan det saa dræbe Dem?" spurgte den yngste Datter, vel naivt.

"Vi synge det ikke godt nok for ham," svarede Søsteren; "jeg synger for nymodens. Faster Helene, det er den rette gamle Skole!" Hun traadte just ind i Stuen og Broderdøttrene plagede hende atter om at synge.

Hun lader til at holde meget af dem; men de fortjene det ikke. Hun satte sig til Pianoet for at føie dem, og Søstrene smaaloe med deres Forlovede; til min Glæde bleve de snart fede af at høre paa Faster Helenes Musik og gik ind i den anden Stue for at spille Gnav. Faster Helene mærkede dog, at hun kun havde to Tilhørere; hun

satte sig saa helt ind i den herlige Composition, at hun syntes kun at leve og aande deri. Hendes Stemmes følelsesfulde Foredrag henrev mig; jeg saae til min Side-
mand. Han sad, som opløst i de saligste Harmonier, med et Aasyn, som straaede af Genrykkelse.

Da Faster Helene holdt op, stod Sandholt med udbredte Arme og som han vilde styrte sig for hendes Fødder; men han standsede pludselig og sagde: „Smukt, skjønt, Komfru Helene! meget smukt! Deres Foredrag er, som for 42 Aar siden, da jeg vendte Bladet for Dem og jeg med den Stemme, jeg havde, udførte mit Parti med; men nu er det forbi — jeg har ikke kunnet synge i ti Aar. — Spille kan jeg da endnu; skal vi have en Time sammen? Det er længe siden vi musicerte med hinanden, Komfru Helene!“

„Gode Hr. Sandholt, spil De nu ene!“ sagde den gamle Komfru, idet hun reiste sig fra Pianoet og Hr. Sandholt indtog hendes Plads.

Hans Fingre løb over Tangenterne med Virtuositetslethed, og han præluderede saa fantastisk, som jeg kun sjelden har hørt Mage til, men der var ogsaa i hans Mæneer noget Gammeldags.

„Jeg har dog halvt holdt Skridt med Tiden,“ httrede han for sig selv; „hvad jeg i de sidste ti Aar har komponeret, har Ingen hørt. Schultzes og Abbé Voglers Musik vil Ingen mere høre, og selv den kjære Haydn er ikke Mode meer, paa nogle Cantater nær, der endnu synses. Den simple Sang holder jeg endnu allermest af.“

Han foredrog nu adskillige gamle Sange, som Faster Helene faldt ind i, med en Glæde og et ungdommeligt Liv, som om hun endnu var en tyve Aars Pige.

Begge de gode Mennesker musicerede saaledes en hel Time sammen og syntes slet ikke at bemærke min Nær-

værelse. De skiftedes til at spille og synge deres kjære Ungdoms-Sange, som jeg for det meste ogsaa kjendte, og som fra min Barndom kom venlig tilbage i min Erindring.

Endelig sang Faster Helene en Efteraarssang, som hun uden tvivl selv havde sat i Musik. Teksten til den var ogsaa kort; jeg hørte hvert Ord, som blev sunget med et saadant Udtryk, at jeg beholdt det i min Erindring. Medens det grønne Løv af Træerne i Haven skjulte hele Vinduet og Aftenstjernen tindrede ned til os, med den opstaaende Maane, sang hun, med vemodig Stemme, i den halvdunkle Havestue:

„Falmer Liv med Løv i Skoven —
 Er den favre Tid forbi —
 Vinterstjernen staaer foroven
 Med Skjærsommer-Flammen i.
 Har du glemt de gamle Dage?
 Hør de dig som Drøm forbi?
 Deres Stjerne blev tilbage,
 Med en evig Livsglands i.

Den høie Hr. Sandholt stod ved Vinduet; jeg saa, der randt Taarer ned over hans rynkede Kinder; han gjorde en hastig Armbevægelse, ligesom han vilde synke i den gamle Tomfrues Arme, men da afbrødes pludselig den musikalske Underholdning.

„Nei det maa du dog see, min søde Mand! har du seet Mage til Dynevaar?“ sagde Hr. Sandholts husholderiske Husmoder, og bar et stort Stykke Dynevaar hen til ham.

„Solidt Løi!“ sagde Hr. Sandholt i sin sædvanlige rolige Tone.

Faster Helene reiste sig fra Pianoet, og vi fik siden ikke Meer den hele Aften.

Efterskrift.

Otte Dage efter fik jeg Brev fra min Nabopræst, at hans gamle Søster var død og skulde begravet om nogle Dage; han indbød mig til at vise hende den sidste Ære og følge hende til Jorden.

Jeg fandt Familien meget fattet og rolig ved dette, vistnok uventede Dødsfald.

Natten efter hin Søndag, da hun blev syg i Skriftestolen, var hun bleven heftig syg. Hun havde ladet sin Broder kalde og forlangt Skriftemaal og Sacrament af ham. Hvad hun har betroet Broderen, talte han naturligviis ikke om.

Sandholts Familie var der endnu; de vare Alle meget rolige, den gamle Sandholt ogsaa; dog saae jeg der kom ofte Taarer i hans Dine paa Faster Helenes Begravelsesdag. Han havde skrevet og componeret en simpel Gravsang, som paa Kirkegaarden blev affungen over Graven. Musikken var smuk, dyb og rørende; Ordene bleve trykte — her har du dem:

Død! din Bolig er oplukket,
Jord! du tager, hvad du gav,
Gjem det kjære Billed, Grav!
Her dets Sjæle-Lys er slukket —
Aanden flygted, Farven faldt:
Herren har sit Barn hjemkaldt!

Fred med Støvet, vi nedlagde!
Fred med Aanden, Herren tog!
Salighedens Time slog —
Himmel-Toner Sjælen vakte —
Den forløste Aand er fri —
Ved Guds Throne samles vi!

Anmærkning ved Udg.

Denne Fortælling var kun i Klavde. Man veed ikke, om Ingemann har villet tilføie Præstens Anskuelse af Forholdene.

Efter hvad Præsten havde seet og hørt, maatte han formode, at Sandholt havde elsket Helene, uden selv at være sig det bevidst, — hvad der er sandsynligt, da han saa aabenhjertet udtaler sin Begeistring over hende — og det er saaledes først den sidste Aften (da han bliver saa stærkt bevæget) at han faaer Bevidstheden om, hvormeget hun kunde have været for ham, om de tidligere vare mødtes.

Helene har vistnok aldrig anet, at han følte Andet end Venstab for hende. Hun har følt sig lykkelig derved, men hendes Glæde over hans Eiendommelighed har gjort hende det umuligt, med Kjærlighed at slutte sig til nogen Anden, uden at hun dog var sig Grunden bevidst.

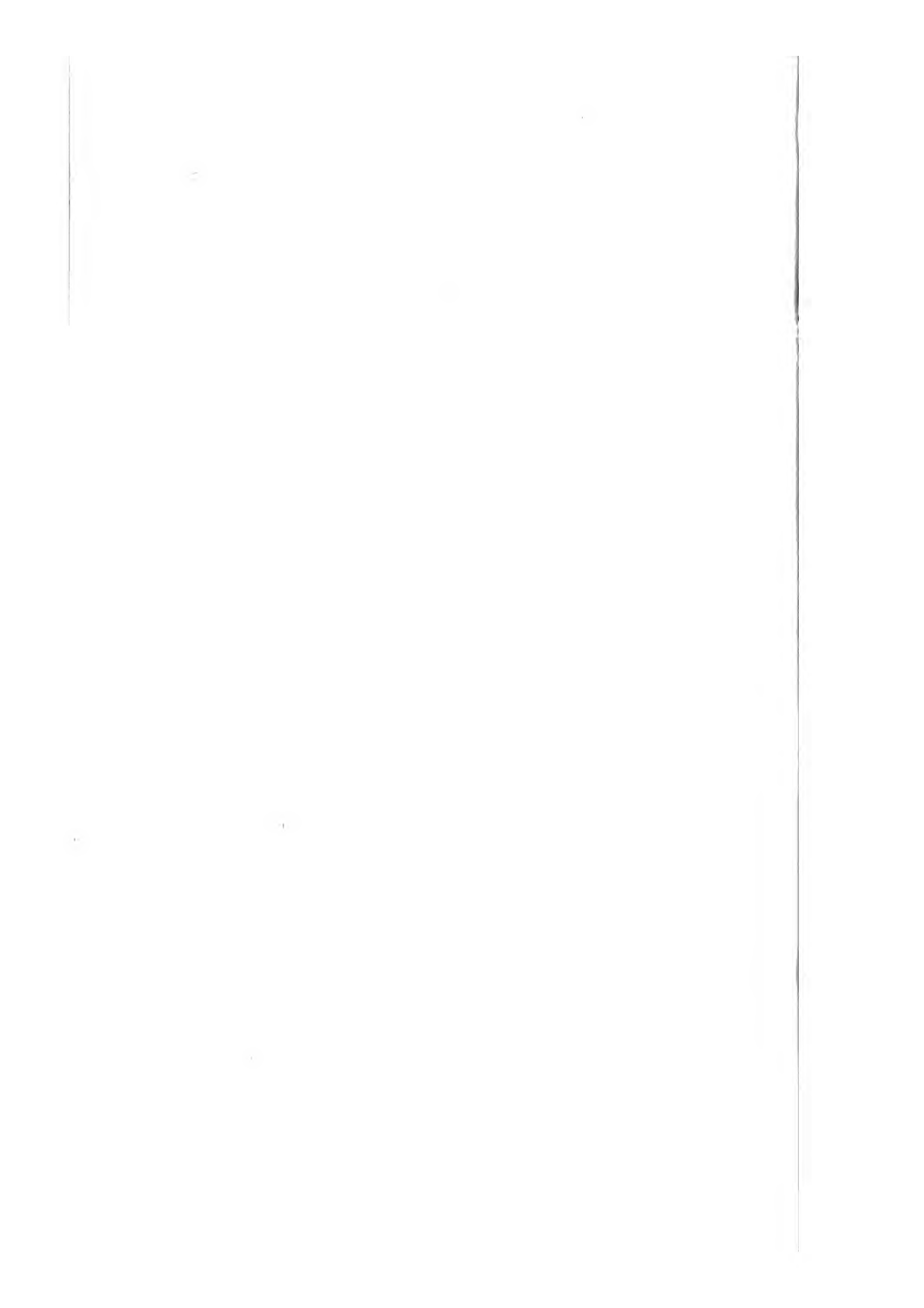
Først da Præsten i Skriftestolen taler om den Oprigtighed i vort Inderste mod den Alvidende, der bør gaae forud for vor Andel i det store Kjærligheds-Maaltid, flaaer det ned, som et Lyn i hende; hun er sig pludselig sin Kjærlighed bevidst, og da han er en gift Mand, staaer det for hende, som en svær Brøde; hun er angst for, at hun maaske dog forsætlig har gjort sig blind, for at stufte sig selv og den Alvidende, der seer Alt. Lynet naaer hende ogsaa legemligt; senere er hun kommen sig legemligt og har fattet sig aandeligt; men da hun om Aftenen ved Pianofortet kommer til at gjenleve mange svundne Dieblikke, ryster det hende saaledes, at hun om Natten bliver syg til Døden.

Dette har maaske Ingemann troet, at Læseren selv vilde uddrage af Fortællingen og derfor ikke tilføiet Noget.

Det hemmelige Vidne.

En Fortælling.

Der levede i Aaret 1816 i Kjøbenhavn en aldrende Dame, Frøken F., om hvem man vidste, at hun undertiden ufrivillig saae, hvad ingen Andre bemærkede. Hun var høi, mager og alvorlig; hendes Ansigtsformer vare store og bethdende. Hendes mørke, dybtliggende Dine havde en besynderlig Glans, og hun saae meget skarpt selv i Halvmørke; men hun var saa tunghør, at man maatte tale meget høit til hende for at forstaaes, og naar Flere talte sammen i et Værelse, hørte hun kun en uforstaaelig Surren. Et Slags magnetisk Klarshn havde uidentvibl i hendes afsondrede Tilstand udviklet sig hos hende, uden at dette dog satte hende i nogen mærkelig overspændt Tilstand. Hun syntes kun i enkelte Dieblikke aandsfraværende eller henfalden i Tanker og saae da ubestemt hen for sig uden at fæste Blikket paa nogen for Andre synlig Gjenstand. Hvad hun i slige Dieblikke saae, var som oftest Billeder af noget Fraværende eller noget Tilkommende, som senere punktlig indtraf. Saaledes havde hun flere Gange forudseet uventede Dødsfald og andre uformodentlig indtrufne Ulykkestilfælde. At det sjældent var noget Glædeligt, hun forudsaae, gav hende for Mange noget Uhyggeligt, og hun omgikkes kun meget faa Familier. De, der kjendte hende nøie, havde imidlertid baade Agtelse og Kjærlighed for hende. Hun var stille og fordringsløs, og det var yderst sjældent, hun uopfordret yttrede Noget om sine besynderlige Syner.

Hun kom ofte i en Familie, hvor hun var meget

lyndet. Manden i Huset var en udmærket Historiemaler, og Konen var særdeles musikalsk. Den gamle Frøken havde et sundt og skjønnsomt Blik for Konsten, og hvor tunghør hun ellers var, virkede Musikken dog altid velgjørende paa hende; hun paastod, at hun selv kunde udfylde, hvad hun ikke hørte, af hvad hun troede at høre; hun havde selv i sin Ungdom været meget musikalsk, og naar hun saae Fingerebevægelserne paa Fortepianoet, troede hun at høre Musikken, selv naar Nogen for at gjække hende, blot efter Moderne løselig berørte Tangenterne, men uden virkelig at spille.

En Formiddag sad hun ene i Sophaen i denne Families Dagligstue og var beskæftiget med et Haandarbeide. Kunstneren havde Besøg af en munter, meget vittig og satirisk Ven, og stod i en livlig Samtale med ham ved Vinduet. De loe ofte under Samtalen og forandrede undertiden deres Stemmer paa een og samme Maade, hvorefter der altid fulgte en høi Latter, der dog langtfra var saa harmløs og godmodig som Spøgen og Munterheden sædvanlig var der i Huset.

Da Samtalen var endt og Kunstneren havde fulgt sin Ven ud af Døren og var kommen tilbage, spurgte den gamle Frøken, hvem det var, han havde havt Besøg af.

Han nævne de sin muntre Vens Navn, hvem han mente, hun kjendte ret godt.

„Ja! ham kjendte jeg nok“ — svarede hun — „men den Anden?“ —

„Hvilken Anden“ — spurgte Kunstneren og stubede.

„Ham, den høie Mand med det lange, magre Ansigt, som stod der — ham med det stærke, sorte, ligesom uredte Haar og de bukkede Dienbryn — ham, der saa ofte lagde Haanden paa Brystet og pegede op imod Loftet, isærdeleshed, naar De og Deres lystige Ven loe.“ —

„Kjendte De ham“ — spurgte Kunstneren og blev bleg — „har De seet ham før? — lagde De Mærke til hans særegne Klædebragt og den underlige Bane, han har?“

„Jeg mindes aldrig at have seet ham før, men jeg syntes nok, han var klædt noget sært, omtrent som en gammeldags Skolemester fra Landet“ — og nu beskrev hun hans lange, slobroktige Frakke, med de store Knapper og Sidetaster, og de gammeldags højskastede Støvler, der ikke syntes børstede i lang Tid. „Den underlige Bane, De taler om“ — tilspøiede hun — „var vel sagtens den egne Maade, hvorpaa han rokkede med Hovedet, naar han ikke syntes at være af samme Mening som de Andre; det havde i mine Dine noget Stødende og Storagtigt, om jeg saa tør sige — men der laa dog altid tillige noget Smerteligt i hans Minespil, som ordenlig rørte mig, især naar han af og til lagde den høire Haand paa Brystet og pegede opad med den venstre, ligesom En, der beraaber sig paa sin Samvittighed, og tager Gud til Bidne paa, hvad han siger. — Forresten undrer det mig, at jeg næsten ikke saa ham bevæge Læberne. For — at høre hvad der taltes om, var mig naturligtviis umuligt.

Den forbausede Malers Blegghed var i høi Grad tiltagen — han vaklede og holdt sig ved en Stol. — Kort efter greb han sin Hat og ilede udaf Døren. Den Person, den gamle Frøken saa nøiagtig havde beskrevet, var en Ungdomsven af ham, hvem han i de to sidste Aar havde staaet i et spændt Forhold til, og som slet ikke havde været tilstede. Men om ham havde næsten hele Samtalen med hans lystige Ven dreiet sig. De vare komne ind i en overgiben og temmelig skaanselløs Bedømmelse af dette Menneskes Charakter og Væsen og havde til Brængbillede fremhævet enhver formentlig Skyggeside hos ham — de

havde endogsaa moret sig ved at efterligne hans besynderlige Stemme, og havde i lunefuldb Overdrivelse ikke alene tillagt ham en Latterlighed i Væsen og Adfærd, som de ingenlunde med Sandhed kunde paavise, men tillige en fuldkommen Mangel paa Aand og Hjerte, hvilken Dom de dog kun grundede paa hans noget ensidige Smag og en vis tør, pedantisk Hovmestertone, som han ikke var fri for.

„Hun er gal, den gamle Frøken — hun har gjort mig gal med“ — mumlede Maleren paa Gaden og standfede — „han var der jo ikke — vi sees jo ikke meer — hun har jo aldrig seet ham før — men det er netop Ulykken og Gaaden“ — vedblev han; — „ligemeget hvem der er gal — hun, eller jeg — eller vi begge — Uret har jeg gjort ham, skammelig Uret! — jeg maa nu see ham og sige ham Alt.“

Han løb ind i en Urtebod og saae i en Beiviser; efter en halv Times Gang foer han op i et Hus paa tredie Sal i en affides Gade og ringede heftig paa en Dør. En Pige aabnede Døren og berettede paa hans Spørgsmaal, at den Mand, han spurgte om, var syg og kunde ikke tale med Noget.

„Mig maa han tale med — jeg maa see ham!“ — svarede Maleren og trængte sig ind. Han traadte ind i en dunkel Sygestue, hvor han fandt sin sæere Ungdomsven liggende bleg og stille paa en Sopha i sin gamle, graae Frakke og med de store, ubørstede Støvler paa. Den heftige Deltagelse, hvormed den uventede Besøger spurgte til hans Befindende, syntes at forbause og glæde den Syge.

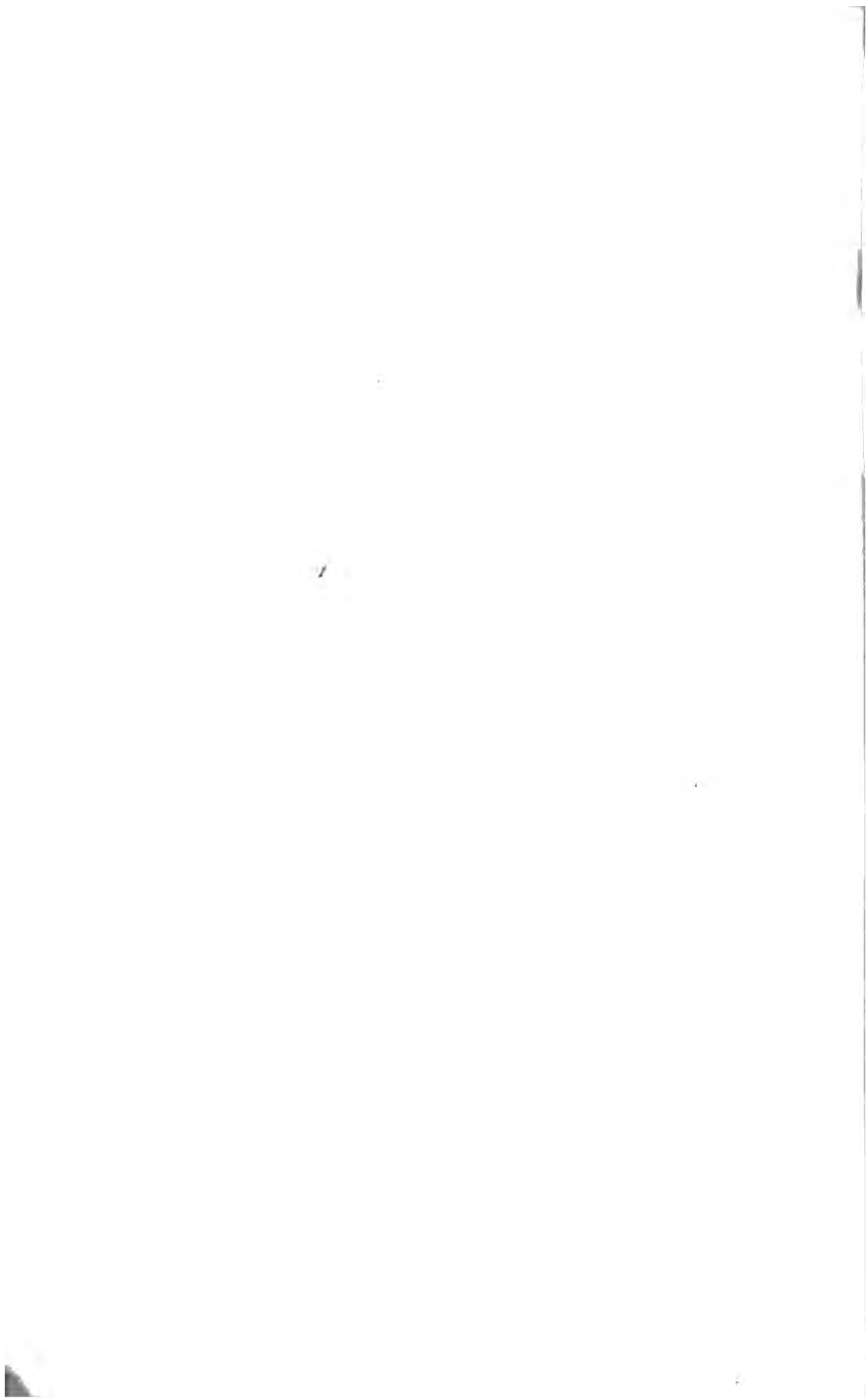
„Du“ sagde han — „du her! bekymrer du dig om mig? — Har du endnu Noget tilovers for mig! — Seg gjorde dig dog skjændig Uret for to Aar siden, da

jeg saae dit store, mesterlige Kunstværk — og intet livligt begejstret Ord havde for, hvad jeg dog siden med glad Beundring erkjendte. Selv for en Time siden har jeg gjort dig Uret paa en anden Maade. Jeg drømte netop om dig — og syntes, du forhaanede mig og udlo mig — og levnede mig ikke Tre for en halv Skilling i Samtale med en lattermild Mand, der kappedes med dig i at efterabe alle mine Særheder.“

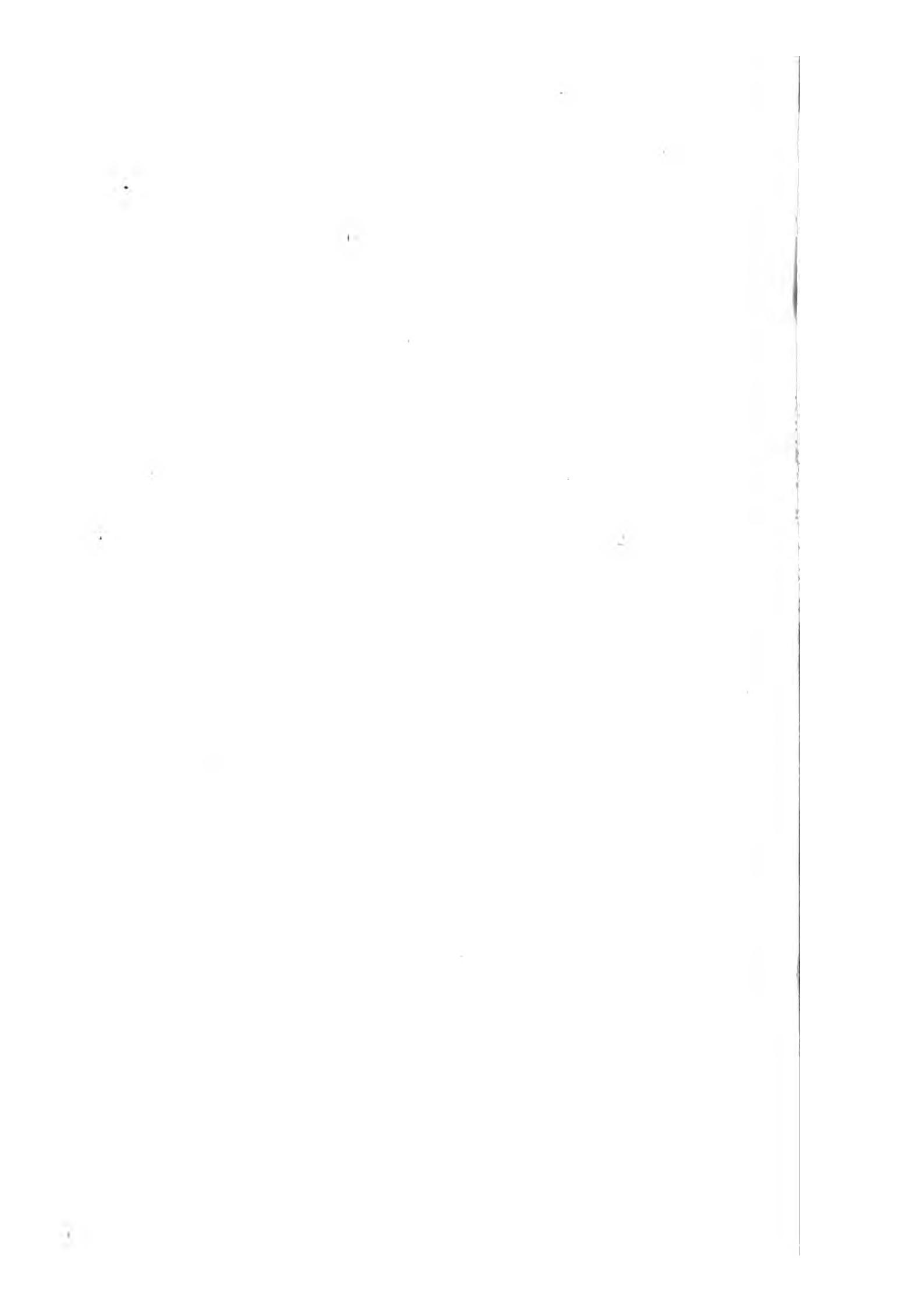
„Tilgiv, tilgiv! — Du drømte sandt!“ — afbrød Maleren ham og brast i Graad, medens han i lidenskabelig Hestighed fastede sig ned for den Syges Leie og omfavnede hans Knæ. Det kom nu til en Forklaring mellem de to saalænge adskilte Venner, som ved de gjensidige Tilstaaelser følte sig inderligere sammensluttede end nogenfinde. Den usædvanlige Bevægelse var saa langt fra at virke skadeligt paa den Syges nervespændte og tungsindige Tilstand, at den tværtimod fremkaldte en lykkelig Bending i hans Sygdom. Faa Uger derefter var han fuldkommen helbredet.

Den gamle Frøfens spøgelseagtige Syn var dem en Gaade; men den hængte saa nøie sammen med, hvad de begge paa forskjellig Maade havde været sig bevidste, at de deri maatte see et mærkeligt Beviis paa det i hin Tid saa meget omtalte magnetiske Marskys Virkelighed. De bleve fra den Tid af uadskillelige Venner. Maleren beholdt hele sit Liv en uvilkaarlig Rædsel for at udsige eller høre nogen uretfærdig Dom, eller noget haardt og krænkende Ord om nogen Fraværende; det var ham da undertiden ligesom den Forurettede som et hemmeligt Bidne kunde staa ved Siden med Haanden paa Brystet og pege opad mod den Dommer, der ene kjender alle Hjerter og Sjæle tilfulde.

Et Par Optegnelser om Træk
fra Krigen.

1.

En Lieutenant Petersen, der i Fredericia=Slaget var med at storme en Skandse, sprang først op paa Brystværnet og raabte til sine Soldater: „storm nu Skandsen, Kammerater! nu vil de kun skyde paa mig.“ Det skete, som han havde sagt — hans Folk toge Skandsen med Storm, medens han selv faldt for de fjendtlige Kugler.

2.

General Bülow var under Fredericia=Slaget reden op paa en Høi, som tilbød ham en god Oversigt over Troppernes Bevægelser; men Høien var stærkt udsat for et fjendtligt Batteries Kanoner. Nogle Officerer, som fandt Generalens Stilling altfor uovelig, vare enige om, at han ikke ved deres Bemærkning om Faren vilde lade sig bevæge til at skifte Plads og neppe vilde være tilfreds med en saadan Grindring. De bad derfor hans Søn om at gjøre Generalen opmærksom paa det fjendtlige Batteri, der bestrøg Høien. Sønnen red op til Generalen og gjorde ham opmærksom derpaa. „Er du bange?“ spurgte Generalen med et strengt Blik. — Sønnen taug, men gjorde hastig en Svingning med sin Hest, hvorved han kom til at holde mellem Generalen og Batteriets Skyts

og saaledes dækkede ham. Da Faderen saae sin kjæle Søn tjene ham til Brystværn, nikkede han med et stolt og glad Blik, lagde Sporen til Hestens Side og forlod Høje saa hastigt, at Sønnen maatte skynde sig med at følge han

3.

Solen var ikke staaet op den sjette Juli 1849, inde Slaget ved Fredericia saa godt som var afgjort og Seire vunden. General Bülow havde været saa opfyldt af sin vigtige Function, som Over-General, at Tiden rent var gaaet ham ud af Bevidstheden; men der var, i de Time Slaget havde staaet, foregaaet saa Meget, at han uvilkaarlig maalte Tiden derefter. — „Gaaer Solen allerede ned?“ sagde han, idet den opgaaende Sol belyste Balpladsen og hans Seier.

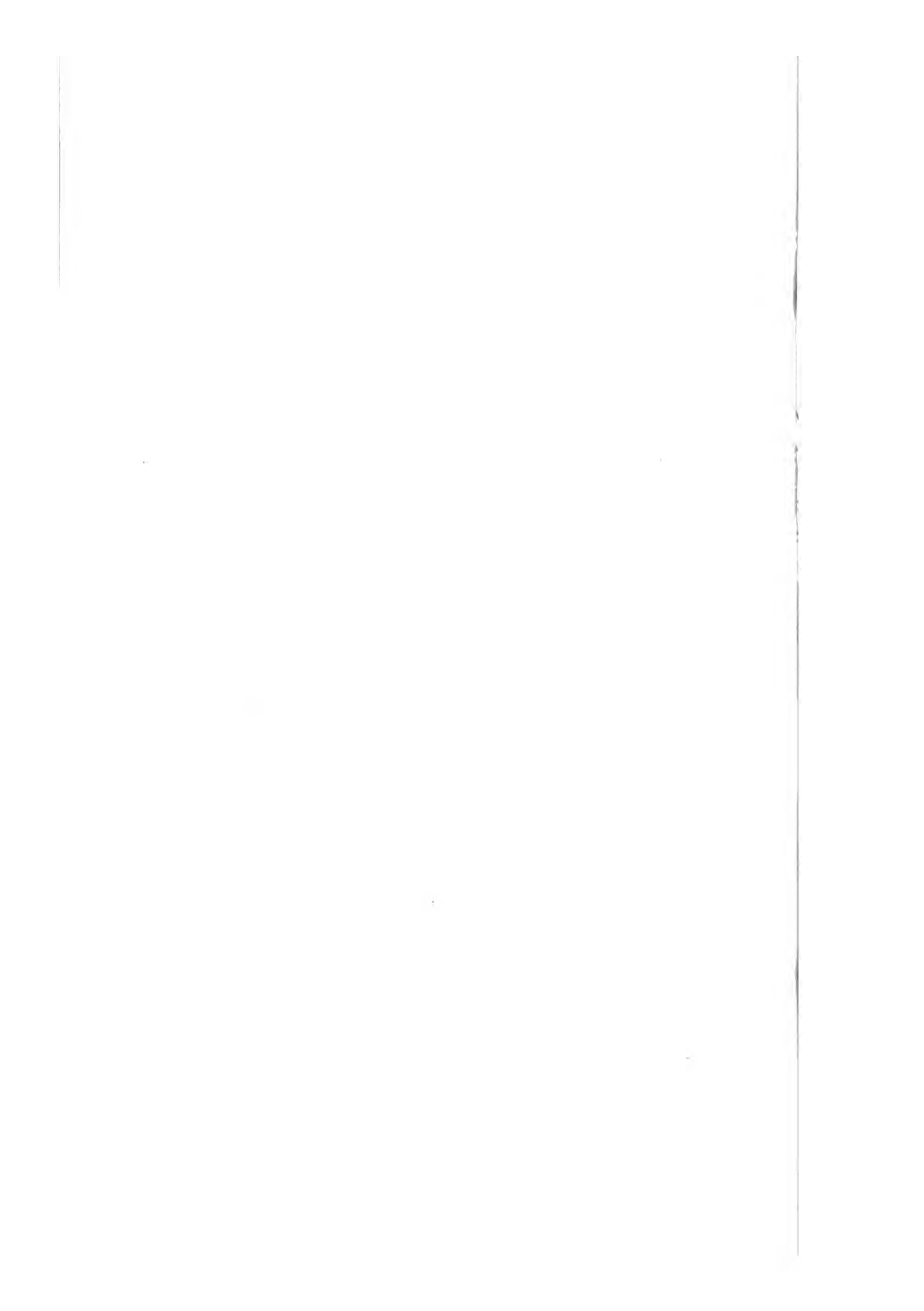
4.

Jægermester, Godseier Richtenberg i Jylland var traadt ind som Frivillig i første Jægercorps og var en af Corpsets flinkeste Skytter. — Hans Tjener var Underofficer og commanderede sin Herre, der altid under Vaaben vis ham den punktligste Udhighed. — Naar Vaabentjeneste var forbi, viste Tjeneren igjen sin Herre den punktligste Udhighed.

Den Fremmede.

En Fortælling.

I en rig og mægtig venetiansk Patriciefamilie, hvis Navn engang har været meget bekendt, skal der i hver Slægt-række have været en af Naturen vanhædet hungre Søn, der neppe havde Lighed med et Menneske, men snarere lignede det Slags Fostre af en bizar Fantasi, som den hedenske Folketro hensatte til Koboldernes eller Bjerggnomernes Sphære. Det Vanhæld, paastod man, var Betingelse for Slægtens Rigdom, Magt og hele udbortes Lykke — og denne Lykke var for Aarhundreder siden erhvervet af Slægtens Stamfader paa en hemmelighedsfuld, uhyggelig Maade. Hvis nogensinde en saadan Vanstabsning giftede sig eller blot kunde vinde Kjærlighed hos nogen Kvinde, der havde seet ham, vilde Slægtens Lykke være forbi og dens Navn udslettes. Hvergang en saadan vanstabt Søn blev født i Familien, var der altid stor Stads og Høitidelighed, og man hilsede et saadant Barns Fødsel som et nyt, usvigeligt Pant paa Slægtens fremtidige Flor og Herlighed.

Om Familiens Stamfader vilde man kun vide, at han havde været simpel Soldat og udmærket sig baade i de italienske Borgerkrige og som Leiesoldat i fremmed Tjeneste. Han havde ved den vildeste Tapperhed og ved mange besynderlige Omstændigheder opsvunget sig til Høvding for en hel uovervindelig Krigerhær. Med den lod han sig

leie af krigsførende Potentater for uhyre Summer, for hvilke han tilsidst tilkjøbte sig et Slags Fyrstendømme tilligemed Principetitlen og al den Hæder og Lykke, der ved Guldets Magt, forenet med Kløgt og Snildhed, kunde skaffes tilveie. I sin første Ungdom skulde han have været vansør og meget grim; men efter en Mirakelkur ved en hellig Kilde — som han siden paastod — var han bleven anseet for den smukkeste og mest velstøbte Mand, man kunde see, og havde næsten været uimodstaaelig for enhver Kvinde, der saae ham. Der mumledes Allehaande om en Pagt med Dæmonernes Fyrste. Han omkom ved et Jordstjælv og sank pludselig gjennem et Flammesvælg i Jorden — men i en høi Alder, og hans Slægt blomstrede i Aarhundreder. I det attende Aarhundrede havde Familien opgivet den Uergjerrighed, der søger sin Tilfredsstillelse i Krigens Farer og Besværligheder, medens den ad diplomatiste Veie havde aabnet sig Udgang til de største Statsembeder og Uresposter ved flere af Europas Hoffer.

Familiens Overherre sørgede altid omhyggelig for, at et veltruffet Portrait af enhver Søn i Slægten blev opbevaret i Familiegalleriet. Blandt Rækken af disse Adelsmænd fandtes der regelmæssig i hver Generation en lille, dværgagtig Banskabning med et uformeligt, stort Hoved og som oftest med det affkyeligste Udtryk af Dyriskhed, Sløvhed og opblæst hovmodig Dumhed. Dette var dog ikke Tilfældet med den Sidste i Rækken, som vistnok havde et høit uformeligt Hdre, men hvis Blik dog havde noget besynderligt Tiltrækkende, naar man uden at agte paa Ansigts-Formerne kunde blive fortrolig med Dinene.

Denne sidste, yngre Søn af Familien levede i Aaret 1804 i Paris. Dette formentlige Offer for Slægtens ydre Lykke var som sædvanlig ved sin Fødsel bleven hilset med

Jubel i Familien. Der var Intet blevet sparet paa hans Pleie og Opdragelse. Han var bleven opfødt som en Prinds og underviist paa det Omhyggeligste i de Videnskaber og Konster, hvortil han havde Lyst og Anlæg. Han var ingenlunde blottet for Aandssevner. Han var i denne Henseende et dobbelt Særsyn i Familien, medens alle de foregaaende Banskabninger i denne Slægt havde været halve Dyr, uden Interesse for Andet, end for Belleuet og de groveste sandselige Nyheder.

Guillielmo var denne unge Mands Daabs = Navn. Han havde fra sin Barndom havt en paafaldende Lyst til at høre Eventyr og senere til poetisk Læsning ved Siden af en brændende Begjerlighed efter Alt, hvad der i den strengere Videnskabelighed stod i nærmest Forbindelse med Aandens hemmelighedsfulde Verden. Saavel Naturvidenskaberne som Theologien og Filosofien syntes han kun at ville studere, for at tilfredsstille denne sin Higen efter Klarhed i sit eget og Menneskeslægten's Forhold til Væsnernes Ophav og deres evige Fremtid. Han havde ogsaa tidlig udviklet et stort Talent til Musikken, hvori han havde drevet det til et sjeldent Mesterkab, som Violinist. I sin Faders Hus havde han allerede som Barn ladet sig høre ved store Fester og vakt Beundring ved sit Violinspil, men altid skjult bag et Forhæng, og uden nogensinde at ville vise sig for nogen Fremmed. Det Portrait, man havde af ham, var malet uden hans Vidende af en skjult Kunstner. Med de foregaaende Banskabninger i Familien havde det som oftest været Tilfældet, at de havde anseet sig selv for yderst velkøbte og indtagende; ved deres Forfængelighed i Forening med deres indskrænkede Aandssevner og gruelige Skikkelse havde de idelig udsat sig for Latter, uden at det trængte dem i deres selvtilfredse Indbildskhed. Guillielmo

havde derimod allerede som Barn havt den fuldeste Bevidsthed om Ufftheligheden i hans Skabning. Han havde aldrig kunnet see sit uhyre Hoved og sin pullede Dværgeskikkelse i Speilet uden et dybt og smerteligt Suf. Den uvilkaarlige Ratter, Synet af ham opvakte, skar ham dybt i Hjertet og havde i nogen Tid fremkaldt en Bitterhed i hans Sind, som han dog efterhaanden aldeles fik udryddet. Han havde af Naturen det blødeste og kjærligste Sind, der kunde strømme over af Følelse, naar han troede sig ene og ubemærket, men han besværede Ingen dermed og vilde ikke udsætte sig for Ratter ved at røbe det. Han var aldrig at bevæge til at træde ud af Huset og nyde frisk Luft, uden om Natten, naar det var bælgmørkt, eller Morgen og Aften i Paladssets strengt tillukkede Have, hvor han ikke kunde befrygte at blive seet af noget Menneſte. Hele Dagen tilbragte han i sine tillaafede Gemakker, hvor han sysselsatte sig med Musik, Læsning og videnskabelige Arbejder og ingen andre Menneſter ſaae, end sin ældste Lærer og den gamle Tjener, der fra hans Barndom havde været bestemt til hans Opvartning; alle Andre, ogsaa Lærerne, var han usynlig for bag et Tæppe. Selv Familien havde han en afgjort Modbydelighed for at see eller lade sig see af. Det var, som han vidste eller anede, at han var et ufrivilligt Offer for dens Glands og Herlighed, og der var ikke en Eneste blandt hans Slægtninge, som havde mindste Deltagelse for hvad han aandelig levede i. Man havde imidlertid føiet ham i Alt, og han var opvolet som et Slags Eremit i sin Faders Hus. I en Alder af 22 Aar var han efter sit Onſke ſendt til Paris med den gamle Tjener og den noget underlige, aldrende Hovmester, der fra hans Barndom ſaa-godtſom havde været hans eneste Selſkab.

Denne Hovmester, Dr. Pietro Carbone, var en

lærd Antikvar og Medlem af mangfoldige Akademier og lærde Selskaber. Hans Titler alene indtog næsten den halve Side af Titelbladet paa enhver Bog, han lod prente. Klarhed i Formen besad han dog ingenlunde, og hans Navn var kun bekjendt blandt de Lærde, som han selv tilsendte sine Skrifter, hvilke dog neppe Noget havde læst, undtagen hans Sætter og han selv.

Dr. Carbone var en yderst godmodig og retsindig Mand, men uden Deltagelse for nogen Ting i Verden, der ikke enten stod i Forbindelse med den specielle antikvariske Undersøgelse og de besynderlige Beretninger i gamle Familie-Archiver, der netop beskæftigede ham, eller havde særdeles Hensyn til den unge, ulykkelige Mand, som han ikke alene var Mentor for, men som han elskede som en af sine egne Bøger. Den Lighed fandt han ogsaa selv mellem enhver af sine Bøger og Guilliemo, at Indholdet i grunden var fortræffeligt, men Formen noget uheldig og i alle Andres Dine et grueligt Misfoster.

Guillielmos Plan med hans Ophold i Paris var, om muligt, at erhverve sig Kundskab til den store, bevægede Verden og det mangfoldige Liv i denne Culturens Hovedstad, uden selv at blive bemærket eller være Gjenstand for den Naahedens Haan og Latter, han i enhver mindre Stad troede sig udsat for. Offentlig vilde han dog her ligesaa lidt vise sig som noget andet Sted; men den Maade, hvorpaa han bevarede sit Incognito, vakte her mindre Opmærksomhed. Gjennem Jaloufierne i en tæt tillukket Karet besaa han hele Staden og dens nærmeste Omgivelser. Han saa Keiseren, i hans Generals Midte, og det store Folkeliv paa Boulevarderne og den elshæiste Mark. I en kunstig Mafferade-drugt med et Slags Stylteben, der forvandlede ham fra en Dværg til en Ræmpe, besøgte han de saakaldte Redouter

eller store offentlige Halb-Maskerader, hvor man kunde komme i hvilket Costume, man vilde, med eller uden Maske, eller selv uden Maskeradedragt, blot med en lille Duffe-Maske heftet paa Kjolen, og med fuldkommen Maskefrihed, uden alt andet festsabeligt Ceremoniel. Her herskede tilsyneladende den størst mulige Frihed, og Personligheden syntes her aldeles forsvunden, medens det skjulte Politi dog ligesaa strengt som hemmeligt holdt Die med Alt, hvad der kunde have noget politisk Bimed. Dette var imidlertid allermindst Tilfældet med Guilliemos Maske, og han kunde med den største Sikkerhed bevæge sig mellem de lærde og de skjøne Aander, som han fornemmelig opsogte. I dette Incognito indlod han sig i livlig Underholdning med mange af Videnskabens og Litteraturens Notabiliteter. Hans ligesaa grundige som alsidige Kundskaber, hans Lethed i at udtrykke sig i de fleste nyere Sprog, hans dybsindige og livlige Aand og maasse fremfor Alt det skjøne, ædle Sind, der aabenbarede sig i alle hans Ytringer, vandt ham snart mange udmærkede Personers Deltagelse, og „Kæmpemasken fra Redouterne“ var snart bleven Gjenstand for en langt større Opmærksomhed, end han ved sin Dværgeffikkelse havde befrygtet. Nysgjerrigheden efter at vide, hvem han var, vilde dog neppe have foruroliget ham, men en Omstændighed indtraf, der bragte ham pludselig til at trække sig tilbage til sit Hotel og sit ensomme Studerekammer, hvortil Ingen havde Afgang uden Dr. Carbone og den gamle italienske Tjener.

Blandt de Bekjendtskaber, han i Kæmpemasken havde gjort, var ogsaa en for sin Skjønhed og sine Talenter berømt ung Dame, der sædvanlig viste sig uden Maske ved sin Faders Arm. Paa hende havde hans aandrige Underholdning og maasse det Piquante og Hemmelighedsfulde i

hans formummede Væsen gjort et Indtryk, der ved flere Samtaler med ham var steget til en romantisk, lidenskabelig Hendragelse. Hun havde røbet denne Følelse paa saa utvivlsom en Maade, at det ikke kunde undgaae hans Opmærksomhed. I det Dieblig, den Tanke blev ham klar, at et ædelt, kvindeligt Hjerte slog varmt for ham, og han derfor alene kunde takke sin aandelige Natur, følte han tillige for første Gang, at hans Sind ogsaa var modtageligt for hin sømteste af alle Følelser, som han maatte ansee for en Affindighed at nære hos sig. Han saae den uhyre Skuffelse, han maatte allerede havde foranlediget — og han gruede for dens tænkelige Følger. Han saae ogsaa, hvor ydmygende en mulig Optragelse af hans ydre Skikkelse vilde blive for ham, og hvor latterlig han, som ulykkelig Elsker, vilde blive, naar han kastede sin Maske. Fra det Dieblig af var det, han forsvandt fra Redouterne og blev Eremit i Paris, som han hele sit foregaaende Liv havde været det i sit Hjem.

Den unge, skønne, rigtbegavede Dame havde gjort et dybere Indtryk paa ham, end han selv troede. Han faldt kort efter i en svær Sygdom, og en Læge maatte hentes. Lægen maatte dog hverken see hans Ansigt eller hans Skikkelse. Der var draget et tæt Forhæng for den Del af Værelset, hvori han laa paa Sygeleiet. Gjennem en Sprække deri kunde han udstrække sin viftnok paafaldende lille, men velbannede Haand og lade Lægen undersøge hans Puls. Han talte kun med Lægen gennem Forhænget, og Ingen saae ham fremdeles uden Hovmesteren og den gamle Tjener.

Hemmeligheden med hans Tilstedeværelse i Paris var dog for en Del — enten ved Lægen eller ved Hotellets Folk — bleven røbet. Man vidste vel ikke, hvem han var og

hvorledes han saae ud; men at Rømpemassen fra Redouterne levede i det dybeste Incognito i det store Hotel paa Grevepladsen og lod sig kalde Signor Forestière (o: den Fremmede eller Gjesten), samt at han for Diebliffet laa i en farlig Sygdom, stod snart, som en curieus Nyhed, i alle Dagblade. Der blev nu daglig spurgt til hans Befindende af de Mange, som havde faaet Deltagelse og Agtelse for ham. Ingen blev modtagen, men han lod dem ved Tjeneren give den Meddelelse om hans Tilstand, som Lægen afgav, og lod dem altid hjertelig takke for deres Deltagelse.

En Dag bragte den gamle Tjener ham et Bisitkort, hvorpaa der stod «Le vicomte de Frimon avec sa fille». Han studsede og hans Kinder brændte i Feberhede; men han taug. Tjeneren havde givet den aldrende Herre og den unge Dame samme Bæstebud og Taksigelse som alle Andre. Næste Dag blev den samme Bisit gjentagen med indstændigt Ønske om en kort Samtale med Signor Forestière; men Tjeneren havde som sædvanlig i de høfligste Udtryk takket for Deltagelsen, men beklaget, at hans Herre allermindst nu kunde see Noget hos sig. Hans Sygdom havde forværret sig, og Tjeneren kunde ikke selv den Dag faae ham i Tale. Den tredje Dag var hans Tilstand endnu betænkeligere, men han var ved fuld Bevidsthed og spurgte, om der siden havde været noget Bud fra Vicomte Frimon. Tjeneren afgav to Bisitkort med samme Paaskrift som det første; af disse var det ene nylig personlig afgivet af den samme aldrende Herre. Den unge Dame, han havde under Armen, havde især viist megen Urolighed, og de havde gjentaget deres indstændige Ønske om et Diebliffs Samtale, under hvilket som helst Betingelser med Hensyn paa Signor Forestières Incognito. De vilde begge komme igjen om en Time og høre Bæstebud.

„Vel!“ — sagde Guilliemo med svag Stemme — „om en Time vil jeg modtage dem og tale med dem gennem Forhængen! Bed Dr. Pietro føre dem herind! sørg for, at hverken Lægen eller nogen Anden forstyrrer os!“

En Time derefter førte den bekymrede Hovmester første Gang under den hele Reise to Fremmede ind til sin unge Ven og undrede sig over denne Ufviselse fra hans sædvanlige Adfærd.

„Han er meget syg, min Herre!“ — sagde han i Forsalen til den gamle Vicomte — „jeg frygter, det vil angribe ham at tale med Nogen; men han har bestemt ønsket det; han maa søies i Alt, siger Lægen. — Det er mig intet godt Omen.“

„Han er dog ikke opgiven?“ — udbrød den unge Dame heftig.

Inden Dr. Carbone kunde svare, traadte de over Dørtrinet til det store Sygeværelse, der ved en Pult, et Skriverbord og en Mængde Bøger saae ud, som det tidligere havde været en Lærds Arbejdsstue. Baade Pult og Bord vare saa lave, at Pulten maatte antages at have staaet ovenpaa Bordet, for at begge kunde bruges af en siddende Person. Der stod kun to almindelige Stole og en udstoppet Skammel i Værelset. Et stort Forhæng skjulte den dybere Del af Værelset ligesom Vinduerne. Dr. Pietro nærmede sig Forhængen, nævnedes de Indtrædendes Navne og drog begge Stolene nærmere hen til Tæppet, dog halvt vendte mod Lygningen fra Vinduerne. Et svagt udtalt „Velkommen!“ med en særdeles smuk, blød Stemme hørtes bag Tæppet.

„Ja! det er ham! — det er hans Stemme!“ — udbrød den unge Pige med dæmpet Røst, og Faderen begyndte med en Undskyldning for deres Besøg, som han var bange var til Besvær; men han og hans Datter

maatte med egne Øren forviſſe ſig om, hvorledes deres ubekjendte Ven befandt ſig. Han var overbeviſt om, at Signor Foreſtière hverken vilde anſee det for Nysgjerrighed eller Paatrængenhed, at de ſaa indſtændigt havde udbedet ſig en kort Samtale med ham. Det var en ren aandelig Interesſe — forſikrede den gamle Herre med Eftertryk — der havde draget ſaavel ham ſom hans Datter til denne Bolig. Signor Foreſtière var paa Redouterne bleven dem begge en inderlig kjær Ven. Selv om de aldrig ſkulde ſee hans Anſigt i Verden, maatte de dog høre hans Stemme endnu eengang, inden de næſte Dag forlode Europa for beſtandig. — Det var dem en Hjertetrang at vide ham overbeviſt om deres Høiagtelse og Hengivenhed.

„Ja, kjære Signor Foreſtière,“ — udbrød nu den unge Pige — „hvad min Fader ſiger, er hvad jeg nødvendig maatte have ſagt Dem, og min Utaalmodighed er Skyld i, at vi ſaaledes forſtyrre Dem. Jeg kunde hverken have levet eller døet rolig, hvis jeg ikke endnu eengang kom til at tale med Dem. Jeg er et forkjælet Barn, ſom De nok har mærket — min kjærlige Fader har altid føiet mig i Alt, og hvor ſtrengt han end holder paa det ſelftabelige Livs Skikke og hvad der kaldes Conveniens i den ſtore Verden, har han dog ikke kunnet negte mig at føre mig herhen — og han har ſelv villet ſige Dem, hvad der laa mig paa Hjertet. Lad mig tilføie, hvad han endnu ikke veed, men hvad jeg føler Trang til at udtale for Dem af min inderſte Sjæl!“ — vedblev hun med ſtigende Heflighed — „De er det første og eneskte Menneſte, ſom har forſtaaet mig ganſke. De har uforbeholdent aabnet mig et Indblik i en ſkøn og ædel Sjæl, der ſamſtemmer med mig i, hvad der er mig Helligſt og Høieſt for denne og alle mulige Tilværelſer“ — —“

„Moderer dine Udtryk, min Datter!“ — afbrød Faberen hende med dæmpet Stemme — „Hr. Forestière kunde jo efter saadanne overdrevne Uttringer troe“ — —

„Ja lad ham kun troe, hvad jeg ikke længer vil forfølge, om saa hele Verden her var Vidne dertil!“ — vedblev den unge Pige med Begeistringens Mod, og hendes deilige forte Dine funklede — „vi reise jo imorgen og see albrig meer dette Vedtægtenes og Formaliteternes Rige. Hr. Forestière faaer jeg albrig at see i denne Verden — det veed jeg af hans bestemte Forsikkring — hvorfor skulde jeg nu da ikke sige ham til Afsted, hvad han allerede maa have mærket og hvad jeg skal gjentage i det Dieblif, vi mødes Afsyn for Afsyn i Klarhedens og Sandhedens evige Rige? — han er den eneste mandlige Mand, jeg føler mig evindeligt hendragen til i en aldeles sjælelig og uegenlyttig Kjærlighed.“ —

Saa vel Bicomten som den lærde Dr. Carbone saae forlegne ned for sig ved denne den unge, begejstrede Piges ufordulgte Kjærlighedserklæring. Hun slog selv de funklende Dine ned og var bleven blussende rød; men nu glemte de alle Tre alt Andet af Forbauselse over de Glædes- og Smertesudbræb, de i den forunderligste Blanding hørte bag Tæppet.

„Jeg er det lykkeligste og dog det elendigste af alle Mennesker!“ — lød det med den Fremmedes Stemme: — „den skønneste og ædleste Kvinde, jeg har seet — den eneste kvindelige Sjæl, som har kunnet elske mit Væsen, uden at see eller bekymre sig om min ydre Skikkelse — hun skal være saa uheldig at stufes af en Stemmes Klang eller af forgængelige, henfarende Ord, der dog kun ere Toner fra en skjult, uanskuelig Natur — hun skal antage in Sympathi med mine Meninger og Anskuelser for den evige Følelse, der kun virkelig kan blive til, hvor tvende

Bæsnere staae helt og klart for hinanden! — Bedste, kjæreste Signora! De har gjort mig uendelig lykkelig; men jeg kan ikke tænke mig denne Lykkelighed uden saa stor en Smerte, at jeg synes at opløses og forgaae derved. — Kjære Dr. Pietro! tag det lille Blad, du vil finde paa min Pult i den tilbundne Mappe — læs det for de Venner, jeg nu kan see ved mit Bæde her i Mørket, skjøndt jeg er skjult for deres Blik!“

Han taug. Dr. Carbone aabnede Mappen paa den lave Pult, fremtog det beskrevne Blad og læste, hvad der for tre Dage siden var skrevet:

„Jeg overlever ikke denne Sygdom. Jeg forudsøler min Befrielse. Hvad der rører sig i mig er mægtigere, end Livet i mit forkrænkelige Legeme. Skulde Nogen med venlig Deltagelse spørge om mig, naar jeg er forsvunden, saa meddel dette mit Farvel til Endelighedens Verden! Jeg har skjult mit Ansigt og min Skikkelse for Menneskene. Var det en Svaghed, saa bed min Skaber tilgive mig den! Jeg er et Offer for min hele Slægts Brøde og for den Del deraf, jeg sagtens har tilegnet mig i mit verdslige Sind. Jeg bliver det sidste Brængbilled af Jordnaturen i min Slægt. Dens usalige Lykke skal forsvinde med mit Liv; men dens høiere Natur skal frelles med mig, naar Aanden seirende kan fremstikke i mit Bæde. Er det en Drøm eller Fantasi? — Nei! den Forestilling har mangelgang styrket og opløstet mig i Kampen mod den Ulykke, jeg skal lære at betragte som Betingelse for, hvad der er høiere end al Ulykke.

Der har neppe levet noget Menneske med en inderligere Trang til Kjærlighed, end jeg, hvorvel jeg nu først fuldelig er bleven mig det bevidst; men det blev min Skjæbne, at Ingen kunde see mig uden Afsty. Hvor dybt

det har smertet mig, kan Ingen begribe, som Gud har givet et menneskeligt Væsen. Dog min udødelige Sjæl, selv med den gruelige Betingelse for dens Tilværelse, takker og priser jeg min Skaber for i al Evighed.

Kunde min aandelige Natur alene drage en eneste Sjæl til sig i Kjærlighed, vilde jeg nu gaa lykkelig herfra med det visse Haab, at jeg engang med mit hele Væsen kunde omfavne en saadan elsket og elskende Sjæl — uden at frastødes og fortvivle over Umuligheden i at elskes alene for Aandens og Hjertets Skyld." — —

„O!“ — udbrød den unge Pige — „det er ingen Umulighed! — De maa see ud som De vil — De maa være et Uhyre af Grimhed — jeg elsker Dem dog.“ —

Neppe havde hun udsagt dette Ord, før Tæppet foer tilside — Daglyset faldt paa Guilliemo's store, uformelige Ansigt. Han saae paa hende med et Straaleblik, der ligesom sprængte hans store Dine. — Hun blegnede — hun syntes at kæmpe med at tilbagetrænge et Skrig — og sank bevidstløs tilbage i Stolen.

Næsten i samme Dieblif udbrød Dr. Carbone: „Hjælp! Hjælp! han dør!“ — Lægen, som havde staaet udenfor Døren, styrtede nu ind. Guilliemo drog sit sidste Aandedrag. Lægen lagde Haanden paa hans stillestaaende Hjerte og studsede ved Synet af den Skabning, der laa for ham. Han lukkede de brustne Dine, tilhøllede den Dødes Ansigt og drog Forhængen for hans Leie. Den gamle Hovmester og Tjeneren styrtede jamrende ind til Liget.

Men nu var den unge Pige kommen til sig selv. — „So dog — dog“ udbrød hun — „selv saadan maa jeg elske dig evindeligt — i dit Blik saae jeg din Sjæls Høihed.“ Hun rev Forhængen tilside og kastede sig knælende ned ved den tilhøllede Dødes Leie.

„Kom, mit Barn!“ — sagde Faderen — „det er kun Riget af vor fremmede Ven, du knæler ved.“

„Hør mig!“ — hvistede hun til den Døde — „hør mig i din Lands Tanke! Tag Bevidstheden om min Kjærlighed med dig i din Evidhed! Ingen Anden kan jeg elske som dig — jeg skal nu først see dig i den Skikkelse, der tilhører din uødelige Land — dit Væsens sande Afsyn har jeg alt skimtet. — Dit sidste Blik skal jeg kjende dig paa — blandt de Forflarede.“ —

Vicomte Frimon drog nu sin Datter bort fra Riget og bragte hende ned til Bognen i en halv ubevidst Tilstand.

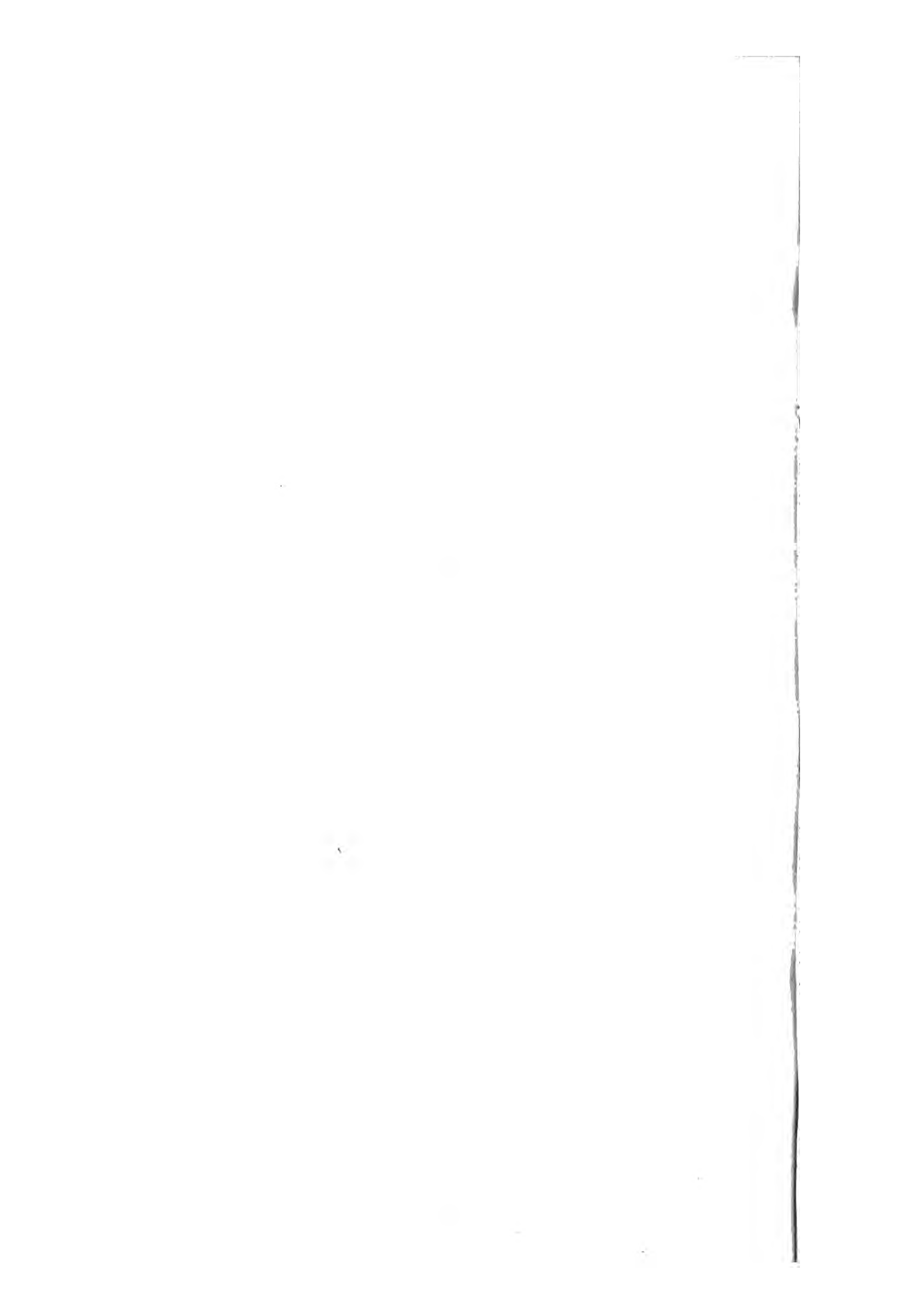
Nogle Dage derefter stod der i Bladene, at Ræmpe- masken fra Redouterne, den saakaldte Signor Forestière, der havde vundet saa mange aandelige Notabiliteters Op- mærksomhed, var død i Hotellet paa Grevepladsen, og at hans Lig var ført til Venedig af hans Omgivelser.

Dr. Pietro Carbone skal have optegnet flere Beret- ninger om den Familie, hvori han selv havde været Hov- mester, men som i de første Aar af det nittende Aarhun- drede maa være uddød.

Vicomtesse Charlotte Frimon er 1852 død ugift i sit 70de Aar paa sine rige Besiddelser i Amerika. Hendes Hus har, som Faderens, i hans Levetid, altid staaet aabent for enhver Fremmed; intet Navn har der været en bedre anbefaling. I den gamle elstværdisse Dames Væse- cabinet fandtes blandt endel Familieportraiter et tilfløret Billede, som hun selv havde malet. Det forestillede blot et Par Dine, men med et Blik, der, skjøndt det saae ud, som det var det sidste, dog var usigelig deiligt og syntes at indeslutte et indre Liv af uendelig Rigdom.

Kilden og Dugdraaben.

Rilden.

Hvor glindser du lykkelig i Morgenrøden paa din bævende Rosenblad-Bugge, du klare, himmelfaldne Engletaare!

Fra hvilket af de himmelfste Dine faldt du? siig: er du en Glædestaare fra de Saliges Hjem — og hvad vil du paa Jorden?

Draaben.

Seg vil betro dig en salig Hemmelighed, du Jordens stille, grædende Datter! — og din Graad skal blive til en liflig Sang!

Du skal synge den for din Brudgom, den rullende Bæk, og I skulle smelte sammen Favn i Favn og sjunge det for Aaen og den mægtige Flod.

Og I skulle Alle forglemme Eder selv i den store Alfjærligheds Dyb og sjunge med mægtigere Røst den voxende Sang for Oceanet, saa det kan svulme og udjuble det for Himmelens Stjerner.

Rilden.

Ak! men naar jeg er udrunden i Bækken, og Bækken i Aaen og Floden og det store Hav, saa forgaae vi jo tilsammen i det bundløse Dyb!

Se det veed jeg! og derfor græder jeg bestandig; min høieste Fryd er at udstrømme i Bækken, og den bliver dog min Grav.

Hvor jeg risler, skal Sangfuglen engang flagre ned og skrabe i Sandet og tørste. En isgraa Fæger skal komme og lytte forgjeves og spørge: hvor er Kilden, som sang her, da mit Haar var gult; den sang liflig for mig og min Ungdomsbrud i de deilige Nætter; men da er jeg bortrullet! Ingen skal da høre paa Jorden meer, hvad her jeg sang — ensom og stille, i min Maanestjensnat for de elskende Sjæle!

Draaben.

Hvad du sang, ensom og stille, for de elskende Sjæle, det skulle tusinde Kilder gjentage, som komme efter dig; men hvad Engelen's Dje saae over Maane og Stjerner, da jeg fødtes inat og faldt fra de Saliges Himmel, det kunne Alverdens Taarer og Kilder, det kunne alle Bække, Floder og Have kun forenet udslunge til den Eviges Pris.

Kilden.

Men hvor er jeg da! og du venlige Salighedsdrømmer! hvor er du da selv? Klare Taare fra det himmelske Dje! du er da bortdunstet i den tomme Luft, fra din Rosenbladsbugge, og Luftoceanet giver dig aldrig tilbage.

Draaben.

Det er Hemmeligheden, jeg vil betro dig, du Jordens stille, grædende Datter!

Saae du hvor jeg sittede inat i det blinkende Stjerne-
stjær? det var af usigelig Vængsel efter den Morgenrøde,
i hvis Glæde jeg nu bæver af Glæde.

Nu veed jeg, det vil skee, hvad jeg anede inat, da jeg
drømte min første Drøm i Stjernelystet paa min Rosen-
bladsbugge. Se! nu stiger Solen; hvert Dieblif drager
den en liden Del af mit Væsen op i det store, grændseløse
Lufthav, hvori jeg om en søie Stund skal forsvinde.

„Dugdraaben svandt for Solen,“ ville da Blomsterne
sige; jeg opløses og forgaer, har du alt sagt; — men
jeg veed hvad Engelen tænkte, da jeg inat blev til i hans
Glædestaare — i mig faldt hans Tanke til Jorden, jeg
blev Dugdraaben paa den nyudsprungne Rose, og Tanken
i mig var Drøm, mens jeg slumred.

Den mindste Draabe, hvori en himmelsk Tanke rører
sig, den er evig, som Himmeltanken. Bliver den sig klar
og faaer Røst, er den udødelig som et Menneskes Sjæl
— den kan vore i det Uendelige og blive til en Verden
— og se! nu er jeg alt en Døende, som de sige om
Mennesket — nu begynder jeg alt at forsvinde, at opløses,
at forgaae, som du siger. Jeg taber mig meer og meer
i det store Lufthav — jeg glemmer mig selv i salig Glæde,
jeg gaaer op i mit Væsens store Dphav, jeg bliver til Et
med mit Element; men jeg dør ikke, jeg optager kun et
større Liv i mit Væsen, jeg bliver til en Draabe igjen,
men i en høiere Natur. — Viid! Lufthavet, som Havet
paa Jorden, er kun en Draabe i det store Himmelocean,
hvori alle Verdner svømme.

O! jeg veed det — enhver af hine Verdner var engang
en liden Draabe, som jeg — i Draaben faldt et Støv-
gran, men befrugtet af en Tanke fra Gud, og Støvgrannet
blev til en Verdens-Rjærne, og Draaben vorede og blev til

en vandrende Stjerne — og nu bevæger den sig som en mægtig Klobe om Guds Sol.

Dg se! — en saadan Verden kan jeg ogsaa blive thi der lever en Guddomstanke i mig, der er større og herligere, end al Verdens Skatte.

Dugdraaben var forsvunden; men Kilden græd — den forstod ikke hvad den faldne Engletaare havde hvisket til den, idet den opløstes og forsvandt fra sin Rosenblads vugge.

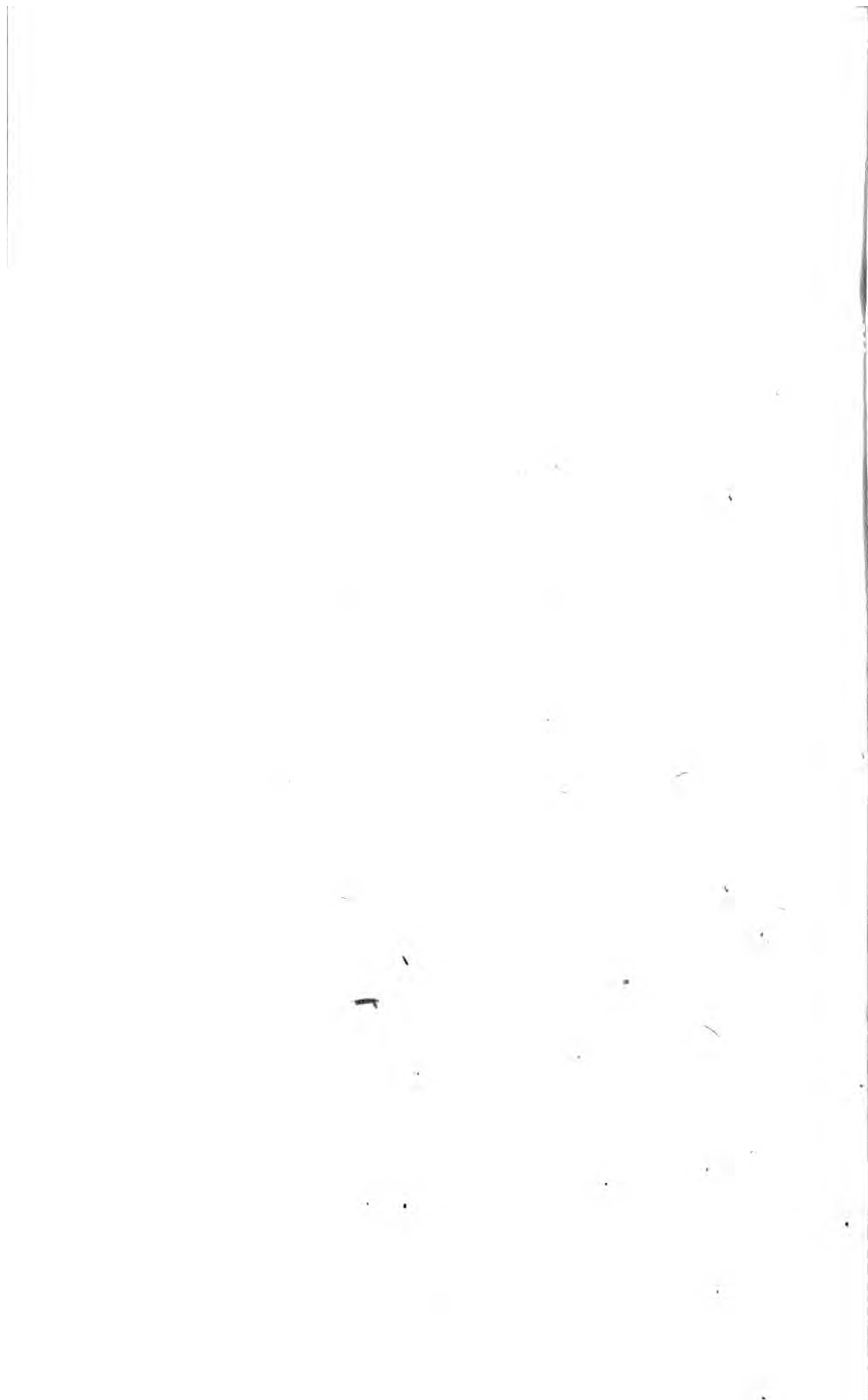

Guldfuglen

eller

Den plukfede Sone.

Et Eventyr.

Første Kapitel.

Do danske Guldsmedsvende vare paa Vandring i fremmede Lande og kom en St. Hansaften til de mærkeligste Bjerghøider i Hartzen. De vare begge — Præstesønner fra Sjælland og havde nogle Aar siddet paa Bænk sammen i en lærd Skole, som de for deres overdrevne Frihedsiver maatte forlade. Siden vare de komne i Guldsmedlære sammen og havde nu i nogle Aar været paa Svendereise. De havde saaledes vænnet sig til hinandens Selskab, at de syntes uadskillelige, uagtet deres forskellige Livsanskuelse idelig vilde drage dem til modsatte Sider. Den ældste, Poul Flintstrup, var en stærk, bredskuldret ung Mand paa en fem og tyve Aar med et noget overmodigt Udtryk i det kjække, fortiskæggede Ansigt og en vis Hensynsløshed i Bæsen og Udfærd, som for Mange var frastødende. Han syntes mest at have Die for Livets og Tingenes Brangjæde, og hans latter klang ofte som Spot. Andres Mening om ham var ham ligegyldig. Hvad han tænkte, troede og vilde, kom hverken de Bise eller Dosmerne ved — paaastod han — og man blev hverken bedre eller slettere enten man kaldtes from eller ryggesløs — hverken flogtigere eller dummere, enten man kaldtes flog eller gal.

Naar han sagde hvad han mente og gjorde hvad ham syntes bedst, vilde han tage hvad der fulgte paa, og dermed troede han nok, han kunde slaae sig gjennem Verden.

Hans Reisefammerat, Peder Dalby, var et velvørent, men fint bygget ungt Menneske paa henved to og tyve Aar med et aabent og livsglad Ansigt, hvori dog en dybere Naturs Alvor med overveiende Snderlighed smukt og tiltalende affpeilede sig. De lyseblaae Dine og det blonde Haar gav ham et mindre kraftigt Udseende, men i hans stille Blik kunde ofte den retfindige Villies Magt gjøre sig gjældende ligeoverfor de stærkere Naturers Hestighed og egenmægtige Kraft.

Sin St. Hansaften henved Solnedgang vare de to flinke Fodvandrere komne gennem det lille Fyrstendømme Grubenhagen ind i Grevskabet Wernigerode og nærmede sig Brocken, det berhyggede Bloksbjerg. De gik rast og toge sig godt ud paa Fjeldstien. De saa mere ud som reisende Studenter, end som Haandværkskvende. De stode heller ikke meget tilbage i almindelig Dannelselse og i de høiere Interesser, der ellers synes at være den studerende Ungdom forbeholdt. Et vist romantisk Anstrøg syntes ogsaa udbredt over deres Ydre. Der hang fine, hvide Halslinninger frem over deres blaae, korte Lærredsblyser. Peder havde vendt Ermerne indad og bar sin folderige Bluse som en Kappe. Paa deres sorte Fløielsbaretter havde de sat grønne Kviste som Fjær og en Stjerneblomst som Agraffe. De svingede deres Vandrestokke som lette Raarder og sang lystig som et Par veltilfredse Hkkeriddere.

De havde faaet Lyft til at bestige Brocken inden Midnat, for med egne Dine at overbevise sig om, hvorvidt noget usædvanligt Natur-Phænomen i denne Bjergegn maaste kunde have fremkaldt Sagnet om de mange dæmoniske

Spøgerier, som især i denne Nat skulde foregaae deroppe paa det store Hærbal. Det var især Poul Flintrup, som var ivrig for denne Undersøgelse, og han havde formaaet sin Reisefælle til livlig Deltagelse i dette Eventyr.

„Det er naturligviis Fantasteri og Løgn, som det Meste af, hvad der prates om herude“ — sagde Poul — „men er Mester Urjan til, maa han naturligviis have hjemme her blandt Thydskerne — den Ære maae vi unde dem — han snakker jo heller aldrig Andet end Thydsk i vore gode, danske Ordsprog.“

„Det er Tegn til, at Nationalhadet er et gammelt Onde hos os“ — sagde Peder — „det har vi dog ingen Ære af. Jeg troer godt, man kan være dansk, uden at see lutter Løgn og Djævelskab hos andre Folkescærd. Man hører dog ikke mangesteds saa mærkelige Tanker som her-tillands.“

„Forstod du hvad de Berliner=Studenter med de mange Filosofi=Ord talte om paa Rippen igaar?“ Peder taug og saae med et drømmende Blik hen for sig i den store, vilde Bjergnatur. „At de baade havde opfundet Krudtet og den rette Christendom kunde jeg dog nok forstaae. At de nu ogsaa havde faaet Dinene op for Satan og hans dybe, hemmelighedsfulde Ide, hørte jeg nok ogsaa, de paastode. Men hvad de vist nylig havde faaet ind om den Sag, havde de neppe givet sig Tid til at fordøie. Det Meste klang mig ligesom det Græst, vi slap for i Skolen.“

„Det klang mig dog meget dybsindigt“ — bemærkede Peder — „men det var rigtignok stik imod, hvad vi har lært i vor Barndom.“ „Saavidt jeg forstod“ — sagde Poul og lo — „vilde de gjøre Djævelen til Vorherres venstre Haand, som skulde brydes med den høire til Verdens sidste Dag og saa falde af som en forloren Jern-

Haand, ligesom Götz von Berlichingens." „Nu ja" — sagde Peder — „saaledes kunde det nok i Korthed oversættes paa din Maneer.

„Djævelen var ingen Skabning, men et Princip, sagde de, og dog en Aand — baade uskabt og dog paa en Maade creaturlig. — Det klang mig rigtignok lidt selvmodsigende — baade virkelig til og dog kun en Mulighed i os og den hele Verden, som først bliver til Virkelighed, naar vi give det Onde eller Modsigelsen i os Magt til at fremtræde i Tanke, Ord eller Handling."

„Nu ja, det forstod jeg nok," sagde Poul og standsede — „det var ikke Vorherre, mente de, men os selv, der igunden hver Dag skabte Satan og gjorde ham til en Person; men det var i sin Orden, mente de, og han var aldeles nødvendig baade for Menneskene og for Vorherre selv, for at Verden kunde blive til og bestaae en Tid og gaae sin skjæve Gang, til den tilsidst gif Fanden i Bold eller blev til Intet med ham; for det skal den jo dog engang, vidste de, og jo før det kan skee, jo bedre! Før kan Vorherre ikke komme til Gnevoldsmagten. Derfor jo værre det gaaer til i denne mislykkede Verden, jo bedre; jo større Modsigelsen, Forbandelsen, Løgnen, Tvedragten og Sletteden bliver, jo herligere bliver Seiren. Satan er Vorherres dygtigste Minister, det var de da enige om, og det alleruundværligste Driuhjul i hans Verdensmaskineri. Derfor maa han hverken bespottes eller foragtes; han er den næststørste Magt til Dagens Ende og, rigtig beseet, en ganske honnet Person i Grunden — han er denne Verdens Gud, som man egentlig burde opreise Altre for og dyrke, naar man kom til rigtig tydsk Forstand paa hans Betydning. Men der maa en stor Aand til, som deres Morten Luther, for rigtig synlig at kunne faae Djævelen ud

af sig selv og Verden og brydes med ham eller flaae ham et Blækhus i Panden. Var det dog ikke omtrent Meningen?"

„Derfor er det nok kun de store thdske Aander forbeholdt at give Fanden rigtig Birkelighed, og derfor har han ganske rigtig hjemme paa Bloksbjerg, som jo er det største Bjerg i deres store Fædreland, og den eneste værdige Residens for deres gode Ven Mephistopheles.“

Poul Flinterup lo, og man gik videre.

„Jeg troer dog du gør dem nogen Uret“ — sagde Peder — „de vilde vist ikke forgude det Onde; men det kom næsten til at see saaledes ud, naar de gjorde dets Repræsentant til en uskabt Aand og næsten til Guds egen Forudsætning.“

„Det blev jo det Samme som Guds Fader“ — udbrød Poul — „saa kunde de gjerne gaaet lidt dybere i Texten og begyndt Familiestabet med Fandens Oldemoder.“ „Lad os ikke tænke mere derpaa!“ — afbrød Peder ham alvorlig — „hvor det Onde kommer fra, kan dog Ingen sige os rigtig. Det gaaer dog ligesafuldt over vor Forstand som over Thdsfernes. Men det veed jeg, at Had og Bitterhed mellem Folkesærd er af det Onde, hvorfra det saa kommer og enten vi rose os af et stort eller et lille Fædreland.“

De taug nu begge noget forstemte.

Solen var imidlertid gaaet ned, og Maanen, der var i sidste Kvarter, ydede dem kun et sparsomt Beilys, da de omtrent havde naaet Midten af Bjergsiden, hvor et gammelt Helgenbillede efter Sagnet betegnede Grændsen mellem Dæmonernes og de christne Menneskers Enemærker. De vare næsten trætte og havde forglemt tilstrækkelig at forsyne sig med Fødemidler.

„Seg vil haabe, der er en god Kro deroppe! det pleier jo aldrig at mangle, hvor Mester Urian holder Congress!“ — bemærkede Poul. — „Nu rast frem! Fanden ivold med alle Bededagsansigter!“ Dermed sparkede han til det gamle Helgenbillede, saa det styrtede om. Der ved syntes en Fugl skræmmet op, og dens ravneagtige Skrig klang som en dæmpet latter i Fjeldkløfterne. „Se saa! nu er Veien ryddet!“ — vedblev Poul overgIVEN. — „Sandt at sige, jeg gad nok gjøre lidt Bekjendtskab med Mester Urian, hvis han maatte dog skulde være til paa en Maade. Meer Geni, end alle Andre, skal han jo have faaet, den Rab! og med Lykken skal han jo drive Grosjererhandel; men dum er han dog nok igrunden, og et Par rigtig snilde Karle, som vi, skal nok kunne tage ham ved Næsen!“

Peder rystede paa Hovedet og mente, det var bedst at vende om og lade den hele Spøg fare. Det var dog kun Borherre, der raadte for Lykken, og Djæveleriet var det aldrig værd at spøge med, enten det var til for vort udbortes Syn eller ikke. De havde tabt Bjergstien af Synne og ledte nu om den. „Det er sært, vi endnu ikke har seet en eneste Hex ride os forbi paa sit Kostestaf!“ — sagde Poul og fløitede — „dog se! der kommer jo en ud af Krattet!“

En lille krumbøiet, kvindelig Skikkelse med et gammelt, rynket Ansigt og med et stort Knippe Johannesurter under Armen, kom virkelig tilsynne paa Fjeldstrænten tæt ved dem, og idet hun satte sin Krystestav frem for sig, kom hun til at snuble. Det saae et Dieblif ud som hun red paa Staven, inden hun aldeles tabte Ligevægten. „Nu rider hun, min Sjæl!“ udbrød Poul og lo —, „og se! der ligger hun!“ Over Peder Dalbys Ansigt foer vel ogsaa

et uvilkaarligt Smil, men med et hastigt Spring kom han det gamle Menneske til Hjælp; han fik hende hastig dragen bort fra Fjeldstrænten og bragt paa Benene. Han spurgte med Deltagelse, om hun ikke havde stødt sig.

„Na, nei! ikke meer, end jeg kan taale!“ — svarede hun og nikkede mildt til ham. — „Taf for din Haandsrækning! unge Knøs! — her er slemt i aften, og jeg var nær tumlet ned i Ulvedybets der.“ Hun pegede paa en dyb Afgrund tæt ved dem, som de nu først saae, idet Maanen traadte frem fra en Sky. „Mange Tusind Taf!“ — gjentog hun — „kan jeg hjælpe dig engang i Verden, skal det være mig kjær. Din Kammerat har mit lille Uheld skaffet en stor Fornøielse, hører jeg“ — tilføjede hun, medens Poul endnu lo. „Gid han maa faae fuldt saa megen Glæde af sin egen Vandring med de unge Ven!“ Med disse Ord humpede den gamle Kone ind i Krattet og forsvandt. Poul lo endnu, men Peder tystede paa ham, og medens de stege videre op ad Bjerget, opstod der en lille Trætte mellem dem. „Naar man ikke kjendte dig bedre“ — sagde Peder — „skulde man troe, du gjerne saae Folk brække Halsen, naar det kun saae lidt pudserligt ud.“

„Du har Ret!“ — svarede Poul — „det var jo tilmed en Dame, og jeg glemte Ridderløftet fra vor Drengetid. Du traf dog ogsaa lidt paa Smilebaandet, inden du huskede paa Ridderligheden mod de Skjønne. Jeg gad ogsaa nok seet den Dydshest, der ikke her havde glemt Damen over Heren paa Kosteskafte!“

„Men det var jo den smukkeste gamle Kone, man kunde see!“ — indvendte Peder. — „Jeg vilde før holdt hende for en af de gode, velgjørende Feer, man har saa mange smukke Eventyr om, end regne hende til de dæmoniske Brængbilleder, denne Bloksbjergegn er saa rig paa.“

„Nu ja! Kjøen har hun vist været i sin Ungdom“ — sagde Poul — „og kan hun høre sig ung igjen, har du maatte gjort din Vykke. Men lad os nu see, vi finde Veit til et Herberg, enten vi naae de rette Hexes Dandsesal i aften eller ikke!“

Man skred med Anstrengelse videre frem ad en Bjergsti, som nu viste sig for dem, men som stedsse blev ukjendeligere og tilsidst aldeles forsvandt i den tiltagende Skumring. Et stærkt Uveir, som længe havde truet, brød nu løs med Torden og Skylregn. De trætte Fodgængere søgte Ly under Bussene, der her vare smaa og sjeldne. Jordbunden var bleven glat; de maatte idelig træde paa Tubser og andet slibrigt Kryb. Til sidst maatte de selv mere krybe, end gaae, medens de gjennemvaade til Skindet og ligesaa forkomne af Sult som af Træthed meer og meer forvildede sig mellem Bjergkløsterne. De kom tre Gange tilbage til samme Sted, hvor det gamle, omstyrte Helgenbillede laa ved Kanden af hin dybe Bjergkløst. Endelig skimtedes der et Lyssglimt dybt nede under en fremragende Bjergsfrænt. „Se! se!“ — udbrød Poul — „der nede maa være et Hus!“ — og de skyndte sig ned ad et Slags Trappesti af Sten og Grene, der syntes at gjøre den bratte Nedstigen mulig. De fulgte Lyssglimtet, som vel ofte forsvandt for dem igjen, men dog atter kom til syne, naar de vare nærved at opgive alt Haab. Til sidst stode de ved et Slags Grotte, der næsten helt var skjult af Brombærbuske og Enebærkrat. Fra en lille Kude i Stenvæggen skimtede Lyset nu klart. De kunde ingen Dør eller Abning øine, men de kigede ind gjennem Kuden, og indenfor saae de nu en gammel Kone, der sad og spandt.

„Jeg tør bande paa, det er hende — Kosteskafthexen

— din deilige Fe!“ udbrød Poul. — Ved hende fjont lukke os ind, Peder! Dig lovede hun jo alt Godt!“

Peder Dalby satte sin hvide Pande mod Rudens Stenramme og bad om Husly med saa smuk og indtrængende Stemme, at selv den værste Høx neppe vilde have afflaaet hans Bøn. Strax efter aabnede sig ogsaa en hidtil usynlig Dør i Stengrottehuset og en venlig Stemme bad dem træde ind. Grotten, de traadte ind i, hvælvede sig med høie Buer over deres Hoveder, og en klar Lampe oplyste Hvælvingen. Ved Indgangen modtoges de af den lille gamle Kone; men hun syntes dem nu høiere og mindre affældig, end da de saae hende paa Bjergstien. Hun havde sat sin Kof tilside og neiede paa ret gammeldags Maade for dem med en Anstand og Bærdighed som en fornem Dame, medens hun med mild og gjestfri Artighed og en fintdannet Stemme bød dem velkommen og beklagede deres forkomne Udseende. Hun satte strax en Basse af Bjergkrystal for dem med Frugt og Brød — og en herlig Vin i to blinkende Krystalstaaer. Saasnart de hermed havde styrket sig, aabnede hun Døren til en mindre Sidegrotte, der ogsaa var oplyst af en Lampe. Her stode to gammeldags Kvibænke med Hynder og Tæpper, og paa Væggen hang der fint Pinned og adskillige Klædningsstykker af et besynderligt Udseende. Hun bad dem frit benytte sig af, hvad hendes Veilighed tilbød, og forlod dem med et venligt Godnat, som Peder besvarede med stor Taknemlighed. Poul nikkede og kastede sig i sine vaade Klæder og med de smudsige Støvler paa den ene Kvibænk, hvor han strax faldt i en tung Søvn, noget bedøvet af den stærke Vin, hvis rundelige Maal han helt havde udtømt. Peder, der kun havde druffet halvt saa meget, skilte sig fra de gennemvaade Klæder og iførte sig tørt Pinned til

at sove i. Han hang sin vaade Klædning tiltørre i Lufttrækket ved en stor Kamin og nærmede sig den ledige Spisebænk for at lægge sig til Hvile. Men nu hørte han en fortryllende Musik, der opfyldte ham med Liv og Glæde. Al Træthed og Trang til Søvn var forsvunden. Uvilkaarlig iførte han sig en af de Klædninger, der hang paa Bæggen, og stod snart i en prægtig gammeldags Ridderdragt, uden endnu selv at lægge Mærke dertil. Musikeren vedblev, og han saae med Forbauselse, at et Forhæng maatte være draget til Side fra Grottens Baggrund; thi en stor Række af høie Hvælvinger viste sig her i den prægtigste Fakkellbelysning for ham som en uoverskuelig dyb Fjeldkirke. Han traadte nogle Skridt frem og stod i en Sidegang, der førte hen mod det oplyste Alter. Her stillede han sig ved en Pille, hvorfra han kunde see helt ned gennem den brede Spilegang, der ved hans venstre Side førte op imod det straalende Høialter. Nu saae han først, at Kirken efterhaanden opfyldtes med Mennesker, og at der skulde foretages en høitidelig Handling, hvis Betydning dog ikke var ham klar.

Gjennem den store Spilegang kom en Skare af smaa, nydelige Børn med Falter i Hænderne og i skinnende hvide Klæder. I deres Midte gik en deilig, ung Dame, der først nylig syntes udtraadt af Barnealderen, og som en høi, gammel Herre førte ved Haanden. De saae begge ud som fyrstelige Personer, og de ledsagedes af en lang Skare Herrer og Damer i pragtfulde, gammeldags Hofdragter. De nærmede sig med en dyb Hilsen Høialteret, hvor en Geistlig modtog dem med Betsignelsestegnet efter romersk-catholsk Kirkeskik. De standsede ved Alterfoden, og den unge Dame vendte sit Ansigt til den Side, hvor Peder Dalby stod ved Pillen. Han blev saa forbauset

over hendes Skjønhed og saa henrykt over det kjærlige, men besynderlig drømmende Blik, hvormed hun betragtede ham, at han næsten tabte sin Befindelse. Hvad der videre foregik bemærkede han med spændt Opmærksomhed, men som gjennem et Taagesløv. Han saae, det maatte være en fyrstelig Trolovelses = Handling, han bivaanede. Alt gif derved til, som det havde været Skik i Riddertiden og som han erindrede det fra nogle Bøger, han havde læst i sin Barndom. Medens den deilige Sang vedblev, ledsaget af Harpetoner, fremtraadte der en ung, ridderlig klædt Herre ved en gammel Dames Haand og bøiede sit Kne for Alteret. Peder saae dog ikke Ridderens Ansigt, medens han selv uvilkaarlig i samme Dieblif havde forandret sin Plads og var sjunken paa Kne. Hans Dine vare kun fæstede paa den unge, knælende Dame, hvis fortryllende Blik endnu syntes at dvæle paa ham. Den Geistlige holdt en kort Tale og lagde den unge Dames høire Haand i Ridderens, medens han verlede de Trolovedes Ringe. I det Dieblif, Dette skete, tabte Peder Dalby den sidste Rest af Befindelse, idet han bemærkede, at han knælede tæt ved den unge Dame og fornam, at den Ring, han bar paa sin egen Finger, bevægede sig. „Er det muligt?“ — udbrød han høit og reiste sig — „er jeg selv den Ulykkeligste af alle Dødelige!“ — Han var svimlende traadt tilbage. Men i samme Nu var det hele Syn med al dets Herlighed forsvundet. Tæppet var atter draget for den tilsyneladende Abning i hans Sovegrotte og syntes nu forvandlet til en Fjeldvæg af sleben Granit, der var blank som et Speil og i det nu matte Lampelys dunkelt gjengav Billedet af den hele Grotte. Han stod ene ved det Leie, han havde været i Begreb med at hvile sig paa. — „Ak! en deilig Drøm!“ sukede han og afførte sig den fremmede

Ridderdragt, hvori han gjenkjendte sig i den store Speilvæg.

Dette hans Speilbillede, mente han nu, maatte have bragt ham til at indblande sin Person i det forsvundne Drømmebillede. Han kastede sig fortumlet paa Leiet og faldt strax i en fast Søvn, hvori han dog endnu syntes omflaget af hine yndige Billeder og omtonet af de deiligste Harpetoner og Barnestemmer. Da han vaagne, skinnede Morgensolen ind til ham gennem en lille Åbning i Grottens østlige Hjørne. Han sprang frisk og munter op fra sit Leie, efter at han uvilkaarlig havde foldet sine Hænder og i sit Hjerte takket Vorherre for den lifligste Nat, han havde oplevet. Han saa nu, at hans Reisekammerat ogsaa var paa Benene og stod ved en Åbning i Grottemuren, hvorigjennem der kom Daglysning fra Vest.

Paa Peder Dalbys „Godmorgen!“ svarede Poul adspredt, som fordybet i sig selv: „det var da Satan til Karl, den Hr. Urian! hvem skulde troet, han var til og var saa nem at komme tilrette med?“

„Hvad gaaer af dig, Poul!“ — spurgte Peder — „har du drømt om den Dnde?“

„Saa noget nær!“ — mumlede Poul — „hvis jeg ikke virkelig har været paa Hæreballet inat og sluttet Contract med Mester Urian. Hvorvidt han forresten er den Dnde, kan dog nok være et Spørgsmaal. Maaske har de tybste Studenter og deres lærde Professor dog Ret! — man skal respectere ham som Princip og Mand — den Kad! jeg har maaske dog været stor Mand nok til at komme i Rapport med ham og give ham Skikkelse udenfor mig — som Morten Luther kunde.“

„Spøg ikke med Sligt! hvad drømte du da?“

„Saae jeg ikke Fjeldvæggen hist var et Slags Sten,

der kunde tjene os til Barberspeil, om vi vilde rage hele Kroppen — vilde jeg forbande mig paa, jeg var frøben ud gjennem Stenvæggen og havde virkelig været deroppe paa Bloksbjergtoppen inat og faaet mig et dygtigt Svingom med de allerværeste Høne. Liv var der Skam i de Raffere, men forbandet grimme var de dog igrunden og æfelt frække dertil. Jeg lod ogsaa Burscherne beholde dem alle tilhobe med Hud og Haar. Det var de lærde Herrer, vi traf i Kroen. Jeg holdt mig til Drikkebordet paa det store Hjul under Galgen. Der gik det morsomt nok til, og der var han selv med. Han saae rigtignok ud som en Abekat med et Nævehoved, det er vist og sandt; men Hatten med Hanefjæren — og den spanske Masteradekappe med den spidse Kaarde gav ham et stadseligt Udseende. Accorden, han foreslog mig, var heller ikke saa urimelig. Penge skulde jeg snart faae nok af i Spillehusene, naar jeg kun ingen Skilling gav ud til nogen Stodder eller blev øm om Hjertet ved nogen Lamentering over Nød og Elendighed og slikt Brøvl. Deri kunde jeg sagtens tjene ham. Forresten kunde jeg rutte som jeg vilde med den uudtømmelige Rigdom, han lovede mig. Men allerførst skal jeg have Mod til at gribe det første rene Guld, jeg seer, enten det tilhører Levende eller Døde."

„Det har været en sthg Drøm, Poul!“ bemærkede hans Reisefammerat.

„Ikke saa gal endda!“ — svarede Poul — „Sundhed og godt Guld skulde jeg aldrig mangle, saalænge jeg kun ikke løb i Band eller Ild, for at redde syndige Kropper, eller tog mig paa at snappe nogen lumpen Sjæl fra sin Mester og Herre. Se! det kunde jeg ogsaa sagtens gaae ind paa, siden jeg hverken er Ulf eller Brand-

major eller Præst, naar saa hverken Got eller Staal, Vand eller Ild herefter kan bide paa mig."

„Men er du gal! kjære Poul! hvad betyder alt Dette?"

„Ti stille! der er Meer endnu!" — vedblev Poul ivrig. — „Af hvad man kalder Ære i den dumme Verden, skulde jeg faae fuldtop, naar jeg kun aldrig vilde spørge om det var fortjent eller ikke og aldrig skamme mig over, hvad man kalder Bagdøren, Dit- og Dat-Veien eller de smaa Aneb" — —

„Fy, Poul! saa lumpent kan du da hverken have tænkt eller drømt!" — —

„Hør videre og du skal beundre min Honnetetet! Saalænge jeg nøiagtig opfylder Betingelserne, men ingen Time længer, skal jeg have Penge, Sundhed og Ære i Overflod; men min Frihed vil jeg beholde og altid have uhindret Valg. Hvad man kalder Lykke hos de Skjønne skal det heller ikke skorte paa, saalænge jeg kun aldrig vil blive forknøyt eller blødsøden over en Draabe Vand i et Kvindeøie. Se! det gif jeg ind paa Altsammen. Men nu kommer Knuden — nu skal du see Storheden i min Charakter! Min moralske Frihed og Selvstændighed holdt jeg, som sagt, fast paa, det koste hvad det vilde. Ved den første Overtrædelse af en eneste blandt alle hine Betingelser i de respective Lykkejægerslag vilde jeg uden et Mumfinde mig i den allerusleste Armod, det elendigste Helbred, den haanligste Foragt blandt alle de andre Hallunker, der kalde sig dydige Mennesker, og — i det bittreste Had hos alle de Narre, der har troet, jeg var et Skud Krudt værd igrunden. Der var dog eet Punkt til, det havde jeg nær glemt. Hvad man kalder Salighed i den tilkommende Verden vilde jeg indtilvidere nu ikke bryde mig en Snus

om. Derom veed Ingen dog rigtig Bessed, og det vil jeg lade staae hen, til den Tid og den Sorg kommer. Meer forlangte han ikke. Det var slet og ret Aftale paa Tro og Love, uden skriftlig Contract med Pen og Blæk eller Blod og alle slige dumme Fixfæxerier. I 24 Timer kunde jeg dog endnu betænke mig paa det Hele, og det syntes mig en ganske honnet Accord paa begge Sider."

"Det var dog en fæl og forfærdelig Drøm, Poul!" — sagde Peder Dalby. — „Men slaa nu de stygge Tan-ker af Hovedet og lad os komme videre! Bloksbjerg har du vel faaet nok af for denne Gang. Jeg har baade sovet og drømt deiligt. Men hverken vaagen eller i Drømme vil jeg have Noget med den Del af Bloksbjerg at gjøre, som du har tumlet dig om paa inat. Det kom vist af, at du draß formeget og sov ind i de vaade Klæder. Deraf har du faaet Feber i Blodet, og alle slemme Tan-ker i dig har faaet Raaderum." „Præf," — mumlede Poul — „jeg kan endnu jo altid gjøre hvad jeg vil!"

Peder iførte sig nu sine vel tørrede Klæder. Han tog sin Kandsel paa Ryggen og sin Vandrestav i Haanden, for at sige Farvel til deres venlige Bertinde.

Men Poul havde atter stillet sig hen ved Grotteaabningen mod Vest. Han strakte nu pludselig hele Armen ud af Abningen og drog den tilbage med en strigende Høne i Haanden. „En Guldhøne, min Sjæl! eller jeg er slagen med Blindhed!" — udbrød han med en lystig latter. „Det er det første rene Guld, jeg seer, — det skal være mit, enten det tilhører Levende eller Døde! — Der var dog Noget i Sludderen, skal du see! — Laan mig din Prøvesten, Peder! er ikke hver Fjær paa denne Høne ægte Guld, vil jeg lade mig hænge!" „Er det muligt!" — udbrød Peder Dalby forbausset. — „Er der virke-

lig flige Skabninger til? Det er dog en Mærkelighed i Naturen, som vi maae undersøge!" Han fremtog en lille Prøvesten og bestrøg Hønenes Fjær dermed. „Ja, i Sandhed! det er vidunderligt! De fine, deilige Fjær er det rene Guld. Slip nu den smukke Fugl ud igjen! Nu veed vi jo, der er Guldfugle til, og det er deiligt!"

„Slippe den? — nei da maatte jeg være gal!" — var Pouls Svar. — „Den Lykkefugl er nu min, og slipper jeg den, giver jeg Slip paa al min Lykke i Verden. Er Kjærlingen saa Fandens Oldemoder selv — hun skal aldrig see den Høne meer! Siig du hende Farvel fra mig! jeg løber med min Fangst! den ligger nu lunt og godt under min Bluse!"

I et Spring var han alt ude af Grotten, hvori de havde sovet, og foer hastig gjennem den store Sidegrotte, hvor den gamle, stille Kone allerede sad flittig ved sin Rok og spandt. Peder løb efter ham og søgte forgjeves at kalde ham tilbage, medens han selv standsede og hilsende deres Vertinde.

„Min Kammerat tog eders Guldhøne med sig!" — sagde han forlegen og med blussende Kinder. — „Jeg vil haabe, det kun var hans Spøg. Han har aldrig før strakt sin Haand ud efter fremmedt Gods. Poul! kjære Poul!" — raabte han — „for Guds Skyld! kom dog tilbage! Du beskæmmer os og gjør stor Uret!"

„Han kommer nok igjen, min unge Ven!" — sagde den gamle Kone, mild og rolig, medens hun langsomt reiste sig fra sin Stol og satte Rokken tilside. „Udgangen finder han dog ikke, førend jeg kommer med Bjergnøglen. Men tøv kun lidt!" — vedblev hun — „I skal dog ikke drage fastende herfra! En varm Morgendrik kan I have godt af — begge!"

Medens hun fshlede ved Arnestedet og satte to dampende Stenkumner paa Fjeldstykket, der tjente hende til Bord, stak Poul Flinterup sit krusede Hoved ind i Grotten og sagde med listig Mine: „om Forladelse! lille Madam! Jeg vilde rigtignok listet mig herfra som en Hønsethv; men det er første Gang, jeg er paa de Veie, og siden jeg mærker, jeg er i Fangenskab her, kommer jeg nok til at rykke ud med min Fangst, for at slippe herfra! Frihed er mig dog altid kjærere, end al Verdens Guld og alle Lykkefugle!“

„Kom kun nærmere og faae en Drif Varmt, min Hr. Hønsethv!“ — svarede den Gamle og nikkede med et godmodigt Smil. — „Det er rigtignok min sidste Guldhøne, du vilde rende bort med; men jeg har spundet Guld nok af mine Hønsesjæer, og siden du holder meer af Frihed end af Guld, skal du have begge Dele! — kom kun nærmere!“

Poul traadte nu helt ind og lod Guldhønen slippe ud paa Gulvet. Den rystede sine forpjuskede Sjæer og fløi op paa Skjødets af den gamle Kone, der havde sat sig i sin Stol igjen. Hun traf Rokken til sig, og de Rejsende saae nu, at Tenen var fyldt med Guldtraad og at det var lutter revne Guldhønsesjæer, der vare bundne om Rokkehovedet.

„Her er et rigtigt Guldspinderi, seer jeg!“ — sagde Poul og tømte Rummen med den varme, velsmagende Drif. — „Tak, Mo'ertil! hvem skulde troet, der var saa megen Gjestmildhed og Husflid og alflags Dyd paa Bloksbjerget! I er, min Sjæl! den honneste Her, jeg har seet; for — dem jeg saae paa Høreballet inat, skal jeg just ikke rose.“

„I tager feil, unge Mand!“ — svarede den Gamle

alvorlig — „hvis I troer, Mørkets Rige strækker sig videre i Verden, end eders onde Tanker give det Rum, Men I tager ikke mindre fejl, hvis I troer, det Onde kun er Drøm og Hjernespind og at man kan lege med Helvedsilden uden at brænde sig!“

„Lad mig om det, Mo'erslil!“ — mumlede Poul. — „Er I saa from og dydig, som I lader til, saa lukker I os nu vel ud af jer Bloksbjergkule og giver mig Guldhønen med — for ved den veed jeg nu, jeg kan gjøre min Lykke og paa en ganske naturlig Maade!“

„Nu vel!“ — svarede den Gamle og reiste sig fra Stolen, medens Guldhønen fløi op paa hendes Haand og lod sig flappe — „jeg under Jer det saa godt begge To, som I har Hjerte og Forstand til og som Vorherre vil give Jer Lykke til. Veien til den store, vide Verden skal nu strax staae Jer aaben!“ — Dermed tog hun en stor, rusten Nøgle op af Lommen. — „Min sidste Guldfugl vil jeg give Jer med, og I maae eie den begge To med lige Ret; men I skulle være gode imod den! Jeg har kun een Skat, som er mig dyrebarere. Den Skat troer jeg vist, du har seet inat paa en Maade, min unge, brave Ven!“ — her vendte hun sig til Peder Dalby, der stod stille og betragtede hende forbauset, medens det pludselig forekom ham, at hun havde været den gamle Dame, som i hans Nattesyn førte Ridderen, der blev til ham selv, frem for Alteret. „Lad mig nu see, I fuldende eders Vandring saa fromt og viseligt, som I har Aand og Lys til i eders Sjæle!“ — vedblev den Gamle. — „Se! der er eders fælles Eiendom!“ Dermed rakte hun Guldhønen hen mod dem begge. Poul greb den strax begjærlig og skjulte den under sin Bluse. Peder syntes saa fordybet i sine Tanker og i Erindringen om, hvad han denne Nat havde oplevet,

hvad enten det saa var Drøm eller Trylleri, at han ligesom mekanisk fulgte den Gamle, der nu førte dem ud af sin Grotte og satte den store, gamle Nøgle mod Fjeldmuren. Den skjulte Dør aabnede sig strax, og de traadte ud i den frie Bjergluft, hvor Morgensolen paa det Prægtigste oplyste den nederste, skovbegroede Side af Bjerget.

Peder vendte sig om, for endnu engang at hilse og takke den vidunderlige, gamle Høne; men hun var hastig traadt tilbage, og Fjeldmuren havde lukket sig imellem dem. —

Andet Kapitel.

„Nu, Peder! det var dog engang et Slags Eventyr!“ — udbrød Boul og kastede sig i Græsset, medens han fremtog den sprældende Guldhøne og betragtede den. — „Naar vi nu som ærlige Venner har delt denne urolige Skat imellem os, saa vil vi drage hver sin Vej, for vi passe dog ikke rigtig sammen. Vi komme til at flække det sølle Ræ i to lige Dele — eller plukke Hønen sammen og dele Guldfjærene!“

„Det deilige Dyr! hvor kan det falde dig ind? — Det var da stor Synd!“ — sagde Peder heftig — „vi skulde jo være gode mod det nydelige Dyr — det var hendes næststørste Skat — og hun gav os den kun under den Betingelse.“

„Ei! hvad Magt ligger der paa en gammel Kjærlings Grillen og en Hønes Liv, naar vi nu ikke paa anden Maade

funne stilles som ærlige Venner? Vil du ikke som jeg, nøder du mig til at beholde det hele Kræ alene. Det er jo kun med dens Fjær, jeg kan hente mig Fortunatuspungen!"

"Er du nu pludselig bleven pengegjerrig? Boul!"

"Forstaa mig ret, Peder! jeg giver igunden saavel Rigdom, som alt det andet Sur, man kalder Lykke i Verden, en god Dag; kun til at spille Bold med, kan baade Fortunatuspungen og Lykkefuglen være god nok. Min Burodering af, hvad man kalder Stort og Vigtigt, kjender du. Hvad man pryglede os ind i Skolen, som det Vigtigste i Verden, værd at huske paa til alle Tider, var jo kun de trivielleste Lumpnerier fra først til sidst, med alle de Rævestreger, man kalder Statskonst, med al den Umenneskelighed, man kalder Krigskonst og Heltebedrift, med alle de Jammerligheder, man kalder store Begivenheder, men som man skal plages med at lære Navne og Aarstal paa. Eventhyrene, vi læste i Smug, vare dog meget morsommere; men skal Eventhyret bethde Noget, maa det sandt og virkelig træde ind i Livet, og her flyver det os jo som en tam Høne lige i Næverne! Studenten med de lange Støvler havde Ret: skal et Tanke-Experiment være grundigt, maa det gjøres til Livs-Experiment! Som sagt, vil du ikke som jeg, hvad denne vor Lykkefugl angaaer, nøder du mig til at rende bort med den og begynde mit virkelige Eventhyrliv som en halv Slyngel."

"Du vil ikke bedrage mig, Boul! det stoler jeg paa!" — sagde Peder og saae ham venlig ind i Dinene. — "Lad det gaae med Eventhyrlykken som det vil! men flette Karle ville vi ikke blive! Skaan nu kun det stakkels Dyr! saa længe jeg har en Skilling, skal du Intet savne!"

"Det er meget kjønt og dydigt af dig, Peer! men,

naar vi har spist til Middag idag, har Ingen af os nok fleer Skillingen i Lommen, end til et Natteherberg — og Pokker skal nu søge Arbeid! Det Filisteri er jeg kommen udover! Se til Naturen — den er der Forstand i! hvem i Verden arbeider uden det dumme Trældyr Mennesket — og de andre sølle Fæ, vi drage ind i vor Trældom? For de frie Fugle og Hjorten i Skoven er hele Livet en lystig Leg. Se! det frie og lystige Liv vil jeg nu prøve uden Arbeid og hvad man kalder Flid, Stræbsomhed, Udholdenhed, Sparsomhed — og hvad alle de fedtsommelige Dyder hedde. Hvorledes det saa hænger sammen med denne Vidunderfugl, og hvad Naturforsterne saa ville sige derom — den er nu i min Haand. Men jeg er snart fed af at slæbe paa den. Til hvad Besvær vilde det ikke blive os at holde Livet i det Kræ, om vi ogsaa kunde enes om at reise Verden rundt sammen som Stoddere med en ubrugelig Skat i vore Hænder. Nei, Peer! Hønen maa i alt Fald række Hals; imorgen saa plukke vi den sammen Bjær for Bjær, og Hver tager sin lige Del af Skatten. Stroget kunne vi dele som Steg til vort Afstedsgilde. Det er det eneste Fornuftige og det redbeligste Skifte, man kan tænke sig.“

Peder søgte forgjeves at bringe sin Kammerat paa andre Tanker. Han tilbød sig at bære Hønen og paatage sig al Uleiligheden med dens Pleie; men Poul vilde ikke slippe den og ikke indlade sig paa noget Forslag, der ikke strax bragte ham det Guld, han vilde forsøge sin Lykke med i Spillehusene.

„Det allerheldigste Lykkespillerliv“ — bemærkede Peder — „er jo dog kun et slet og uhæderligt Dagdriverliv. Det har du altid før været enig med mig om; men nu er der nok faret en Lykkespillerdjævel i dig.“

„Jeg har altid holdt af at lege Effen eller Ueffen saavel med Dalere som med Nødder“ — svarede Poul. — „Jeg spiller jo ogsaa gjerne med to Bolde. At bortkaste hvad man har i Haanden og gribe hvad der er i Luften, det er jo netop den allerstørste Fornøielse. Havde jeg Jordfuglen i den ene Haand og Himmelfuglen i den anden, kunde jeg have lyst til at spille Bold med dem begge!“

„Det er en forfærdelig Lyst, Poul!“ — sagde Peder næsten forskrækket. — „Jeg veed ikke meer hvad jeg skal troe om dig.“

„Tro hvad du vil! — jeg gjør hvad jeg vil og tager hvad der følger paa!“ — sagde Poul bestemt og de taug nu begge.

Uden at være komne til Enighed, gif de ned af Bjerget sammen og holdt Middag i en Kro ved Vandveien. Poul forlangte Vin og blev snart oprømt. Han holdt en lang Skaaltale til Ære for sin gode Ven, hvis ophøjede Egenstaber han prisste, som en sjelden Forening af alle den ideale Verdens Dyder. Han tog en rørende Afsted med ham i Haabet om engang at see ham igjen som Minister i Sandhedens, Frihedens og de store Idealers Rige, medens han selv indtilvidere som beskednen Dagdriver vilde see sig om i de profaiske Lykkeridderes Verden. Under Maaltidet havde han ladet Guldhønen hoppe ned paa Gulvet. Den rystede glad sinevinger og fløi op paa Peder Dalbys Skulder, hvor den fornøiet blev siddende og lod sig fodre med Brødkrummer af hans Haand.

„Se dog, Poul!“ — sagde Peder til sin Rejsekamerat — „kunde du nænne at plukke en eneste Fjær af den nydelige Fugl? Den er jo ganske tam og er os allerede saa hengiven, som den var vor bedste Veninde!“

„Jeg har aldrig sværmet for Høns!“ — svarede Poul — „om de ogsaa vare stegte, og jeg overlader dig gerne hele Skroget. Jeg har forresten sagt dig mit sidste Ord om den lumpne Høne, og derved bliver det! Vi har prøvlet længe nok derom.“ Det var imidlertid blevet Uveir, og de Reisende maatte være glade ved at have Tag over Hovedet. Peder tog en Bog ud af sin Kandsel, hvorved Eftermiddagen blev ham fort. For at undgaae videre Strid talte han ikke meer til sin Kammerat, som holdt sig til Vinflasken og fornøjede sig ved at betragte Uveiret fra Vinduet.

„Prægtigt, storartet!“ — udbrød Poul, da Lynilden, under et forfærdeligt Tordenbrag, slog ned lige for hans Dine og fløvede Toppen paa en høi Poppel ved Krostedet, uden at der skete videre Skade. En ubændig Karl, den Aand i Naturen! men selv mod ham veed man jo Raad. — Selv i det usleste Fæ er meer Forstand. Se om ikke Swanen og Venderne hyttede sig — kun Træet stak Næsen i Sky og var endnu dummere, end den kaade Naturaand.“

Peder havde lagt Bogen fra sig — „fjære Poul!“ — sagde han sagtmælet — „jeg gruer nu for de vilde Naturmagter i dit stolte Sind! det er lettere at foragte dem end at bekæmpe dem.“

„Lad mig om det! min gode Ven!“ — var Pouls Svar. — „Jeg har et Slags Vynasleder i mig — den kalder jeg Willie, mod den formaae Naturmagterne i mine egne Luner ikke meer, end hele din Filisttermoral og dit ganske fortræffelige Hjerte, som jeg forresten har al Respect for. — Vi faae nu slaae os til Ro for inat“ — tilføiede han ligegyldig. — „Naar vi har sovet paa, hvad vi har kævledes om idag, skal du see, Alt spier sig, som det skal

og maa. Der er dog vist Noget i Slubderen, som Studenten med de store Støvler holdt paa: hvad der skeer, det maa skee og er dog igrunden det eneste Fornuftige."

„Paa den Maade blev vi til Mastiner og alt det Slette jo godt" — indvendte Peder — „og det mener du dog ligesaa lidt som jeg."

„Det ville vi tale nærmere om, naar vi har taget praktisk Prøve i vor Livsfilosofi!" — svarede Poul, og der blev nu ikke værlet flere Ord imellem dem den Aften. De gik begge tidlig til Ro, medens Ubeiret begyndte at tage af. De laae hver i sin Seng i et fælles Sovestue. Guldhønen satte sig paa Sengekanten over Peders Hoved og faldt i Søvn med ham. Poul syntes halv beruset og snorkeede høit. Da Peder om Morgenen vaagnede, vare baade Poul og Guldhønen forsvundne. Pouls Kandsel og Vandrestof vare ogsaa borte, og Vinduet mod Landeveien stod aabent. Der var ingen Tvivl om, at Poul Flinterup jo havde holdt Ord og havde listet sig bort med den fælles Skat, hvis Deling man ikke kunde blive enig om.

Peder Dalby blev saare bedrøvet saavel over den deilige Fugl, som nu vist blev slagtet og plukket, som over sin gode Vens Uredelighed og det vilde Lykkejægerliv, han nu sandsynlig vilde overlade sig til, efter Alt hvad han havde ytret om den Rigdom og Styrke — den falske Ære og Elskovshyke, han havde drømt om i Bjerggrotten. At Poul i sit Hjerte foragtede alt det Tomme og Falske, og at det kun havde været en ond Drøm, men ingen virkelig Pagt med den Onde, han forrige Nat havde fortabt sig i, søgte Peder imidlertid at trøste sig med. Han tænkte nu paa, hvad han selv saa levende havde troet at høre og see i den besynderlige Drømmegrotte. Hvorledes han var bleven trolovet og havde skiftet Ring med den deiligste

af alle Damer i Verden, stod atter saa klart for hans indre Sie, at han svimlede.

Hans Dine fæstede sig uvilkaarlig paa den Ring, han altid bar paa sin venstre Haand og som var hans afdøde Faders Trolovesring og et kjært Arvegods efter hans Moder. Nu bemærkede han først, at Ringen ikke længer var glat som tilforn, men prydet med en deilig glimrende Edelsten. „Hvad er Dette?“ — udbrød han — „en fremmed Ring! og min egen er borte! har jeg da virkelig verlet Ring med hende — af! med Drømmebilledet — hende! den deiligste af alle Skikkelser i Verden? — Det er jo umuligt! — det har været en Spøg af vor venlige Bertinde. Det kan være skeet, mens jeg sov. Paa den Maade har hun villet medgive mig en kostbar Erindring.“ Han vedblev at give sine Tanker Ryd, som han gjerne pleiede, naar han var alene og der var Noget, der særdeles levende satte hans Hjerte i Bevægelse. — „Hun var rig — hun spandt jo Guld — hun forekom mig som en Dronning eller mægtig Fe fra Moders gamle Eventyr — en ond Troldkvinde var hun ikke, det tør jeg døe paa! — Gud velsigne hende ogsaa for denne Gave!“ — tilføiede han, medens han fuldendte sin Paaklædning. — „Nu vil jeg dog aldrig kunne glemme den lykkeligste Nat, jeg har oplevet, hvorvel al dens Herlighed jo var Drøm!“ Han bar en Silkesnor om Halsen med en Ring af hans afdøde Forældres Haar; derpaa hang han nu ogsaa Diamantringen og forvarede den ved sit Bryst. Hvor vred han var paa Poul for Ranet af den deilige Fugl, hvis kostbare Fjer nu skulde gjøre Hønsethven til en Spillefugl, maatte han dog hjertelig ynkes over ham. „Stakkels Poul!“ — sukede han — „hans onde Drøm kan føre ham i stor Forværvelse — Vorherre give det Gode i ham Magt over

det Djævelskab, der med al hans Bantro dog spørger i hans Hjerne!" Han forlod nu Herberget, efterat han med Nød og neppe havde klaret Regningen for sig selv og sin undvegne Reisefammerat. Han spurgte om Bei til Bjergstaden Clausthal og erfarede, at han maatte nok kunde naae dib inden Natten. En Vid Brød til Tæring paa Beien havde han dog faaet med i sin Kandsel, og han begav sig freidig paa den Dagvandring, der skulde føre ham til Herberg og til Arbeid hos en berømt Guldsmed i hin Stad.

Den anviste Bei førte ham gjennem en stor, mørk Granskov, hvor han bestandig skulde holde sig til Høre, medens der gik flere Sideveie til Venstre, der førte til et meget besøgt og af Pykkespillere yndet Badested. Ved en af disse Sideveie saae han henved Middag en bestynderlig Skabning hoppe op af Veigrøsten, medens den gav en uheldig Lyd fra sig. Den saae ud som en nøgen Fugleunge, der endnu ikke havde faaet Dun, men den var større end en fuldvoren Due og var blodrød over hele Legemet. Den slagrede urolig med de skaldede Vinger, som om den vilde flyve op til hans Bryst, men kunde ikke. Dens Dine syntes kønlig fæstede paa ham, og de nøgne, sittrende Vinger blødte. Med stor Medlidenhed troede han i den uheldige Skabning at gjenkjende den nylig saa deilige Guldhøne, som nu var grusomt berøvet alle sine skjønne og kostelige Fjær. Paa Dinene troede han bestemt at kjende den. Han bøiede sig og tog den op paa sin Haand. Han rev sin linnede Halskrave af og svøbte om den. Derved syntes den at finde Lindring, og den skjulte sig ved hans Bryst, medens den med en velbehagelig og ligesom taknemmelig Pippet hvilede paa hans Arm under Blusekappen. „Stakkels Kræ! Du kan maatte dog leve!"

— sagde han og opsogte i sin Kandsel nogle Brødkrummer, som den med stor Begjerlighed pillede op af hans Haand.

Ved den første Kilde, han kom til, lod han den syge Høne drikke og badede den med Kildevandet, hvorved den lod til at finde stor Bedervægelse.

Efter en besværlig Vandring naaede han om Aftenen den lille Bjergstad og blev vel modtagen af den gamle, berømte Guldsmedmester, som han havde Anbefaling til og saa gjerne vilde i Svendetjeneste hos. Der blev strax anvist ham et hyggeligt Værelse i Baghusets Kvist, som stod ubenyttet, og hvor han kunde indrette sig som han vilde. Da han her vaagnede den første Morgen, saae han med glad Overraskelse, at man herfra kunde træde lige ud i en lille Have paa Bjergskrænten og havde her den herligste Udsigt over hele Hartzlandet. Han kunde aldrig faaet noget bedre Hospital til sin syge Reisefammerat, der havde sovet rolig under hans Kappe hele Natten. I den lille Have, der havde tilhørt Børnene i Huset, men nu stod forladt, fandt han et muret Duffehus, hvori han strax indrettede en blød og lun Rede til sin syge Fugl. Han pleiede den med stor Omhu og holdt den skjult for Alle, medens han selv sørgede for sin Opvartning og altid holdt sit Kvistværelse med den lille Bjerghave lukket.

Med utrættelig Flid og Iver gjorde han nu store Fremskridt i sin Konst og blev snart den berømte Mesters dueligste Svend. Hans Omhu for den plukkede Guldhøne blev heller ikke frugtesløs. Den mishandlede Fugl blev daglig friskere, og inden en Maaned begyndte den at faae Dun, der i den næste Maaned bleve til de deiligste Guldfjær. En Morgen opdagede han til sin store Glæde, at den havde lagt et Æg i sin Rede. Det var et prægtigt Guldbæg. Hver Dag kom der nu et nyt, og snart be-

gyndte den at udruge dem. Det var en stor Glæde for Peder, da han en Efteraarsmorgen hørte Guldhønen flukke i Børnehaven med en vis jublende Klang og saae den spadserere der i en Rhyng af ti smaa nydelige, gulddunede Kyllinger. Snart bleve Kyllingdunene til Guldfjær, og han havde saaledes en hel Flok unge Guldhøns, alle ligesaa skønne som Moderen. Der var et Par Haner iblandt dem, og de vare endnu skønnere og større end Hønsene.

De unge Guldhøns lagde ogsaa snart Guldbæg og udrugede Guldkyllinger. Skallerne af de udrugede Æg samlede han omhyggelig; de bestode af det rene Guld. Alle Hønsene fælbede Fjær til visse Tider og fik nye istedet. Baade de fælbede Fjær og Guldbæggeskallerne smeltede han og forarbejdede deraf de kostbareste og konstigste Klenodier, som han solgte for bethdelige Summer. Han arbejdede imidlertid med ufortrøden Flid hos den gamle, berømte Mester, til han kunde gjøre Mesterstykke, og kjøbte af sin Mester det lille Baghus, han beboede, med den tilhørende Børnehave, der nu vrømlede af Guldhøns, som ingen Anden havde Afgang til.

I tre Aar blev Peder Dalby saaledes en rig Mand, medens hans Ky, som Konstner, blev almindelig udbredt. Den gamle Mester glædede sig over sin Lærlings store Fremstribt uden at bekymre sig om, hvad han ellers sysslede med, eller hittede nogen Forundring over hans Rigdom og det meget Guld, han kunde anvende til sine Arbejder. Da Mesteren saae det Konstværk, Peder Dalby havde forfærdiget som Mesterstykke, omfavnede han ham og erklærede ham for sin Overmand. Dette Arbejde var en Fyrstekrone, som i Konst og Pragt overtraf Alt, hvad man hidtil havde seet af Guldsmedarbejde. Af Taknemlighed forfærdigede ogsaa den unge Mester et kosteligt Guldbæger til sin kjære Lærer

og Mester, da den Gamle, hvis Syn var svækket, kort Tid derefter opgav Guldsmedkonsten og forlod Clausthal. Peder Dalby købte nu hele hans store Gaard med Værkstedet og en meget stor Have, som var omgivet af høje Mure og blev indrettet til Guldhønsesgaard og beskyttet mod Rovfugle ved et stort Staaltraade-Net. Den gamle Høne, Moderen til hele Flokken, blev dog fremdeles i Børnehaven med en mindre Del af den stedsse voksende Yngel. Den blev altid holdt i stor Ære af sin Herre. Den gik prydet med et kostbart Halsbaand, hvorpaa den strax kunde kjendes i Flokken. Den vedblev at slutte sig til sin Belgjører med stor Kjærlighed. Den tog altid helst sin Føde af hans Haand og sov om Natten paa Sengestolpen over hans Hoved i det enlige Kvistkammer.

Alle talte nu med stor Berømmelse om den rige, fremmede Guldsmed i Clausthal, der dog ansaaes for en Særling, siden han levede saa affondret og aldrig syntes at tænke paa noget Familieliv. Men Ingen vidste hvorledes hans unge Hjerte var opfyldt af det deilige Billede, som han i sin Drømmegrotte havde seet. Det stod vel fjernt, men altid levende i hans Erindring, og naar han var ene, betragtede han ofte den skønne, funklende Diamantring, han skjulte ved sit Bryst. For at ikke Hemmeligheden ved hans Rigdomskilde skulde røbes, og han derved udsættes for rovgjerrige Efterstræbelser, maatte han anvende Forsigtighedsregler, der forekom alle Andre som de besynderligste Griller. Han brugte intet Tjende til sin personlige Opvartning og tilstedede Ingen Udgang til Baghuset eller Haverne. Han saa kun sine Svende og Drengene paa Værkstedet og i det store Forhus, hvor han dog ogsaa med rundelig Gjæstfrihed modtog og ofte beverede Stadens anseligste Kunstnere og Lærde, saavel som de

rige Kjøbmænd og Adelsmænd, der hørte til hans Belyndere og Kunder tilligemed de mangfoldige Rejsende, som kom for at see og beundre hans Konstarbejder. Nogle mumlede om, at den stille, hemmelighedsfulde Konstner nok maatte være en Guldmager og besidde de Bises Sten. Alchymien dyrkedes just i den Tid af Mange, og Landets egen Fyrste sydslede dermed. Ved Siden af sin Konst dyrkede ogsaa Peder Dalby med stadig Flid Naturvidenskaberne; han havde tillige gjort sig bekjendt med mange af de Videnskaber, som syntes at staae i mindst Forbindelse med hans Konst, men havde Statsstyrelsen og Finantsvæsenet til Formaal. Ved hans Omgang med saamange aandrige og begavede Mennesker havde hans hele Væsen og Adfærd efterhaanden modtaget en Udvipling, som var ganske usædvanlig i hans Stand og aabnede ham Udgang til de mest ansete Selskabskredse. Det Familieliv, han savnede, søgte han i sine enlige Timer at erstatte ved aandelige Sysler. Den største Del af Baghuset havde han indrettet til Bibliothek. Han syntes saaledes at leve saa lykkelig, som nogen rig og hædret Ugersvend kan leve, hvis nærmeste Omgivelse dog kun er en stor Familie af Fjærkræ, og hvis eneste fortrolige Veninde og Stuekammerat er — en Høne.

Tredie Kapitel.

En Dag holdt der en gammelbags Herstabsvogn med et fyrsteligt Vaaben for den navnkundige Guldsmed Dalbys

Dør i Clausthal, og en gammel, stiv Herre traadte uanmeldt ind i hans Værksted med en overordenlig deilig, ung Dame under Armen. Det var den firfindstyveaarige, saakaldte „Halvskillingsfyrste“ Claus den 36te, hvis Fyrstendømmes fabelagtige Ridenhed med de smaa Lysthusflotte Hartzenheim og Brockenburg hidtil har været udelukket saavel af Geographien som af Historien og været henviist til Sagnene om Bloksbjerg. Den gamle Herre raadede imidlertid med absolut Souverainitet over sit lille, fattige Stamgods, der siden som et Par private Lyststeder — skal være indlemmet i Fyrstendømmet Grubenhagen og Grevskabet Wernigerode, hvis man ellers tør fæste Lid til de usikre Beretninger om et saadant Halvskillings-Fyrstendømmes Tilværelse. Den gamle Fyrste ledsagedes af sin Datterdatter, en ung Skjønhed paa sytten Aar, som var hans Indling og eneste Slægtning. Hendes Moder var død ved hendes Fødsel, og Faderen, der var en fremmed Eventyrer, men havde vundet Indgang i Fyrstehuset, som Alchymist, havde sat Livet til ved en Explosion i det fyrstelige Laboratorium paa Hartzenheim. De fyrstelige Personer vare komne her, for at bese den berømte Guldfmeds Arbeider og maaske selv bestille nogle Klenodier hos denne Mester. Ved deres uventede Indtrædelse stod Peder Dalby saa fordybet i Tanker ved sit Arbeide, at han ikke havde bemærket deres Komme og den ærefrygtfulde Forbauselse, hvormed de hilsendes af hans Svende. Den gamle Herre var strax bleven staaende for at betragte Kunstnerens vidtberømte Mesterstykke, den diamantbesaaede Guldkrone, som en Svend nærmest ved Indgangen just var ifærd med at afpuise. Den unge Dame derimod syntes kun lidet at lægge Mærke til de glimrende Guldklenodier, men betragtede med destoførre Opmærksomhed den unge Kunstner selv,

hvis fint udviklede Ansigt med et smukt Udtryk af søæmerist Haab og Længsel belystes af en løndomsfuld Herlighedsglæde fra hvad han just i dette Dieblif med indadvendte Blik beskuede, medens han kun mekanist syselede med sit Arbeide.

Pludselig mødtes de unge Menneskers Blik, og et uvilkaarligt, men dæmpet Udbrud fra dem begge røbede en gjensidig Gjenkjendelse. Peder Dalby saae nu virkelig og lyslevende for sig den fortryllende Skikkelse, som netop i samme Dieblif i en Fantasi-Erindring havde foresvævet ham, og som aldrig havde forladt hans Sind og Tanke fra hin besynderlige Drømmenat i Grotten. En lignende Forestilling med Hensyn paa hans Personlighed opfyldte den unge Piges Sind.

Det var dog som de begge med lige Hastighed vidste at skjule hvad der foregik i deres Underste, medens en høi Rødme farvede deres Kinder under den fremmede, gjensidige Hilsen. Fyrsten nærmede sig og studsede — med et underligt forskende Blik paa den unge Kunstner, men syntes adspredt og aandelig fraværende, medens han iagttog en vis fornem ligegyldig Nedladenheds-Udfærd, der betegnede den medfødt Bevidsthed om hans Høihed og fyrstelige Værdighed ligeoverfor en udmærket, men kun borgerlig Personlighed. Dalby traadte nu ham og hans Datterdatter med dyb Ærbødighed imøde. Han foreviste dem sine bedste Konstsager, men vovede neppe at fæste sine Bine paa den unge, delige Prindsesse. Hvad Fyrsten fornemmelig beundrede, var Mesterstykket, den vidtberømte Fyrstekrone, som han nu førstegang saae, og om hvis Pris han spurgte Kunstneren i en Tone, der tydelig røbede hans Hensigt at afkjøbe ham detteklenod. Peder Dalby bukkede dybt for den ærværdige Fyrsteolbing og svarede

med besæden og dæmpet Røst, idet han bøiede sit Kne og nedlagde Kronen for hans Fod, at dette Smykke vel ikke var tilfals, men vilde hde ham den skønneste Lykke, naar det maatte værdises at pryde den ærværdige Fyrstes Hoved, for hvis Fod han i dyb Underdanighed nedlagde det.

Fyrsten studsede atter og syntes utilfreds med dette Offer af den fremmede Kunstner. „I er altfor forekommende, unge Mand!“ — svarede han med et nebladende Smil, men med stift opløstet Hoved — „som absolut Souverain af Hartzenheim og Brockenburg tilkommer mig ingen Reiserkrone; til mit Hoved, til min Stilling passer dog endnu mindre Modtagelsen af sliG Gave. I mit Musæum kan imidlertid eders sjeldne Kunstværk finde sin passende Plads“ — tilføiede han — „naar I tillader mig“ — han standsede med en lille tør Høste — „nu ja, maaske“ — vedblev han — „naar jeg engang ved Leilighed maatte finde Anledning til at erstatte Eder dets fulde Værdi. Lad det indtilvidere forblive i eders Værge! for Diebliffet var det mere Materialet, end Kunstværket selv, jeg vilde tage i Diesyn.“ Han traadte atter tilbage og betragtede Guldet i den smukke Krone nøie, samt prøvede det med et lille chemist Apparat, han havde fremtaget af sinomme. „Fortrinligt Guld! — 18 Karat!“ — mumlede han. Dermed forlod Fyrsten af Hartzenheim den unge Kunstners Værksted med en mild og gunstig Hilsen. Peder Dalby havde neppe hørt hvad der blev sagt. Han havde reist sig fra den knælende Stilling, der fuldt saa meget gjaldt den unge Prindsesse, som hendes næsten pudserlig majestætiske Bedstefader. Han fulgte dem til Dørtrinet af deres Vogn, hvor Hofbetjentene hjalp Herskabet ind. Idet Vognen rullede bort, gjengjældtes hans dybe Hilsen med et naadigt Nik af Fyrsten og et Blik af Prindsessen, hvori

Han troede at læse, at hvad der foregik i hans Hjerte ingen Hemmelighed var for hende. Som en Drømmende gik han tilbage til sit Værksted med en ydmygende Følelse af det uhyre Svælg, der adskilte ham, selv fra den mindste af alle fyrstelige Verdnere. Men det var ham dog som hans Livs største og skønneste Drøm nu tildels var indtraadt i Virkeligheden og som Eventyrverdenen fra hans Barndom vilde aabenbare sig for ham i den ydre Tingenes Orden paa en Maade, der vistnok var ham en ubegribelig Gaade.

Fjerde Kapitel.

Den tredie Dag efter Fyrsten af Hartzenheims Besøg i Værkstedet hos Hr. von Dalby (som man strax efter denne Begivenhed benævnedes den unge Kunstner), blev han ved en fyrstelig Løber tilsagt til „ufynlig Audiens“, som det hed, det vil sige, til at møde uden Hofdragt og Kaarde i Fyrstens allerhemmeligste Vokammer. Høist forbausset og forventningsfuld begav han sig paa den bestemte Time til Slottet. Han havde iført sig sin bedste Kjortel, men gik besteden tilfods den lille Fjerdingvei fra Claustrhal til Hartzenheim. Dette Bjergslot, som man nu forgjeves vilde opsoge i Fyrstendømmet Grubenhagen, var en ganske besynderlig Bygning i en Stil, som syntes Foster af et sært eiendommeligt Bygherrelune. Slottet havde fuldstændig Form af et lige opstillet, colossalt Sneglehus, der støttede sin svære, nederste Spiralhvælving til et Fjeld, som

det med sine tre andre lette, stedse snevrere Spiralthvælvinger hævede sig høit op over. Hvor den fjerde Hvælving endte, løftede der sig et lille, rundt Taarn, der havde Aabninger til alle fire Verdenshjørner og syntes indrettet til Observatorium. Den store, grotteformige Portal, der indtog næsten en Trediedel af hele Slottets Høide og Brede, havde mægtige Søiler og to høie Svaler over de brede, halvrunde Porte. At der førte en Snegletrappe op gennem alle fire Hvælvinger kunde man see gennem de store, runde Glasluger, der som Ugleøine i skraa Retning snoede sig op ad de ubhængende Murhvælvinger.

Beder Dalby blev længe staaende og betragtede forbausset dette besynderlige Snegleslot. „De er formodentlig Hr. von Dalby, der er tilfagt til usynlig Audiens,“ lød endelig en Stemme i hans Øren, og han saae en Hofbetjent for sig i fyrsteligt Livrée, som paa hans bekræftende Svar førte ham ind gennem den aabnede Halvport og til Benstre op ad den høie Snegletrappe til en Forsal i den øverste Taarnbygning. Her modtoges han af en Dværg i General-Uniform, der med en pibende Stemme bød ham vente til Glasset var udrundet. Dermed pegede den lille Mand paa et næsten udrundet Timeglas, der stod midt paa et Bord, mellem en Mængde Regninger, Ansøgninger og andre Papirer. Han støttede sig til sin Sabel og stirrede med stift opspilede Øine paa Timeglasset, medens Beder Dalby saae sig om og betragtede Malerierne i den runde Forsal. De vare alle i samme Stil og røbede en fælles, fantastisk Mester. De syntes at forestille Hovedmomenter af den gamle Fyrstes Liv eller snarere en Række Eventyr, hvor Fyrstens Personlighed var inddigtet; thi hans meget lignende Ansigt og Skikkelse, skjøndt i forskjellige Livsaldre, forekom som Hovedperson i alle disse barokke Bil-

leder, hvori Feer, Gnomer og alle mulige Natur- og Elementaander holdt Fest til Ære for Fyrsten af Hartzenheim og hans Familie. Ved Fyrstens Side saaes ofte et nydeligt Barn, som paa de tre sidste Billeder blev større og kjendeligere og i det sidste kun halvfuldendte Billede umiskjendelig var Portrait af hans Datterdatter, den unge, delige Prindsesse Mechthilde. Her førtes hun ved sin Bedstefaders Haand gennem en stor, hvælvet Fjeldkirke, som var opfyldt af de samme Naturaander, man havde seet i de foregaaende Billeder. Den Del af Billedet, som ikke var fuldendt, lod kun skimte et svagt anthydet Afrids af en høi, gammel Kvinde med en ung Ridderstikkelse ved Haanden. Dalby stod høist forbausset ved dette Syn, og det var ham som hele hans vidunderlige Drøm i Grotten paa Brocken her var anthydet, og han selv var den unge Ridder, der fremførtes ved den høie, seagtige Kvindes Haand. Han fik dog ikke Tid til længer at betragte dette Skjggerids. „Det sidste Sandskorn er udrundet!“ lød Dværggeneralens fine Stemme ham i Øret — „træd nu ind, Hr. von Dalby, til usynlig Audiens!“ Idetsamme aabnedes den ene Fløiddør til Fyrstens allerhemmeligste Vønkammer, Dalby traadte derind og Døren lukkedes efter ham.

Ved et stort Marmorbord sad den gamle Fyrste her ligesom ham i en Thronstol, der hvilede paa Glasfødder ligesom en Isolerstammel. Paa Bordet stod en stor Himmeliglobus mellem en Mængde Glasfolber, Retorter og andre chemiske Apparater. Paa Kaminen brændte der en blaa Flamme under en Smeltedigel. Fyrsten syntes fordybet i en stor, opslagen Foliant med gammeldags Udseende og røde Typer. Da Døren lukkedes, løftede han langsomt sine Øine fra Bogen og hilsende den Indtrædende med et mildt, nedladende Nik, medens han, halv adspredt,

henpegede paa en Taburet ved hans høire Side, ligesom han vilde indbyde Gjesten til der at tage Sæde; men han befinde sig strax og lagde den store Fog paa Taburetten. Peder Dalby blev beskeden staaende med et dybt Buf og taug. Fyrsten betragtede ham nøie og efter nogen Betænkning udbrød han halv høit som i sine egne Tanker: „virkelig Adept altsaa? — en Indviet i Videnskabernes Videnskab? — en af de saa Lykkens Indlinger, som har fundet hvad der kun forundes een sjelden Genius i hvert Aarhundrede — men som dog endnu ikke er udover den lavere Menneskenaturens ydre Grændser“ —

„Jeg troer at forstaae hvad eders fyrstelige Høihed behager at tænke“ — tog Peder Dalby frimodig Ordet — „men jeg er saa langt fra at være Guldmager, at jeg tværtimod anseer hele den hemmelighedsfulde Alchymi for en stor, videnskabelig Skuffelse. Hvad den lavere Menneskenatur angaaer, hvis ydre Grændser eders fyrstelige Høihed ikke froer mig udover — saa bøier jeg mig vistnok for enhver høiere stillet Personlighed, uden dog i Stand og Fødsel at erkjende nogen væsenlig Betingelse for Menneskenaturens sande Adel og Værdighed.“ — „I Sandhed!“ — udbrød Fyrsten og studsede — „I besidder en nobel Tænkemaade og derhos en udviklet Divinationsgave — mine Tanker har I ganske rigtig opfattet med hin indre Sands. Tvivler I paa Alchymiens Realitet, har I dog ganske vist paa anden Maade opnaaet dens materielle Resultat. Forstaa mig iøvrigt ret, unge Mand! Geni og Lykke agter jeg ogsaa for betydnende Magter i Tingenes Verden, og hvor de have gjort sig gjældende, kan der indtræde Muligheder, hvor ellers Umuligheden raader, med Hensyn paa den vistnok uhyre Afstand mellem Mennesker af høi og lav Herkomst. Tag Plads paa Taburetten, unge Mand!

jeg erkjender Eder værdig dertil ved en hemmelig Audienz." Med disse Ord lagde Fyrsten den store Bog tilbage paa Bordet og skjød den ryddede Taburet noget fra sig med et gunstigt, indbydende Bink. Peder Dalby bukkede, men blev staaende. „Jeg tilhører den agtede Middelsstand, min høie Fyrste!" — svarede han med Selvfølelse og et beskedent Smil — „den Plads, jeg skulde indtage i nogen høiere Kreds, maatte jeg vide mig berettiget til ved anden Adkomst end den Høitstaaendes Nedladenhed."

„Det maa jeg lide!" — sagde Fyrsten halvhøit — „Den, der føler Aandens Adel i sig, er lønlig udkaaret til Ophøielse."

„Om jeg tør kalde det Andet, end blot Lykke, og om jeg er udkaaret til nogen anden Ophøielse, end den, vi Alle haabe i en anden Verden, det veed jeg ikke," — vedblev Dalby — „men jeg har gjort en Opdagelse i Naturens hemmelige Verden, som mulig kan medføre en Forandring ikke blot i min, men ogsaa i mange Andres Stilling og andre Vilkaar. Kun en Ven af mig, der desværre paa en farlig Wei er bleven Lykkejæger, har Kundskab derom." Og nu fortalte han Fyrsten, paa hvilken besynderlig Maade han og hans Ven Poul Flinterup vare komne i Besiddelse af en Guldhøne, der maaske hørte til Guldfasanernes bekjendte Race, men hvis Tilværelse hidtil ikke var erkjendt i Naturvidenskab. Ved den sjeldne Lykkefugl var han alt bleven Eier af en fyrstelig Formue — tilspøiede han — og han glædede sig i det Haab, at den høie Fyrste vilde være ham behjælpelig med Anvendelsen af denne Naturhemmelighed til virkeligt Gavn, idetmindste for et lille Folk, der var skiftet til at modtage den Lykke og Frihed, som mulig kunde sættes i Forbindelse med en saadan levende og altid voxende Rigdom,

der langt overskred nogen Privatpersons forsvarlige Afkomst. Han havde medbragt nogle Guldfjær og Guldbæggeskaller, som han overrakte Fyrsten til Beviis paa Sandheden i hans Beretning.

Med stor Forbauselse reiste Fyrsten sig. „Er det muligt?“ — sagde han — „den ægte, mingreliske Phasianus aureus, som Argonauterne fandt ved Floden Phasis, og som med det gyldne Vædderskind siden blev henført til Mythernes og Fablernes Verden!“ — og uden at sige et Ord kastede han Fjærene og Skallerne i den opløbende Digel. Han stirrede med spændt Opmærksomhed paa Smeltningen og undersøgte nøie det opløste Metal. „Rigtig!“ — udbrød han og sank tilbage i Armstolen — „aldeles ublandet. Dette er det Vidunderligste, jeg i den hdre Naturregion har opdaget, — og hvad I fortæller, unge Mand! samstemmer aldeles med hvad mit Familiearchiv beretter om min Stammemoder, den saakaldte Harkdronning, og hendes hemmelighedsfulde Bolig her i mit lille — desværre næsten ødelagte og forsvindende Fyrstendømme. Ved Eder vil det upaatvivlelig nu komme for Dagen, hvad jeg, siden min Datterdatters Fødsel, med Haab og Længsel har grundet paa, og hvad saavel hun som jeg synes at have oplevet i et mærkeligt Drømmesyn. Viis mig den Ring, I upaatvivlelig Morgenen efter sidste St. Hansnat vil have opdaget paa eders Finger!“

Dalby fremtog Ringen, høist forbausset, og overrakte Fyrsten den.

„Ganske rigtig!“ — udbrød den gamle Herre — „det er min Stammemoders Ring, som altid kommer paa ubegribelig Maade, men altid medbringer min Slægt Lykke og Velsignelse. Med den Ring har min Stammemoder nu paa en Maade forenet dig og din Lykke med mit

Fyrstehus; men det er endnu en dyb Hemmelighed. Før du er hævet fra din egen Stand til en Stilling og Rang i Verden, som kan tillade det ellers Umulige — kan der ikke være Tale om noget andet Forhold mellem os, end det standsmæssige." Dette blev udsagt med saa stolt, majestætisk en Mine, at Peder Dalby bøiede sig dybt. Fyrsten reiste sig nu og løsne et højrødt Baand af sin Morgenkjortel, hvori der hang en Guld-Triangel med en emaillet Sol i himmelblaa Grund. „Se her!" — sagde han og hang Decorationen i Dalbys Knaphul — „med denne Udmærkelse kan jeg, for det Første, modtage dig til Audiens i mit Vønkammer, og du er nu min geheime Skrift-Secretair; tag Plads!" — her pegede han paa Taburetten — „og lad os nu nærmere tale om denne værdifulde Guldhønseavl og hvad der kan bringes ud deraf, naar den drives i det Store. Paa den alchymistiske Vej er jeg hidtil kommen i Armod; min Stammemoders Eventyrvei vil jeg nu forsøge."

Over tre Timer henrandt under Peder Dalbys hemmelige Samtale med Fyrsten. Til Hofmændenes Forbauselse traadte nu den unge Guldsmed ud af det fyrstelige Vønkammer med den lille Stats-Fortjenesteordens Decoration paa sit Bryst.

Fra den Dag kom han jævnlig til Hoffet og havde ofte hemmelige Samtaler med den gamle Fyrste, der havde udnævnt ham til sin allerhemmeligste Vønkammer-Secretair.

I kort Tid steg han fra den ene Værdighed til den anden, og der paastodes, at han havde stor Indflydelse paa den hele lille Stats Regjering og især paa Finantsvæsenet, der hidtil havde været i den uheldigste Forfatning, men nu pludselig kom i en blomstrende Tilstand. Den gamle Fyrste, den saakaldte Halvfillings-Fyrste, fordi han var saa forarmet og beherskede saa liden en Landstrækning, havde i sin Alderdom, med sine alchymistiske Sværmerier, ødelagt

den hele Statsformue og paadraget Landet en bethdelig Statsgjæld. Desuagtet var han høilig elsket af sit lille Folk. Efter hans Bekjendtskab med den unge, fremmede Guldsmed, som var bleven hans Yndling, opgav han aldeles sine alchymistiske Forsøg og forkastede den hele hemmelige Videnskab som Sværmeri eller Paafund af Bedragere. Han gav Befaling til at consistere og brænde alle de alchymistiske Skrifter, som der fandtes i hans Land og holdt ikke sine egne tilbage. Fyrstens Fødselsdag høitideligholdtes ved et Fyrværkeri, der sluttede med Afbrændelse af et stort Baal, hvorpaa de saaledes bandlyste Bøger bleve opbrændte. Han forandrede hele sin gamle Statsstyrelse. Han indførte en friere Forfatning og udstedte et Finantsbudget, hvorefter Statsgjælden i tyve Aar skulde være betalt og et Slags Overflud deponeret i hans allerhemmeligste Kønhammer. — Peder Dalby udnævntes med det Samme til Statskasse-Administrator og optoges under Navnet Peder de la Valle i den hartzenheimske, saakaldte ufødte Adelsstand, som den gamle, underlige Fyrste havde oprettet i Modfætning til den gamle, fødte Adelsstand, og, inden Aaret var udrundet, var den nye Statskasse-Administrator stegen til Greve, med hemmelig Hertugrang, der, som et Slags Hofværdighed, kun havde Gyldighed paa Slottet. Paa samme Tid blev et af de fyrstelige Slotte, det tilforn ubeboede Brockenburg, virkelig overdraget til ham, forvandlet til Skatkammer under hans Bestyrelse og beskyttet af en stærk ansat Vagt. Her dreves Guldhønsfavlen som en Statshemmelighed under Grev Peder de la Valles Overbestyrelse.

Rygtet vilde vide, at den høitstillede, begunstige Finantsminister skulde, som Hertug af Brockenburg, ægte Prindsesse Mechthilde af Hartzenheim, og med hende overtage den lille Stats Regjering, naar den gamle Fyrste nu paa sine sidste Dage vilde trække sig tilbage til Privatlivet. Dette Rygte

var ikke aldeles ugrundet. Peder Dalby havde ikke alene vundet den gamle Fyrstes Gunst, men Mechthildes Gjenfjærlighed havde aabnet ham et Paradis, som han aldrig havde troet var at finde i denne Verden. Han tragtede ikke efter Herredømmets ydre Anseelse, men benyttede sin store Indflydelse til at indføre alle nyttige Foranstaltninger og sørge for de Fattige og Syge ved Oprettelsen af milde Stiftelser og Hospitaller.

I det fjerde Aar efter hint Eventyr i Grotten, da Peder Dalby havde fyldt sit sex og tyvende Aar, og Prindsesse Mechthilde sit nittende, blev med stor Pomp Hertug Peder af Brockenburgs og Prindsesse Mechthilde af Hartzenheim's Formæling offentlig bebudet det hele Land.

Aftenen forud for deres bebudede Bryllupsdag sad de lykkelige Elskende sammen paa Klinten ved den stille, dybe Indsø, som begrændsede Slotshaven paa Hartzenheim, og hvorudover man havde den herligste Udsigt til Hartzburg og Brockenburgs Slot. Det var den lykkeligste Skjærsommer, han havde oplevet, og den fjerde St. Hansaften efter hin eventyrlige Nat paa Brocken, som han nu kaldtes Herre over og bar Navn og Titel af. De Elskende talede om det Ubegribelige i deres Liv og deres Kjærlighedslykke, om det Trylleri eller den besynderlige, samstemmende Drømmetilstand, hvori de begge hin Nat havde troet at see hinanden og stifte Ringe i den store, underjordiske Kirke. De havde ofte talt derom før og bare nu paa deres Fingre de Ringe, som virkelig hin Nat maatte være verlede imellem dem og som var en sikker Stadfæstelse om, at hint Møde med al dets Ubegribelighed, dog ingen almindelig Drøm var. De vare nu begge komne til den Tro, som ved Synet af Familiens Lykkering havde bestemt den gamle Fyrste til at forene de Elskende, trods den store

Standstorsforskjel, selv mellem en lille, ubekjendt Halsstillsings-Fyrste og en stor, berømt Guldfugl; de kunde ikke begribe Andet, end at det maatte have været Fyrstestægtens vidunderlige Stammemoder, den gamle Hartzdronning selv, der saaledes, paa en hemmelighedsfuld Maade, endnu levede her i Verden og ved et af sine Tryllemidler, for fire Aar siden, havde ført dem sammen og bestemt dem for hinanden. Efter Sagnet havde hun været en mægtig, velgjørende Fe og havde lovet Familiens Stammefader, at hans og hendes Slægt aldrig skulde uddøe, saalænge det Klenod bevaredes, hun havde givet ham paa hans Bryllupsdag og som aldrig maatte savnes ved noget Bryllup i Slægten. Det Klenod var Diamantringen, som den lykkelige Elsker nu bar paa sin Haand.

De talede længe sammen og afbrøde ofte deres Samtale med ømme Kjærtegn, medens de vekselviis holdt den deilige Demant mod den luende Aftenrøde og glædede sig ved dens vidunderlige Farvespil.

Der knyttede sig flere vidunderlige Sagn til den Ring. Den havde flere Gange været forsvunden paa en ubegribe- lig Maade og længe forgjeves været søgt, men var altid paa en ligesaa ubegribe- lig Maade kommen tilbage.

Forsvindelsen var altid indtruffen, naar Slægten var nær ved at uddøe, og der kun var en eneste Søn eller Datter tilbage. Paa den sidste Søns eller Datters Giftermaal havde Ringen altid haft en vigtig Indflydelse; den var enten ved besynderlig Tilfælde funden eller paa en hemmelighedsfuld Maade modtagen af den lykkelige Mand eller Kvinde, ved hvem Slægten paany skulde opblomstre. Ringen havde, som det syntes, ofte været efterstræbt af dæmoniske Magter, som lode til at staae i Forbindelse med det Kogleri og Hæxevæsen, der sagdes at drive sit Spil

paa den Del af Bloksbjerg, der var øde og ufrugtbar, men som af fromme Hænder var adskilt fra den skønne, frugtbare Del af Bjerget ved et mægtigt Helgenbillede.

At det var det Helgenbillede, Poul Flinterup i overgiven Raadhed havde sparket om, var der ingen Tvivl om. Derpaa havde Peder Dalby mangengang tænkt og hvergang besluttet at lade Stedet opsoge og Billedet opreise paany, men han havde altid slaaet det hen igjen, som en overtroisk Ide, eller forglemt det. Nu kom atter Talen derpaa, og den lykkelige Brudgom lovede sin Brud, at deres første Foretagende efter Brylluppet skulde være en Uysttour til Brocken, hvor de da selv vilde sørge for, at det gamle, beskyttende Helgenbillede blev opreist og holdt i Ære.

Uden at være Papister havde saavel den gamle Fyrste, som hans Datterdatter, en nedarvet Kjærlighed til Alt, hvad der stod i Forbindelse med den dunkle, romantiske Middelalder; selv de vilde, mørke Sagn om Bloksbjergs-Roglerierne havde de en hemmelig Gru for, der vidnede om, at de ansaae dem for noget Meer end overtroiske Levninger fra Uvidenhedstiden. Det var, som Slægtens Palladium, den mærkelige Diamantring og de Familie-Sagn, der knyttede sig til den, havde givet deres Forestillingskreds en eien-dommelig, noget sværmerisk Retning. Dette gav dem imidlertid begge, i Peder Dalbys Dine, noget meget Elskværdigt, og uagtet han kun fuldstændig kunde gaae ind paa det Poetiske i disse Forestillinger, uden ret at kunne tillægge dem nogen egentlig factisk Gyldighed, fandt han dog et ganske eget Trylleri selv deri, og dette Trylleri syntes ham altid skjønt udbredt over den unge Prindsesses Bæsen, medens hun, med næsten barnlig Tro paa det Ubegriplige, drog ham ind i denne Eventyrets og Drømmenes Tilværelses-Verden.

Hun var aldrig skjønnere, end naar hun talte om disse Gjenstande, og nu, da hun sad ved hans Side, som en Eventyrs-Brindsesse, han næste Dag skulde virkelig ægte, og lod Trylleringen, som havde forenet dem, spille i Aftenrøden, blev han saa henreven af hendes Elskværdighed og Skjønhed, at den overstrømmende Lyksalighedsfølelse overvælde ham, og han omfavnede hende saa heftigt, at Ringen fløi ud fra hendes Fingre. Først da de reiste sig for at gaae tilbage til Slottet, savnedes Ringen, og Mechthilde blegnede. „Ringen, Ringen!“ udbrød hun forfærdet, „hvor er den bleven af? jeg havde den nylig!“ — „Vær rolig, du Kjære! den kan ikke være langt borte,“ sagde Peder og skjulte sin Forfærdelse; „var den og falden her i Søen, den skal og maa jo findes.“ De ledte nu begge paa Klintestrcnten ved Søen og stirrede ned til Sandbunden i den stille, klare Sø, men Solen var gaaet ned, Tusmørket falbt paa, og det blev aldeles mørkt, uden at de havde fundet det vigtige Klenod, hvoraf deres Forbindelse og hele Lyksalighed afgang. fandtes det ikke inden næste Dag, kunde Brylluppet ikke fuldbyrdes. Uden Slægtens Lykfering paa sin Haand, kunde ingen Brudgom, efter den gamle Familie-lov, forenes med en Brud af denne Fyrsteslægt.

Der blev søgt den hele Nat med Fakler paa Klintestrcnten og i Vandet ved Strænten, men forgjeves, — der blev stor Sorg paa Slottet — den forudbebudede og prægtig forberedte Formæling maatte paa Grund af eventuelle Hindringer opsettes.

Førend Ringen gjenfandtes, kunde den gamle Fyrste ikke, mod den strenge Fyrstelov, lade Formælingen fuldbyrde. Det gif ham selv til Hjerte, han elskede sin Datterdatter, som sin Diesten, og Peder Dalby var bleven ham kjær, som en Søn; han havde seet Underligheden i

deres Kjærlighed, men nødtes dog til, paa en Maade, at forvise den unge, elskede Mand fra Hoffet i Hartzenheim, medens han for Fremtiden maatte tilbringe et enligt og glædeløst Liv paa det gamle, uhyggelige Slot, han, som Hertug af Brockenburg, nu beboede. Vel søgte han ved Fortsættelse af sine goddædige Foranstaltninger til de Fatigtes og Nødlidendes Hjælp at formilde Savnet og Sorgen; men hans Sundhed led derved, og han maatte, efter Lægens Raad, foretage en Sundhedsreise. Der udsattes nu en uhyre Pris for Tilveiebringelsen af den tabte Diamantring.

Femte Kapitel.

I det Aar, da Peder Dalby var bleven adlet under Navn af Peder de la Valle og med sin Titel af Greve og Hertug af Brockenburg offentlig var bleven erklæret for Prindsesse Mechthilde af Hartzenheims Forlovede, opholdt Poul Flintrup sig i den store Keiserstad, hvor han under sit Adelsnavn Friherre v. Feuerstein gjorde stor Lykke saavel ved sin Rigdom og Pragt, som ved det Lune, der sjelden svigtede ham.

Han havde leiet et af de anseeligste Hoteller i Staden, hvor han førte det overdaadigste Liv i en Omgangskreds af de fornemste og rigeste unge Mennesker af Adelsstanden og de største Handelsmatadorers Sønner. Her gjorde han hyppigt Gjestebud, hvorved Alt, hvad der kaldtes Stort og Glimrende i Keiserstaden, var samlet, og det strømmede

ver af alle de Yppighedens og Bellevnets-Sager, der kunde lasses tilveie ved en fyrstelig Rigdom. Her var der, næsten aglig, store Afssembleer, Concerter og Baller, hvorved de ornemste Herstaber og de skjønneste Damer i Keiserstaden ode sig see — og Lykkespillet, som siden hans Ankomst ar blevet Mode i Keiserstadens høieste Kredse, blev der pillet af Mange, uagtet det var ulovligt, men med en vis Forsigtighed kunde det drives, uden Indsigelse. I et særskilt Cabinet stod undertiden et Pharaohord, hvorom mangfoldige Lykkejægere samlede, der ønskede sig samme Rigdom og Held, som den berømte Friherre v. Feuerstein. Man vidste, han havde sprængt saamange Banker, som behøvedes til Erhvervelsen af en uhyre Formue. Denne var flere Gange bleven forødt og gjenvunden. Af og til, naar der begyndte at blive Ebbe i Kassen, holdt han selv Bank, og i kort Tid var saa altid hans Fortunatuspung fyldt paany.

Under hele dette Levnet havde han vel erhvervet sig en Del Menneskekundskab og al den Finhed, som der gjøres Fordring paa i det dannede Selskab; men hvad der hørte til Aandens og Hjertets høiere Udvikling var forsjømt, og alle hans Interesser dreiede sig om det ydre Liv og dets Forlystelser.

Tomheden af dette Liv følte han dog selv, med en hemmelig Gru, og hvad der foregik i hans Underste, afprægede sig efterhaanden i hans hele Væsen og Adfærd. Med en næsten overstrømmende Sundhedsfylde syntes han dog i høi Grad overmættet af alle de Nydelser, han havde havt Smag og Sands for og var utilfreds med sig selv. Intet havde igrunden tilfredsstillet ham. Den Rigdom, han kom saa let til og altid ligesaa let kunde gjenvinde, hvergang den var forødt, havde han ikke engang den pirrende Fornøielse af, at komme i Frygt for at miste,

eller i Anstrengelse og Spænding for at erhverve. Under tiden kunde han i Overmættelse ret ønske, for en Forandrings Skyld, at være fattig og nødlidende.

Den overvættede, saakaldte Ære, han havde opnaaet ved de smaa Konstgreb, han selv foragtede — og havde uden mindste Bevidsthed om Fortjeneste, — ydmygede hans Stolthed, og i ondt Lune kunde han maaske ønske at ombytte al den jammerlige Herlighed med Bevidstheden om en eneste god Gjerning eller en stor Tanke, som det var værd at leve, handle og tænke for. Selv af sin uforstyrrede Sundhed var han næsten led, og han søgte mangengang forgjeves, ved at storme mod sin Helbred, at faa Leilighed til at sætte Pris paa den.

Den store Yndest, han stod i hos de Skønne, smigrede vel endnu altid hans Forfængelighed, — han var sig det fuldt bevidst og skjulte ikke sin Storagtighed — men han opdagede altid, at det enten var hans Rigdom eller Fornemhed, der tiltrak dem. Med et tomt Hjerte og uden anden Kjærlighed, end den, han endnu havde til sig selv, følte han sig led af den saakaldte, mageløse Lykke, der ved sin besynderlige Bedholdenhed og tilshneladende Sammenhæng med hans Bloksbjergsdrøm, undertiden, trods hans Forkastelse af Alt, hvad han kaldte Overtro, ængstede ham.

En Dag havde han tabt en ubetydelig Ring og var bleven glad over, dog at kunne opleve et lille Uheld; men samme Middag fandt han en langt skønnere Ring med en ubetalelig Diamant, paa Spidsen af den Gaffel, hvormed han i et stort Selskab gennemstak et Stykke af den sjeldne Fisk, Mollen, som Kokken til denne Fest havde forskrevet fra en Fjeldsø i Hartzten; han satte Ringen taus paa sin Finger, men fra det Dieblik kom endnu oftere den

Engstelighed over ham, han ikke kunde forklare sig, men aldele Dumhed og Overtro.

Paa sine Reiser havde han i de tre sidste Aar været besaget af to fantastisk klædte Bager, som begge syntes at slutte sig til ham med stor Hengivenhed og Troskab, den ene som Ridefnegt; han var en ung Mulatdreng, rødenbrun af Hudfarve og havde været Bajats ved et Besøkselskab; han var altid lystig og forstod at underholde sin Herre ved sine Bajatsløier; han havde sort, krøllet Haar og et fint og listigt Ansigt. Den anden var stille og havde været Chordreng i et Munkelovst; han var bleg, men havde vundet sin Herres Gunst ved sin paafaldende Skønhed og selv ved det Udtryk af Melancholi, der altid var udbredt over hans barnlige, jomfruelige Ansigt. Mange antog ham ogsaa for en virkelig forklædt ung Pige og trede Mistanke om et hemmeligt og ømt Forhold til Hr. Feuerstein. I hele hans Omgangsreds var det kun dette unge Menneske, hos hvem han opdagede Noget, som afsvang ham Agtelse; dog indlod Poul sig sjelden i nogen Samtale med Angelo, undtagen naar han overvældedes af en Stemning, som han kaldte sin Misere eller sin Agoni, hvori han plagedes af et Slags Fortvivlelse, som han søgte at forjage ved Selvsport, men hvorved Angelo havde vist Greb paa at formilde ham, ved sit stille, fromme Bæsen, hvorfor Poul undertiden kaldte ham sit Kirkelam. Den lille, nydelige Angelo sørgede udmærket med Orden og Nøiagtighed for hans daglige Fornødenheder og var bleven ham uundværlig. Angelo var fra sin Barndom opdragen i det Kloster, han var løbet fra, og vidste Intet om sin Verkomst. Han havde selv indfundet sig og tilbudt sin Tjeneste. Han talte godt Italiensk, men forstod og talte ogsaa sin Herres Sprog, som han alene betjente sig

af i hans Bagers Nærværelse. Angelo lignede den antike Amorskikkelse, men saaledes, som den undertiden er gjengiven i Forbindelse med Psyche af christelige Kunstnere, med Udtrykket af en høiere og ædlere Natur og af det Slags Romantik, den livslystige Græker ikke kjendte. Hans mørkeblaae Dine svømmede ofte ligesom i et mildt, vemodigt Maanestjær, og hans lange, gule Lokker krøllede ned om hans Halskrave, som Kronen paa den hængende Virk.

Mulatten var opvoxt, som et frit Naturbarn, og havde udviklet sig i det lystige Selskab. *)

En ungarsk Baron, Major i østerrigsk Tjeneste, havde hos Paul bortspillet ved Hazardbordet, først alle sine Penge og saa paa sit Gressord Bærdien af sine Baronier i Ungarn. Efter at have tabt Alt, blev han saa fortvivlet over, saaledes at have ruineret sin Familie, at han summe Aften skjød sig en Kugle for Panden.

Morgenen efter denne Begivenhed, en kold Efteraarsdag, sad den rige Friherre v. Feuerstein, mod Sædvane, uden Selskab, ved sit overdaadige Frokostbord i det store Hotel i Keiserstaden. Den vevre Mulat opvartede og fyldte hyppigt Glasset med Tokaier, under en livlig og munter Samtale med sin nedladende Herre, der havde opfordret ham til at smage et Glas. — Mulatten ledsagede ofte sine Ord med Mimik og Bevægelser, der mindede om den Bajatsrolle, han oprindeligt havde dannet sig til, og disse Løier lo Paul tidt af.

Angelo fylesede, taus og stille, med Ordningen af nogle Blomster i Vaser, medens de hyppige Retter med hyppig Børlen fattes paa Bordet af Hotellets Taffeldæ-

*) Her kommer et Sted i Manuscriptet, som man ikke har kunnet déchiffriere; det er kun saa Linier. Indholdet er, efter hvad Den, hvem Zugemann har fortalt Eventyret for, kan erindre, saaledes som fortalt er i de med mindre Typer i Texten anførte Linier.

ker. „Nu skal I sætte Jer begge To, Drengene! og tage til Jer, hvad I har Lyst til,“ sagde Friherren, da Desertten var sat frem. „Det er nok førstegang i tre Aar, jeg ingen Gjester har til Frokost. Historien i Aftes har nok sat en Skræk i Blodet paa mine ærede Belyndere.“

„Det var ogsaa forfækkeligt, naadige Herre,“ svarede Mulatten med et pudserligt Pierrot-Ansigt, medens han ugenert adlød Opfordringen og spiste graadigt, „ja det har gjort stor Opsigt. Naadige Herre! naar kun ikke Politiet vil blande sig i Sagen og holde paa den strenge Lov mod Hazardspil!“

„Ikke Andet! saa betaler jeg den største Mulkt, man forlanger, og reiser min Bei; det er ikke førstegang Sligt er hændet mig.“

„Men man snakker om Fængsel og pinligt Forhør og Bestyldning for Trolddom. — Sa naadige Herre maa vel lee! det er det Løierligste ved det Hele; tænk at ligge paa Pinebænken, Herre!“ Han kastede sig ned paa Gulvet og gav nu en pudserlig Efterligning af et saadant pinligt Forhør. Poul var udbrudt i en lystig Latter.

„Trolddom! Pinebænk!“ sagde han, „har jeg hørt Mage! dog saa dum kan Ingen i vor Tid være for Alvor; det gjælder maaste kun en lille, lovformelig Plade, Dyrigheden her vil slaae den nye Fortunatus.“

„Gunstige Beskytterinder havde Majoren og mange mægtige Venner,“ vedblev Mulatten, „og hans Frue, den deilige Ungarerinde, endnu flere; han gjorde nogle mindre høviske Grimasser, som Angelo dog ikke saa. Man veed, hun har været her i Aftes selv, og bedet forgjeves, med Taarer, om Udsættelse.“

„Man skal respectere mit Princip,“ afbrød Poul og lo bittert; „hun er en slebsk Coquette, hun kan græde,

naar hun vil; det Slags Dienvand har jeg lært at vogte mig for. Spillegjæld er en Gressag, Majoren var en Gjak, men en Spiller af Gre" — vedblev han — „det nye Baroni er nu mit, her ligge Documenterne, de bleve sendte punktlig en halv Time, før han stød sig. Maaſke bliver her Optøier, naar han ſkal begravet, og jeg vil dog undgaae det Brøl. Pak ind, Mulat! imorgen reifer jeg og tager Baroniet i Besiddelse."

„Lad heller det tomme Slot og hele Godsset i Stikken, Herre! og reis til et andet Land. Armene her er lange, de naae ogsaa over Ungarns Grændſer, og tænk paa — Pinebænken!" han gjorde ſine Løier. „Nu vel, pak kun ind ſtrax! paa Reiſerouten kan vi ſiden tænke." Mulatten bortfjernede ſig, med et Bajatsbuk, for at adlyde ſin Herres Befaling, og Angelo ſtod alene for ham, med en Frugtkniv i den høire Haand, hvormed han havde gjennemſkaaret en Appelsin og stærkt ſaaret ſin venſtre Haand, uden at mærke det. Blodet randt med Appelsinſaften paa en Sølvtaſſerken, og der ſtod Taarer i hans ſtille, blaae Dine, ſom med ſtor Bekymring vare fæſtede paa hans Herre.

„Hvad er Dette, Dreng! ſkær du Haanden af dig og veed ikke ſelv af det? kom, lad mig hjælpe dig!" udbrød Poul deltagende og vilde gribe hans Haand.

„Det er Ingenting, Herre!" ſagde Angelo og traf Haanden hurtig til ſig, medens Rødmen kom tilbage til hans Kinder; han ſvøbte ſit Rømmetørklæde om den ſaarede Haand og ſagde med frygtsom Stemme: „jeg blev ſaa bange, Herre! var det ikke bedſt, om vi reiſte ſtrax! og de Papiere, der ligge, ſom ſkulle give Herſkabsret over det nye Slot — de ſynes mig forfærdelige Blodpenge."

„Slidderſladder, Dreng! — dog ret betænkt — hvad behøver jeg det Krammeri." Han krøllede Papiere ſam-

men og fastede dem ud af det aabne Vindue i Canalen. „Se, Angelo! nu svømmer jo det hele Slot og Gods der, let som en Svane!“ han vendte sig bort og spylede med nogle Sager i sit Reisechatol. Han skrev hurtigt et lille Brev og forseglede det. „Kvindetaarer, Dreng! dem bryder jeg mig ikke en Snus om. Det var dig med dit Bededags-Ansigt og dit Brøvl om Blodpenge, der forledte mig til den dumme Streg. Jeg veed ikke hvoraf det kommer,“ vedblev han, „men du er nær ved at bringe mig i Strid med mine Grundprinciper og hvad jeg, rigtignok kun i Drømme, har lovet Hr. Urian.“

„Åh, kjære Herre! hvad er det dog for en forfærdelig Drøm, De sommetider taler om? hvergang jeg hører det, bliver jeg angst, — det er jo næsten, som en af de græselige Historier, jeg hørte i Klosteret om For skrivelser til den Døde; selv om man kun havde drømt derom, maatte det være grueligt; jeg vilde i Herrens Sted skrive for en Præst og gjøre Bod.“ — „Jeg har min Religion for mig selv,“ sagde Poul, „og dertil hører hverken Skriftemaal eller Bod, men bryd dig aldrig derom, Angelo! Enten var det mine egne Tanker, som blev til Drømmebrøvl, og saa har det jo Ingenting at bethyde, eller det var et Slags Kogleri af denne Hr. Urian paa Bloksbjerget, som jo ikke virkelig er til, og ham tænker jeg nok, jeg kan tage ved Næsen, enten han er til eller ikke. I al Fald, min Sjæl raader Ingen over uden jeg selv, og det Tilkommende er det tidsnok at tænke paa, naar det kommer. Holder jeg ikke Accorden, og gaaer Ulfken Pøkkerivold, saa kan jeg have den Fornøielse at prøve hvad Nød og Ulykke er; men saa bliver jeg maaske et bedre Menneſte og netop, som du vil have mig, og saa er det jo igruunden det Allerbedſte.“ — „Åh ja, kjære Herre!“ udbrød Angelo hastig.

„Gud give De da var ret ulykkelig baade i Lykkespil og hos Damerne, og især hos denne falske Grevinde Pappenheim; i alt Andet vilde jeg med hjertelig Glæde dele deres Ulykke og hjælpe Dem til at blive saa god og velsignet, som Vorherre vist har bestemt Dem til fra Først af.

„Du er en from Dreng, Angelo!“ sagde Boul, og klappede ham paa den blussende Kind; „man mærker strax, du er kommen ud af Klosteret; men jeg er aldrig ret bleven klog paa din Historie. Det Første du kan huske, er jo kun hin smukke Klosterhave, med de deilige Blomster og den gamle Munk, som saa faderlig tog sig af dig?“

„Ja, kjære Herre! og dengang kunde jeg nok være en fire—fem Aar gammel. Han var saa god og from, den gamle Pater Antonio! han lærte mig at bede og synge og læse; jeg maatte, fremfor Alt, love ham, hver Dag at tænke paa Vorherre og den hellige Tomfru og elske Dem over Alt — og min Næste, som mig selv; men min Næste, sagde han, var især Den, som gjorde Vel imod mig, og derfor har jeg, siden han blev begravet, næst Vorherre og den hellige Tomfru, holdt mest af min største, menneskelige Belgjører i denne Verden.“ — „Snak, Dreng! mener du mig, er du en Gjæk! gjør jeg vel imod Nogen, saa strider det mod mit Princip. Den Sludder om Belgjørenhed giber jeg aldrig høre. Det er lutter Løgn og Affectation. Hvad Godt man gjør, er altid for Ens egen Skyld, for hvad Nytte eller Fornøielse man har af Andre. Anderledes er det hverken med dig eller med Mulatten. Naar Mulatten spørger for at ryste mine Lunger, vil du helst tage dig af min Sjæl, og naar du ikke bliver fedsommelig og vil holde Prædikerer for mig, klæder det dig ret smukt, og kan ogsaa more mig engang imellem, for en Forandrings Skyld; men hvorfor var det egentlig, du løb bort af dit

Kloster, og hvorfor kom du just til mig? — var Munkene onde imod dig, da den Gamle saa pludselig døde?”

„Jeg var kun bange for, de havde noget Ondt isinde med mig; de talte saa underligt, og den Dag, jeg gik med Fakkelen ved Pater Antonios Ligbaare, og De just kom forbi, kjære Herre! og nikkede til mig, og jeg hørte, De var den rige, fremmede Herre, der vilde have en fader- og moderløs Dreng til at reise med Dem, som Page, saa betænkte jeg mig ikke længe, men løb lige fra Pater Antonios Grav til Deres Hotel og saa —“ — „Ja Resten veed jeg. Gaa nu og hjælp Mulatten med Indpakningen. Taften reise vi herfra; men det er sandt! denne Billet har du at aflevere egenhændig til Grevinde Pappenheim, inden vi reise. Der behøves intet Svar.“

Angelo modtog en forseglet Billet og gjorde en Bevægelse, for at gaae, men vaklede og var bleven døddleg. Klædet om den saarede Haand var gennemtrængt af Blod, han sank bevidstløs om paa Gulvet. Poul ilede forstræffet til og rev den snevre Pagetrøje op for Drengens Bryst, for at skaffe ham Luft, men traadte forbausset tilbage ved Opdagelsen af, at den formentlige Dreng var en deilig, ung Pige. Han fattede sig dog strax og knappede Pagetrøjen hastig til, men heldede Vand af en Karaffel over den Besvimeedes Ansigt. Angela, som vi nu vil kalde hende, slog Dinene op og saae først urolig paa sin Klædning, men da hun fandt den i sædvanlig Orden, reiste hun sig beroliget, med et taknemmeligt Blik til sin Herre, og skyndte sig ud, for at faae Blodet vasket af sin Haand og faae den bedre forbunden. Det havde Intet at betyde, forsikrede hun — og vilde ingen Hjælp modtage; Saaret var ogsaa ubetydeligt.

Billetten til Grevinde Pappenheim blev nøiagtigt

beførget, og samme Dags Aften fulgte Angela og Mulatten deres Herre i en lukket Reisevogn ud af Staden.

Han skulde allerede været indstævnet for Retten, men havde fundet det raadeligst at forlade Keiserstaden i al Hast og Stilhed. Han strøede strax rigelig Ducater om sig, til alle Hotellens Folk, og han undkom uden al Besvær.

Sjette Kapitel.

Ved et berømt Badested udenfor Keiserriget, standsede først Friherren af Feuerstein sin Reise. Her lod han til at berede sig et længere Ophold. Han leiede det største Hotel, det saakaldte Fürstenhaus, til sig selv og til et andet Herskab, som han ventede. Tre Dage senere indtraf der ogsaa et Herskab, som tog Halvdelen af Hotellet i Besiddelse, den meget bekjendte Grevinde Pappenheim, der medførte en hel lille Hofstat af Kammerjomfruer og Kammer-tjenere, Hushofmester, Kok og Herskabsjæger. Hun kom i sin smagfulde Reisevogn, med fire vælige Morenkopper, og blev modtagen med Musik og stor Stads i Hotellet.

Den rette Badetid var vel forbi, men de varme Bade besøgte endnu af Mange. Her var nu hver Dag glimrende Forlystelser, Baller, Concerter, Eystoure til Bogens og paa Esler i den smukke Bjergegn. Der var ikke Plads i Hotellets Gaarde og Stalde til alle de Vogne og Heste, der anskaffedes. Næsten hver Aften var der stor

Salon hos Friherren og Grevinden, hvor Pharaobordet sjelden manglede, og Grevinden ofte vandt store Summer, især, naar Friherren tog Del i Spillet, lagde sin Pung ved Siden af hendes og lod hende spille for fælles Regning. Hun modtog aldrig nogen Gave fra ham, men hun solgte ham, af og til, for uhyre Priser, nogle Smykker med Edelstene, som Kjendere dog vurderede temmeligt lavt. Hun bedrog ham aabenbart, det vidste han meget godt, men hun var smuk, coquet og underholdende, og det morede ham. Hans venstkabelige Forhold til denne Dame syntes at være begrundet i den Underholdning, han fandt i hendes selskabelige Omgang, hvori de overbøde hinanden i skarpe og skaanseløse Bedømmelser af alle Andre, og — i den fælles Brunklæst, der dannede et storartet, næsten fyrsteligt Salonliv omkring dem, hvori de, som Bert og Bertinde, lode sig hylde af det store, fornemme Badeselskab. Rygtet om et ømmere Forhold mellem dem, var vel uundgaaeligt, men svækkede ikke deres Anseelse og syntes dem selv aldeles ligegyldigt. Reiselivets ubegrænsede Frihed og en fuldkommen Selvstændighed, vedkjendte de sig, som deres fælles Princip.

Enhver af dem beboede sin egen Etage og havde sin særskilte Opvartning, men ved alle festlige Sammenkomster sad de ved hinandens Side, som et hædret Fyrstepar. Mulatten og Angela stode, ved slige Fester, altid i deres eventyrlige Pagedragter bag ved Friherrens Stol — kun naar han var ene, omgiffes han dem begge, som sine Lige — og tre glimrende Lakajer bag Grevinden.

Med den vevre Mulat lo og spøjte han, som sædvanlig, men, naar af og til det mørke Lune kom over ham og han følte sig tom eller ængstelig tilmode, kunde han nu hele Timer give sin Uro og bittere Verdensforagt Luft,

eller, som han kaldte det, udøse sit Hjerte for sit Kirkelam. Han lod sig aldrig mærke med, hvad han havde opdaget om Angelas Kjon, men Dreng kaldte han hende ikke meer, og hans Adfærd mod hende havde uvilkaarlig medført en større Opmærksomhed, end tilforn, ligesom en Slags Inderlighed i hans Blik og Miner, naar han saa hende, var umiskjendelig.

En Dag havde han, som sædvanligt, med kold Rige-gjældighed bortviist en Flok paatrængende, tildels forarmede Plattenflagere, hvorimod han havde udøst store Summer til mangfoldige dyre Gjenstande af alle mulige Slags, som de, der kjendte hans Særheder, aldrig undløbe at medtage opstruede Regninger paa.

Blandt Gjesterne paa dette Badested var en tilforn berømt General, der besøgte Badet som Invalid med sin aldrende, svagelige Frue, men hvis betydelige Pension, paa Grund af politiske Forhold og en uforsigtig Ytring af den gamle Hædersmand, pludselig var bleven kaldt tilbage. Han havde bestemt at forlade Badet, for, efter Rægens Raad, at besøge et andet; men han trueedes med personlig Gjeldsfængsel, da han, i Forventning af sin store Pension, havde levet et halvt Aar der paa Credit.

I denne yderlige Nød havde han henvendt sig til den rige Friherre v. Feuerstein med Anmodning om et Laan, eller en Caution paa hans Tresord, men havde faaet et høfligt Afslag. Aldrig til noget Menneſte at give Laan, Caution eller Gave, var hans ufravigelige Princip, forsikrede han, som han havde stadfæstet med et ubrødeligt Løfte. I dette Punkt stemte hans Veninde, Grevinde Pappenheim, aldeles overens med ham.

Mørk og fortrædelig sad Friherren den Aften alene i sit Værelse, da Angela traadte ind og satte, som sædvan-

lig, en Karaffel friskt Rildevand paa hans Bord. Angela havde Taarer i Diet, men bukkede taus og stille, for at bortfjerne sig.

„Du er bedrøvet, Kirkelam!“ sagde Friherren, „hvad er der gaaet dig imod?“ — „Det gjør mig saa ondt for Generalinden,“ sagde hun, „jeg saa hende gaae trøstesløs fra Grevinde Pappenheim. Det gjælder kun en Hjælp paa nogle Maaneder, for saa bliver der en Forandring i deres Stilling; men der er ingen Barmhjertighed hos dem, der formaae det.“

„Heller ikke hos mig, mener du. — Deri har du Ret. Giver jeg eller laaner jeg en halv Daler bort af Barmhjertighed, bliver jeg en Stodder — veed du — hvis min Rigdom og Spillelykke har sin Grund i hin Blosbjergsdrøm, og lader jeg mig bevæge af en Kvindetaare, er det forbi med min Lykke hos de Skjønne.“

„Men det Lykkespillerliv gjør Dem jo dog kun ulukkelig, Herre! og forhærder Deres Hjerte. De har jo selv tidt sagt, De var fed af den Rigdom, og at den thngede paa Deres Sjæl. De har jo aldrig elsket nogen Kvinde, siger De — hos de Skjønne har De jo saaledes Intet at tabe. Generalindens Taarer har De jo desuden ikke seet!“

„Men dine har jeg seet, Kirkelam!“ — mumlede Poul — „og de ere de eneste, jeg har ondt ved at modstaae.“

„Men det er jo kun Pagetaarer,“ svarede Angela med et mildt Smil. — „Ja vel, det er sandt, det er kun Kvindetaarer, jeg skal vogte mig for at røres ved; men var du ogsaa en Kvinde, gav jeg nu efter og lod det komme an paa en Prøve. Der er Nøglen til min Kasse; udbetal Generalinden, uden Beviis eller videre Snak, den Sum, hun behøver, og vær saa fornøjet; men intet Ord

til Nogen om den Barmhertigheds=Dumbhed!" Angelas Afsyn syntes forklaret af Glæde, hun modtog Nøglen af sin Herres Haand, medens hun greb Haanden og vædede den med sine Taarer: „Ak! blev De endogsaa fattig her- efter, kjære Herre!" udbrød hun, „denne eneste Gjerning gjør Dem rig paa Betsignelse, og mistede De alle andre Kvinders Gunst, een veed jeg dog er til, hvis Hjertelag ingen Trolddom kan forandre."

„Ja saa! en Kvinde kjender du! den Fugl Phønix gad jeg seet, naar jeg først bliver Stodder. Den Fornøielse kan jeg nok have inden otte Dage. Rigemeget, gjør — som jeg har sagt! Lad komme, hvad der vil — det hele Liv er mig dog tomt; jeg er en Bjalt, som Fanden ikke engang vil tage op paa en Landevei! Gaa nu, Kirkelam! vær saa barmhertig, som du vil, paa mine Begne; men bild dig ikke ind, jeg er bleven from og godbædig; jeg er kun en Nar, som nu har faaet Lyst, for Alvor, til at drukne hele sin timelige Lykke i en Draabe Vand." Angela taug og gif med et Blik til sin Herre, hvori han saae den dybeste og inderligste Hengivenhed. Selv gif han til sit Sovestue og vilde i nogle Dage intet Besøg modtage.

En Dag gjorde det stor Opsigt ved Badet i ****, at den skønne, rige Grevinde Pappenheim pludselig havde forladt Badestedet, og — som man vilde vide — efter en heftig og høirøstet Ordstrid med hendes Ven Friherren, hvorved den syge Generals Navn ofte var blevet nævnet. Man vidste, Generalen havde faaet en stor, uventet Hjælp af den sæere Friherre, men var reist bort, uden at kunne saae sin Belgjører i Tale. Kort efter havde Friherren selv, den forhen saa lykkelige Spiller, tabt uhyre Summer ved Pharaobordet til en fremmed Herre, som tilsidst sprængte hans store i Guld oplagte Bank. For at til-

fredsstille alle Krav paa den tomme Bank-Kasse lod han nu bortfælde, saavel sine Heste og Vogne, som alt Sølv-tøi og mangfoldige Kostbarheder af Guld og Edelstene. En Dag læste man i Avisen med hans Navn en humoristisk Artikel. Han takkede deri sine formaaende Belyndere, som han tillige nævnede ved deres Navn, fordi de, til Gjengjæld for hans lumpne Ducater havde overøst ham med Glands og Herlighed og taget til Takke med hans Tokaier, Skildpadder og Gaaseleverposteier. Han sluttede med den Erklæring, at han for Resten, som en til Lykke forulykket Dilettant i den Konst at drømme sig Fanden i Bold til Lykken, nu frasagde sig denne Lykke, og den, at blive til en stor Guldfugl, ved at plukke alle mindre Guldfugle, overlod han nu til andre Narre.

Han havde nu lært ved et fire Mars Cursus paa Erfaringsveien, at man, for at opnaae den hastigste Lykke i Tomhedens og Stolthedens Regioner, kun behøvede at troe saa slet som muligt om Andre og selv vogte sig for enhver, saakaldet, god Tanke, Følelse og Handling. Naar man kun holdt det Onde for en Drøm og det Gode for Noget, man kunde undlade eller opsætte, til man var led af det Slette — saa kom den Lykke af sig selv, som de fleste Mennesker attraae, men de Færreste dog ere tilstræffelige slette for at opnaae og holde fast paa. — Han kaldte sig Friherre v. Feuerstein med den lange Hale af andre høie Værdigheder, men sagde, at han for Fremtiden var og blev, slet og ret omvandrende Guldsmedsvend Poul Flinterup fra Sjælland.

Denne Bladartikel vakte stor Forbittrelse blandt Pouls høie Belyndere. De, som ikke vare nævnte, eller ikke vare ramte af den forrige Friherres Spøg, loe paa de Andres Beføstning, men ansaae den tilshneladende

Spøgefugl for at være bleven vanvittig af Fortvivlelse over den pludselige Forarmelse og Ringeagt, han nu fremhævede, som sin virkelige Lykke.

Som en simpel, ombdrende Haandværksvend forlod Poul Badestedet. Hans ene Page, Mulatten, var forfunden. Nogle ville have seet den lystige Mulat, klædt som Herskabsjæger, i Grevinde Pappenheims Følge, og om denne berhyggede Dame udbredtes derfor blandt Almuen det Sagn, at hun var et Slags Troldkvinde, der altid klæbede sig fast ved een eller anden forsvoren Pykkeridder, for at paasee, at han holdt Contracten med hendes Meester og Herre.

Syvende Kapitel.

En smuk Efteraarsmorgen gif Poul, efter nogle Ugers Vandring, henad den smukke Bei over Rhindalen ved Rüdesheim. Ved hans Side gif Angela i en vakker Haandværksdrengs-Bluse og syntes endnu mere glad end sin Herre. „Hurra!“ udbrød Poul og svingede sin Reisehue, „nu er jeg bleven et rigtigt Menneſte igjen. Jeg føler mig ſaa let i Sindet, ſom havde jeg kaſtet et uhyre Bjerg fra mit Hjerte. Fanden har dog ſikkert haft en Finger i Spillet med mig, enten han er til eller ei udenfor vore Sjæle og vore taabelige Drømme. I Mainz søger jeg nu Arbeide i et Guldsmed-Værkſted. Jeg kan jo ſagtens fortjene Brødet til os To.“ — „Jeg kan ogſaa fortjene Noget, og meget Meer end jeg behøver,“ ſagde Angela, og gjorde et Glædeſhop; „jeg kan flette Ringe af Hestehaar

og dreie Ravperler til Paternosterbaand; det lærte jeg i Klosteret."

"Og du forstaaer dig jo paa al Husgjerning, som du kunde være en Pige, og har langt mere Forstand paa at see hvad Godt og Smukt der staaer i alle de Bøger, jeg har seet, end nogen Student." — "Jeg har endnu to Daler i min Pung," vedblev Angela, og traf en lille Pung op af sin Lomme. "Derfor kan vi magelig komme til Mainz og derfra ned ad den herlige Rhin til Cöln; o det er deiligt!"

"Ja saa! jeg skal nu reise paa din Bekostning — lad gaae da! Jeg har aldrig glædet mig paa nogen Vandring, som paa denne. Vor tarvelige Kost i disse Uger bekommer mig fortræffeligt; men har du lagt Mærke til, hvorledes alle Mennesker, især alle smukke Kvinder see surt til mig og kimsse af mig? det kommer nok af — ja hvoraf kommer det? — kjøn har jeg aldrig været, og før jeg drømte, jeg gav mig Vandens ivold, brød Kvinder sig ikke mere om mig end jeg om dem. Det dumme Kjælenstab, man kalder Elskov, har altid forekommet mig bedst som Stof til Komediespil og lystige Indfald; det kunde strax Kvinderne see paa min Næse, og kun saalænge jeg kunde stifte den iveiret, som en rig og fornem Mand, fandt man mig elskværdig og kaldte mig en pen Mand, og det morede mig, men gjorde mig dog flau igrunderen. — Heisa! nu er ogsaa det forbi."

"Gud stee Lov!" sagde Angela, halv sagte; "men skulde vi nu ikke gaae op til St. Rocus-Kapellet hist og takke Vorherre og den hellige Jomfru og St. Rocus for dette nye, friske Liv, de har skjenket os?"

"Den hellige Jomfru og St. Rocus giver jeg en god Dag," sagde Poul. "Vorherre kan jeg bedst takke under

hans egen store Kirke=Hvælving, hvis han ikke har Andet at gjøre, end at bryde sig om en lystig Stodders og Rjæters Taknemmelighed." — „Ak, kjære Herre!“ suckede Angela, „gid De bare var et christent Menneske og vilde gjøre Bod, saa tilgav Vorherre Dem maasse nok hin forfærdelige Synd, allerhelst, siden den dog kun var en stygDrøm; — af alle de Lykkegaver og Herligheder, der blev lovet og givet Dem af de onde Magter, har De nu jo kun een tilbage, som De maasse dog for endel staaer i Gjæld for til en hemmelighedsfuld og uhyggelig Naturmagt. Jeg mener den uroffelige Sundhed, De endnu bestandig glæder Dem ved, og kunde De ved den hellige Jomfrues, eller St. Kocus Forbøn bevare den, uden Synd“ — „Du er en overtroist Gjæf“ — afbrød Poul hende og klappede hende paa den rødmsfede Kind — „det har jeg selv været paa en Maade; halvt om halvt har jeg troet paa det dumme Drømmefogleri, jeg har fortalt dig om. Nu er jeg helt cureret for det Galsskab, og herefter skal du aldrig see mig ængstet af de Skrupler, du kaldte Sorg over mine Synder. Det er jo netop den Sorg, man skulde blive kvit, naar man ret kunde troe paa Kjærligheden.“

„Ak nei! ak nei!“ suckede Angela, „den Sorg skal man aldrig give Slip paa, af den kommer først den rette, uforgængelige Glæde.“

Under denne Samtale, der begyndte at tage en alvorlig Retning, fortsatte de Fodvandringen lige mod Floden, til de standsede ved et lille Færgested, hvor der tilbødes dem Plads i en Baad, der gik tværs over Floden til Bingen. Derfra kunde man da komme med Pramme, der droges af Heste mod Strømmen, lige til Mainz, eller for en ringe Fragt have Plads paa Transportskibet ned

ad Floden lige til Coblenz og Cöln. „Prægtigt!“ udbrød Poul, „vi fare strax til Cöln og have baade Strømmen og Bunden med os.“ De stege glade ned i Baaden og den stødte fra Broen.

I Baaden sad der allerede en Rejsende, tæt indsvøbt i sin Kappe. Først da Baaden med de tre Rejsende var midt ude i Floden, lagde Poul rigtig Mærke til den Medrejsende og studsede. Det var den samme fremmede og noget aldrende Lykkeridder, som paa Badestedet havde taget Lykken fra ham og sprængt hans Bank tre Gange i et Døgn.

„Ei! ei!“ udbrød Poul, „skal vi sees endnu engang; det var da en Fandens Lykke, De havde, da vi sidst saaes!“

„Ganske rigtig, en Fandens Lykke“ — gjentog den Fremmede, med et mørkt Blik — „men hvad hjælper det mig nu, naar Accorden om 24 Timer er udløbet og han tager mig med Hud og Haar og ganske kaster min Sjæl i Dønen, som en udbrændt Cigar.“

„Om Forladelse, min Herre!“ spurgte Poul, „skulde den ædle Rudesheimer-Bin have sat Dem i det fatale Humeur, man med Rette kunde kalde en Helvedes Stemning? mig har den altid tilforn sat i Paradisstemning, men nu behøver jeg intet andet Middel til den Stemning, end Følelsen af min Frihed og Ungdomskraft.“ — „Men Alting har en Ende,“ mumlede den Fremmede, „havde jeg for tyve Aar siden tænkt paa den Dag imorgen, havde jeg maasse dog betænkt mig paa det Tærningekast, som har gjort mig til Millionær, til jeg faaer fyldt mit 50de Aar. Det fylder jeg netop imorgen ved denne Tid; det havde jeg glemt, da vi saaes sidst. Er jeg ikke saa heldig, at sætte Livet til og komme i Skjærsilden inden 24 Timer,

„saa raader Mørkets Fyrste over min Sjæl til alle Dages Ende.“

„Overtro — min Herre! papistisk Overtro, med Deres Tilladelse,“ svarede Poul — „der er ingen Skjærsild til i cras legemlig Betydning udenfor Papisternes Hjerner, og over vore Sjæle raader Ingen uden Vorherre, enten vi leve eller vi døe, det er min Tro!“

„De er Protestant, min Herre! Lutheraner?“

„Protestant paa en Maade, om just ikke Lutheraner, Zwinglianer, eller hvad alle de Sekter hedde. Jeg protesterer mod Alt, hvad der, saavel blandt Protestanter, som Papister, strider mod Forestillingen om en god Mand, der har Magt over Alting. Ham har jeg rigtignok sjelden tænkt paa, eller troet, han vilde tænke paa mig, før jeg nu har mærket det. Jeg har selv engang havt Tvivl om hans Tilværelse; men al det Brøvl er jeg nu bleven kvit, med al den Rigdom, Ære og Gunst, jeg kun havde Vognen og hans Papa at takke for, hvis han ikke selv er den største af alle Vøgne.“

„Vi er altsaa to Kjættere paa eet Brædt,“ tog den Fremmede hastig Ordet, „og hvad der er mærkeligere: to Uylsejegere, som Fanden har havt Fingre i, og aldrig vil slippe.“ Han reiste sig i Baaden med en vild Glæde i det udmagrede Ansigt og med et Blik, der røbede et pludseligt udbrudt Vanvid. „Heisa! Kammerat!“ raabte han med en forfærdelig Stemme, „nu har vi dog Følgeskab; begge maae vi afsted, saa snart Terminen løber ud, — nu ned i Dybet med os og lige ind i Skjærsilden efter den Daab. No til! Færgemand! kun tre Favne frem og vi sluges af Bingenhvirvelen!“

Færgemanden var bleven saa forfærdet over, hvad han havde hørt, at han ikke havde givet Agt paa Baadens Ret-

ning og virkelig var kommen nær ved den farlige Hvirvel i Rhinen, mellem Bingen og Rüdeshheim. Han anstrengte sig nu af alle Kræfter for at komme ud af den voldsomme Strømning, der allerede begyndte at rive Baaden med sig og ligesom suge den med, ind i en Spiralkreds. Baade Poul og Angela havde reist sig, for at hindre deres rasede Reisefælle i at vælte Baaden, som han med en vild Latter syntes at have ifinde, men Baaden var imidlertid kommen i en hvirvlende Bevægelse. Færgemanden sad døddleg og lod Armene synke. „Gud hjælpe os!“ udbrød han, „vi er forlorne!“ I samme Dieblif var det, som om Baaden bevægedes ned i Afgrunden af den mægtige Hvirvelstrøm. Den Gales Latter blev til et hylende Hvin. Baaden kæntrede og de styrtede Alle ud i den hvirvlende Strøm.

Det lykkedes dog Poul, der var en dristig Svømmer, at gribe Angela og kæmpe sig ud med hende gjennem den hvirvlende Strøm. Det kostede ham en umaadelig Anstrengelse. Da han naaede Flodbredden, slap han udmattet Angela; hun laa bleg og bevidstløs ved hans Side. Færgemanden havde ogsaa reddet sig til Land, men den fremmede Herre saa man Intet til. Poul samlede sine Kræfter og stirrede paa Angela, han havde kun Sands og Tanke for hende. Han rullede hende i Græsset, under heftige, fortvilede Udbrud og Anstrengelser, og med grændseløs Glæde saa han, at hun rørte sig. Hun opflog sine Dine og viste sig ved fuld Bevidsthed.

„Tak, Tak for Livet her i Verden, kjære Herre!“ udbrød hun; „men se, se! der kommer han tilsyne, den Ulyksalige!“ hun pegede paa den Skikkelse, der nu ligesom udsphedes af Bingshvirvelen og dreves hen imod Klipperne ved Rüdeshheim. Poul saa i Angelas Blik, at hun bad

for den Ulykkelige's Frelse. — Hun gjorde selv en uvilkaarlig Bevægelse, som hun vilde forsøge at komme ham til Hjælp, men hun vaklede. Boul betænkte sig nu ikke, han styrtede sig ud i Floden igjen og bragte virkelig i saa Dieblikke den gamle Herre op ved Fjeldsfrænten under Rüdeshheim. Den Gamle drog Aande, men kun et Dieblik; hans Hoved var knust mod en Fjeldspids, han aandede sidste Gang; men knuget i de sammenfoldede Hænder holdt han en Reliquie i en forsbannet Sølvkapsel, hvori der var indridset Billedet af en Synderstikkelse, der gaaer gjennem Flammer til Paradiset.

Boul var selv saa sønderstødt og afkræftet, at han af Færgemanden og Angela maatte ledes til det nærmeste Fisserhus, hvor der kunde sørges for hans Pleie.

Her faldt han i en hidsig Feber, hvori han uafbrudt fantaserede om, at han var fortabt og havde givet sig Djævelen i Bold. Ogsaa hans Grumhed mod den plukkede Guldhøne og hans Uret mod Peder Dalby var Gjenstand for hans forstyrrede Fantasier. Angela pleiede ham med stor Omhu og trøstede ham med kjærlige Ord. Da han efter sex Ugers Forløb reiste sig fra Sygeleiet, følte han sig fuldkommen glad og livslystig, men han saae ud, som en udlevet Olding, hvis Ungdoms bedste Kraft var brudt og hvis Helbred var aldeles ødelagt. Dog han havde seet Angelas uforandrede Kjærlighed, — han følte sig løst fra det sidste Baand, der syntes at binde ham til de mørke, dæmoniske Magter.

„Jeg er da nu en rigtig forarmet, ringeagtet, svag og ussel Stodder,“ sagde han, „men aldrig har jeg følt mig før saa lykkelig. Gud ske Lov og Tak. Jeg fornemmer, at Vorherre har tilgivet mig og jeg har seet, at du elsker mig, velsignede Angela! — jeg har længe vidst, at du

var en Kvinde, men nu veed jeg først, at en Kvinde kan elske mig, selv i den usleste Skikkelse, og at jeg kan gjengjælde en saadan ubestrikelig Kjærlighed. Gud ske Lov og Tak evindeligt!" Angela græd af Glæde og sank til hans Bryst. „Ja visselig," sagde hun, „jeg har elsket dig fra den første Gang, jeg saae dig ved Fader Antonios Baare. — Nu er du min Fader og vi skal altid være sammen."

Hun havde betalt sin sidste Daler til Fisterfolkene for hans Pleie og fulgte sin glade, men oldingsagtige Ven ud i den vide Verden for at opføre et Sted, hvor hun kunde faae Arbeide og sørge for hans Ophold.

Ottende Kapitel.

Paa det samme Badested, Poul Flinterup havde forladt, som en forulykket Fortunatusspiller, ankom, som Baadegjæst, en fremmed, ung Mand, som tildrog sig en usædvanlig Opmærksomhed. Han var noget bleg og stille; men hele hans Væsen og Personlighed bar Præget af en saa umiskjendelig Betydning, at han traf alle begavede og ædlere Naturer til sig. Uagtet det borgerlige Navn, han bar, og skjøndt han i Fremmedbogen havde skrevet Professionist, vilde man dog med Visshed vide, han ikke var nogen ringere Person, end Hertugen af Brockenburg, Minister hos den gamle Fyrste af Hartzenheim, der skjulte denne udmærkede Mands Genius og Virksomhed i det hele Rige, at han paa sine gamle Dage havde viist sig

som Grunder af sit lille Fyrstendømmes faste Lykke. Peder Dalby reiste saaledes incognito paa sit eget Navn.

Alt hvad han nu hørte om den forsvundne Friherre v. Feuerstein, maatte strax vække Erindringen om hans forvildede Kammerat — og at denne ødelagte Lykkespiller v. Feuerstein havde været Poul Flinterup, læstes nu, efter hans egen Afstedskartifel, i alle offentlige Blade.

Blandt de mange Anecdoter, der fortaltes om v. Feuersteins næsten dæmoniske Lykke, hørte Peder ogsaa en Dag, hvad man vilde vide om den overordenlige kostbare Diamant-Ring, som han, lig en ny Polycrates, ved sit hyppige Taffel, havde faaet paa sin Gaffel, samme Dag han havde mistet en af ubetydelig Værdi, og at hin Ring var funden i en Malle fra en Indsø ved Hartzen.

Peder troede nu at være kommen paa Spor efter det, ham saa vigtige, Hartzenheimske Familieklenod, men Ingen vidste den Forsvundnes Opholdssted.

Peder Dalby forlod nu hurtig Badestedet, for om muligt at opsoge sin forsvundne Kammerat eller den ubekjendte Sunker, der nu var kommen i Besiddelse af hans vigtige Ring. Alle Efterspørgseler vare forgjeves. Efter et helt Mars Omflakken vendte han tilbage til det ensomme Klippeflot Brockenburg, uden Haab om at finde det tabte Lyksaligheds-Klenod og med Opgivelse af den Lykke, der syntes ham vidunderlig bestemt — men dog ligesuldt havde været et Gode. Han havde nu den Glæde at see de velsignede Frugter af den Frihed og Velstand, han havde udbredt omkring sig i det lille Land.

Han begav sig strax til Hartzenheim, hvor han blev modtagen med alle de Hædersbeviisninger, der tilkom ham, som Hertug af Brockenburg. Uagtet den gamle Fyrste var den allerliberaleste i sit Hjerte og havde givet sit Folk den

allerfrieſte Forfatning, holdt han dog urokkelig faſt paa det hele Rang- og Titelvæſen og al den gammel dags Pragt og Glans, der ſkulde omgive hans fyrſtelige Perſon. I Frihedsbrevet var der lovet Afſkaffelse af alt dette Skinvæſen, men til Beſtemmelse af Tiden, naar det ſkulde ſkee, havde han fordret for Folket og Riget en Betænkningstid paa hundrede Aar. Kun under fire Dine var den gamle Herre udelukkende Menneſke, og ſaa ligefrem og hjertelig, ſom muligt.

Da Peder Dalby, efter Modtagelses=Ceremonierne, var ene med Fyrſten i hans Vønkammer, betragtedes han med ſpændt Forventning af den gamle Fyrſte, der ſtrag ſpurgte om han medbragte det vigtige Familienod. Da Fyrſten hørte hans lidet tilfredsſtillende Svar, ryste han betænkelig paa Hovedet og en dyb Bekymring afſpeilede ſig i hans ſmukke, drømmende Anſigt. „Min kjære, trofaſte Søn! af, jeg tænkte dog ſaa viſt, du bragte Ringen med!“ ſukkede han, — „min Mechthilde har været ſaa viſ derpaa, hun har ventet dig hver Dag. Kom! hun er nu aldrig langt fra mig.“

Han greb Peder ved Haanden og førte ham gjennem det Værelſe, der adſkillede hans Gemakker fra den kjære Datterdatters.

Mechthilde havde hørt det glade Udraab, der var fløiet, ſom en Vøbeild, gjennem Slottet: „Hertugen er kommen!“ Hendes ſkjønne Kinder blusſede og de deilige Dine lyste. Hun ilede ham og Bedſtefaderen med aabne Arme imøde, men lod Armene ſynke og blev bleg, da hun ſaae det ſkuffede Haab i begges Anſigter, og det ſamme Udtryk af ſtille Bemød i den unge Hertugs Aſyn, ſom da han, for et Aar ſiden, var reiſt bort. — Der var intet færſkilt Brev vexlet mellem dem; det ſtreb mod Convenienſen, under det ſtedfindende Forhold.

Glæden over at see ham igjen, gav hende dog strax Kindernes Rosenfarve tilbage.

„Vær velkommen — ogsaa uden Bruderingen, kjære, kjære Peder!“ udbrød hun og rakte ham sin Haand, uden at bemærke Forbauselsen og Misbilligelsen i Fyrstens Ansigt. „Omfavn dig, tør han nu jo ikke,“ advarede han, „men see dig og tale med dig, kan han dog igjen, naar Bedstefader, eller en Dame, er tilstede.“ — „Vi veed dog begge hvad vi veed, og vor Ulysalighed er større end vi et helt Aar kan udsige.“ — „Nof, mit Barn! om eders Ulysalighed; der er Naade med den!“ afbrød den gamle Fyrste hende, med et dæmpet Suk. „Tag nu Plads, Prindsesse!“ vedblev han i stiv Conversationstone, „og lad os begge, i sømmelig Form, høre, hvad H. D. Hertugen har at berette om sin Mission.“

Den Strøm af uendelig Kjærlighed, der opfyldte Peders Sjæl og nu vilde udvælde fra hans Læber, standsede pludselig og trængte sig tilbage i hans Inderte, medens den Tvang, Fyrstens Nærværelse paalagde ham, maatte give denne hans Tilnærmelse til Prindsessen den ydre Form af en høitstaaende men fremmed Prinds's Opvartning, uden Berettigelse til noget andet Sprog, end Hofmandens. Det kostede ham megen Overvindelse, i denne Tone at begynde og fuldende Beretningen om sin mislykkede Reise, og han forlod Fyrsteslottet, uden at have talt et eneste Ord til Mechthilde, om hvad han et helt Aar havde tænkt og følt med Hensyn til hende. Han reiste samme Dag til Brockenburg og han fastede sig atter med Iver ind i utrættelig Virksomhed, som Bestyrer af alle Gøddædigheds-Foranstaltninger i Fyrstendømmet. Han gjensaae vel, af og til, endnu den gamle Fyrste og hans Datterdatter, men Ceremoniellet stod, som en urokkelig Mur, imellem dem.

Kun ved enkelte store Hoffester tillod det særlige Forhold den hædrede Hertug og Minister, den suspenderede Brudgom, at han nærmede sig og talte med Prindsessen, og dette maatte altid være i Overhofmesterindens og Hofdamens Nærværelse. At deres Hjerteforbindelse var uopløselig, vare de dog begge overbeviste om. Denne deres gjensidige Bevidsthed, som de for et Aar siden, med Frihed og Begeistring havde udtalt, men, som nu, intet Ord maatte udsige, bekræftedes dog ved hvert Blik, der verledes mellem dem, og heri fandt de saa rig en Kilde til Liv og Glæde, i det inderste Sind, at det skuffede Haab om nærmere Forbindelse — og et bestemt Løfte til Fyrsten, ikke var istand til at nedtrykke dem. Bleggheden paa den virksomme Statsmands Kinder var vel ikke forsvunden, og et vemodigt Træk om hans Mund røbede, af og til, det store Savn, men Lægerne vare nu dog ret vel tilfredse med den almindelig beundrede og elskede Ministers Sundhed, og paa den skjønne Prindsesse Mechthilde kunde Ingen see, — hvad selv hendes fortrolige Veninder kun gjettede af Udtrykket i Prindsessens dunkle Dine, — naar den stille Hertug af Brockenburg, efter nogle Dages Besøg, som oftest efter en Hoffest, tog Afsted med Hoffet i Hartzenheim, for atter i flere Maaneder at indeslutte sig i sit stedse enlige Bjergslot.

En Efteraarsaften sad den stille Hertug af Brockenburg, efter anstrengt Forretnings-Virksomhed, ved Lampen i sit Bibliothek, medens han gjennembladede en gammel Eventyrbog, som han kjendte fra sin Barndom. Han tænkte paa sit eget Eventyrliv, der, som saamange Andres, begyndte med en Drøm om Prindsessen og det halve Rige, men nu syntes at skulle i Virkeligheden ende med et Perversvends-Embedet uden andet Selskab end en Høne. I den halvt drømmende Syssel blev han afbrudt, idet den

troe Tjener meldte ham, at der hele Dagen havde staaet en fattig Krøbling paa Krykker ved hans Dør. Man havde forgjeves henviist ham til det nye, nærliggende Hospital for fremmede Krøblinger og Syge, men han havde haardnakket paa staaet, at han ikke vilde forlade den store Ministers Dør, uden at have talt med ham. Han var dog undselig traadt tilbage ved Hertugens Hjemkomst, men laa nu stille paa Stentrappen.

„Lad ham komme!“ sagde Hertugen og lagde sin Bog tilside. Den Skikkelse, der nu indtraadte i den store, halvdunkle Bogsal, var i høieste Grad elendig. Hans Ansigt var farveløst og udmagret, hans Knæ bøiede sig vaklende under Vægten af et værkbrudent, sammenkrummet Legeme, der kun syntes at bestaae af Skind og Ben, og han støttede sig frem paa sine Krykker med stor Møie, men hans Dine spillede dog med et besynderligt Liv.

„Sæt dig, stakkels Menneſke!“ sagde Peder med Deltagelse og rullede selv en Armstol hen til ham. „Du har afflaaet den Hjælp, man her har tilbudt dig — hvormed kan jeg ellers tjene dig?“ — „Med en halv Times Opoffrelse af Deres kostbare Tid, Deres Durchlauchtighed!“ svarede en Stemme, der syntes Peder bekjendt, men, som han dog ikke vidste, hvor han skulde hense. „Nu vel,“ sagde Peder — „for Diebliffet har jeg intet vigtigere Arbeide for, end at udhvile mig og læse gamle Eventyr, siig frem: hvem er du og hvad bringer dig til mig?“ — „Seg kunde prise min Ulykke, thi jeg har drevet det til et Slags Mesterskab i Udselhed, uden at forknytttes; jeg kan nu intet Skridt krybe længer, heller ikke paa disse Krykker, men kun vente den indbildte Ulykke, man kalder Døden, men som jo kun er en Forvandling; — at miste Gode, Guds og Liv er jo den største Ulykke, der kan hændes Noget,

naar ingen af Delene duer. Jeg er en rigtig Pjalt af et Menneske, men hverken en Stodders eller en Drukkenbolds Navn gjør noget til Sagen, naar han kun er et virkeligt, elvstændigt Menneske," svarede Krikkemanden, og tog Blads i Vænestolen, med en ret tilfreds Mine, skjøndt han ikke syntes at have Kræfter til at reise sig igjen. „Det er dog bedre end Ingenting, eller om han var bleven en vel complet Djævel. Den Rest af Menneskelighed, jeg har tilbage, veed jeg allerede giver mig Adkomst nok til at saae den Mand i Tale, som jeg har beundret mest af Alle, siden Navnet Grev Peder de la Valle eller Hertugen af Brockenburg er blevet det største i dette Halvskillingsfyrstendømmes Friheds- og Humanitets-Sværmeri, og er kommet saa alle Undertryktes og Nødlidendes Læber; før jeg saae Dem, har jeg kun ønsket at opleve den Dag, da jeg kunde læbe mig frem for Hans Durchlautigheds Mæghyn og sige: „gode Per Dalby — Tak for sidst! Du har spillet dit Kort bedre end jeg. Du har en Høne at plukke med mig; den Sag skulde vi dog klare!“

„Poul — Poul Flinterup!“ — udbrød Peder høist overrasket, og vilde omfavne ham, men Poul hindrede ham deri med sin Krikkestav. „Rør ikke ved mig, D. D.“ sagde han, „jeg er en Smule Spedalsk, skal jeg have den Ære at sige dig.“ — „Stakkels, stakkels Poul! skulde jeg saaledes see dig igjen!“ udbrød Peder og greb hans Haand trods Advarselen. „Jeg har søgt om dig mangfoldige Steder, hvad har du dog gjennemgaaet!“ — „Af ja! — det kunde vel ikke blive anderledes, dog Alt kan maaske blive godt endnu, jeg vil kun ingen Sludder høre om min Sammenligning; jeg siger dig jo, at deri bestaaer min allerstørste Lykke! Du veed, hvorledes jeg halvt eller helt bevidst, synes at have sluttet en Slags Contract med Hr. Urian. Jeg

troede ikke rigtigt derpaa, og det gjør jeg heller ikke endnu; men i Fandens Kløer har jeg været paa en Maade; det seer du nok, hvad enten den Nød er til eller ei uden for os. Nu har jeg til min store Ulykke tabt baade Rigdom, Ære og Sundhed, brudt med Alt, hvad jeg havde kjært i Verden og sønderrevet enhver Traad, der bandt mig til hint Drømmehelvede. Hvad jeg nu har tilbage af Mulighed til at blive et helt Menneske, om ikke i denne, saa i en anden Verden, det har jeg af Vorherre, mener jeg, og det kan ingen drømt eller virkelig Satan tage fra mig." — „Kjære Poul!" — udbrød Peder med stor Deltagelse — „Du har lidt meget for hin dæmoniske Drøm." — „Det har jeg nok! det har desværre været meer end en flygtig Drøm; der er Magter til, maa du troe, som kan gjøre vore hemmeligste Tanker til Handling og Virkelighed i vor Sjæl, naar de staae i Pagt med vor Villie og hele Landsretning; derom er jeg overbeviist."

Nu fortalte Poul sit hele Spille- og Rigmands-Løbet fra den Tid, han sneg sig fra ham med Guldhønen, indtil den seneste Tid af hans Omflakken, hvori han et helt Aar havde prøvet alle Fattigdommens og Krøblings-Livets Glendigheder. Hvad han dvælede længst ved, var Skilbringen af al den Glendighed og Nød, Angela havde døiet; „imod Det, var alt det Andet som Ingenting at regne, Peder! saalænge jeg havde den Engel ved min Side," sagde han med bevæget Røst, og foer hen over sine Dine med Bagen af den skindmagre Haand. „Hun vaagede over mig, arbejdede og bad for mig baade Nat og Dag; da jeg kom op, støttede hun mig ved sin Haand, til jeg fik Kræfter; hun ledte mig fra Kloster til Kloster i de papistiske Lande og allevegne fandt hun Husly og Næring for os begge. Hun var det eneste Menneske, som holdt af mig; hun for-

lod mig ikke i min Glendighed; men for to Maaneder siden blev hun pludselig dødsfyg, og hun blev bragt til et Nonnekloster for at modtage den sidste Olie; men jeg blev sendt bort fra Klosteret, som en kjettersk Landstryger, der vilde have stilt Kirken fra sit uskyldige Lam. Jeg hørte Rigklokkerne ringe for hende i Klosteret. Siden den Dag har jeg været nærved at tabe Modet; men, som sagt, jeg maa jo prise min Lykke — rigtig lidende og jammerlig fulde jeg jo være. Jeg lod mig pidste over Grændsen, jeg har betlet og humpet mig frem hertil, jeg har somme- steds overnattet hos Kvæget i Stalden, som en Tigger. Jeg var en flaaet Kæv, en plukket Guldhøne, om du vil! — Dog det var Altsammen kun Løn som forskyldt. Guldhønen har jeg tidt tænkt paa i de sidste Ugers Lidelser. Dens Guldfjær vilde jeg have, jeg vilde have skaaret Halsen over paa den, før jeg plukkede den, men hver Gang saae den saa besynderligt paa mig, at det blev mig umuligt.“

„Det var vel en styg Gjerning, du begyndte dit Lykkejæger-Liv med,“ sagde Peder, „men værre var det dog med de mange Menneſter, du med dit Spil har gjort ulykkelige.“ — „Det har gjort mig mere ondt for den stakkels Høne, end for alle de andre Guldfugle, jeg har plukket,“ vedblev Poul. „De vare vedblevne at være Taaber her i denne Verden — og i den anden haaber jeg, de har faaet Dinene op for det Rette.“ — „Den Sag tager du noget for let“ — svarede Peder. „Hvad vor Guldhøne ellers angaaer, saa sidder den der sund og frisk og faaer sig en Aftenblund bag paa min Stolerug. Den halve Del, du fratog mig af dens Fjær, skal jeg ikke gjøre Fordring paa; den har mange Gange faaet nye Fjær siden, den har nu faaet en stor Familie og skaffet en umaadelig

Skat af Guld tilveie, hvoraf jeg har sikket dig Halvdelen, som din retmæssige Eiendom. Du er maaske i dette Dieblig den rigeste Privat-Mand i Verden; du eier en fyrstelig Formue, mod fuldkommen Sikkerhed i dette Lands Finantsbeholdning. Du sidder her paa dit og mit fælles Slot, jeg har kjøbt og betalt det af vor fælles Kasse, og kan du nu taale at høre, hvad der vil glæde dig allermost — din gode, kjære Angela er ikke død i hint Kloster, hun blev helbredet, hun har søgt efter dig i mange Maaned. Jeg kjender hende godt, hun kom hertil for en Maaned siden, for at lede om dig, hun er nu Sygepleierste i vort Hospitium, hun kjender ret godt Sygepleie og haabede her snarest at træffe dig."

Poul havde reist sig, og han havde stirret med høit opspilede Dine paa Peder. Med en Oldings faste Kraft udbrød han: „Angela, Angela lever! hun er her, og du har tilgivet min Troløshed og delt din Lykke med mig, og Angela lever — jeg er den lykkeligste Mand paa Jorden! men," vedblev han efter et Ophold, „nu kommer Lykken, som en Spottefugl til mit Cadaver. Jeg kan holde Bryllup som en Prinds strax i Morgen; jeg kan blive begravet, som en Konge i Overmorgen, om ikke just i Christenjord, for jeg er en Kjætter endnu. Der staaer min Lykke for mig og smiler saa skjelmst; at den har det ironiske Smil, er dog ikke din Skyld, Peder! Tak, du troe, ærlige Sjæl! laan mig nu en Dødsfeng og lad Angela vide, jeg er her. Send saa Bud efter en Præst, der kan vie os, og bestil en Rigliste!" Med disse Ord faldt han udmattet til Jorden, og med stor Bekymring bragte Peder sin døende, spedalske Ven til sit eget Sovestue. Det var som Peders Kjærlighed til hans Ungdomsven nu helt udfyldte ham og udelukkede enhver anden Tanke af hans

Sjæl. Poul aabnede Dinene endnu engang, nikkede til Peder og gav et Suk, hvorpaa han sank tilbage uden Tegns til Liv.

Der var strax blevet sendt Bud efter Lægen, Præsten og Angela. Hoflægen var kommen. Præsten havde først villet forberede Angela paa denne Tidende.

Hoflægen var en lille, men en stærk, muskelnudet Mand paa nogle og halvtredstindstyve Aar med et stort, løveagtigt Hoved, hvis rige, graasprængte Haarshylde naaede ham til Skuldrene. Under hans mægtige, fremstaaende Pande lynede et Par Dine med umaadelig Kraft i det faste, grandstende Blik. Han var berømt som Forfatter af et Skrift om Haandsberørelse og den stærke Villies Anvendelse i Lægekunsten og havde selv med Held nogle Gange opdaget den aandelige Villies Indflydelse paa Livskraften, hvorfor han af Almuen betragtedes som en Mirakelmand. Hans allerfleste Patienter vare imidlertid døde, før han kom, efter som man ikke lod ham hente, før al anden Hjælp var opgiven.

Da denne Mand en Time før Midnat steg af Bognen i Brockenburgs gamle Slotsgaard og, støttet til sin lange, med udskaarne Slangeprydelser ombundne, Knortestof, gik hen mod Slotstrappen, taug pludselig de urolige Dogger paa Gaardspladsen og krøbe ind i deres Pælehuse, medens Gaardsfogden gik foran ham med en Ugyte i den bævende Haand. Tjenerne ventede Mirakel-doctoren, og det var som alle Døre sprang op for ham af sig selv. Han gik taus og takfuld gennem Forsalen og et Par andre Sale til Hertugens Sovestue.

„For fildig, kjære Doctor!“ lød Hertugens Røst ham imøde, „min uhyggelige Ven er død!“ Lægen taug og undersøgte Liget nøie. Det var allerede koldt, det laa stift

udstrakt med den høire Haand tæt sammenknyttet paa Brystet. Rægen greb den stivnede Haand og vilde aabne den, men betænkte sig, og han lod sin Haand glide hen over Rigets Ansigt og Bryst; da greb han Peders Haand og bad den bekymrede Hertug om at forsøge, om ikke en Vennehaand og en aandelig Kjærligheds Villie kunde være virksommere end Rægens.

Peder greb sin gjenfundne, men nu livløse Vens Haand og holdt den længe med Omhed mellem begge sine. „Kjære Poul!“ sagde han med bevæget Røst, „kunde jeg meddele dig Liv af mit Liv og tilbagekalde din Sjæl med Magten af min Sjæls inderlige Kjærlighed, saa veed den Alvidende, det er min stærkeste Villie i dette Dieblif, og saa sandt det ogsaa er den Almægtiges Villie, skal og maa det skee.“

Disse Ord fløi ham ligesom uvilkaarligt fra Læberne, medens han pludselig følte sig opfyldt af den mægtigste Villiekraft og en klippefast Tro, selv paa det Umuliges Mulighed, naar han nu kun, med sin hele Sjæl, kunde fastholde den hemmelige Forbindelses-Traad, han alt syntes at have grebet og som aandelig knyttede hans inderste, uforgængelige Væsen til alle Sjæles og Kræfters Ophav. I den Stemning havde han bøiet sine Knæe og laa, som gjennemglødet af en Ildstrøm, ved den Dødes Reie med Vennens kolde, lukkede Haand imellem sine. Det var som hans inderligste Liv udgjød sig gennem hans glødende Hænder i den døde Haand, de omsluttede, og meddelte den Liv og Varme. Han følte virkelig de kolde, stive Fingre bevæge sig mellem hans Hænder; den frampagtigt lukkede Haand aabnede sig, og der udfaldt i Peders Hænder en lille Elfenbens-Øske. Han bemærkede det dog ikke, medens han med Forbauselse og Glæde saae Dødsbleghe-

den forsvinde af Pouls Ansigt og — hans tillukkede Dienlaag aabne sig. I samme Dieblis var en yndig, kvindelig Skikkelse traadt ind og laa nu knælende med Pouls venstre Haand mellem sine paa den modsatte Side af hans Leie.

„Angela!“ lød en mat Stemme fra Pouls Læber, „kjereste Angela og du, trofaste Peder! en af Jer ved hver Haand! Jeg var ikke spedalsk, Peder! jeg løi for at prøve dit Venskab. Du glemte dig selv og min Spedalskhed og omfavnede mig, og du, kjære Angela! vedblev at elske mig som Stodder og Krøbling. Nu har jeg Alt, hvad mit Hjerte begjerede; kan jeg nu ikke leve, er Kjærligheden i mig dog død og magtesløs.“ — „Nei, nei! — evig, levende og mægtig er den nu i din Sjæl, enten du lever eller døer,“ udbrød Peder; „men nu veed jeg det vist, du døer ikke denne gang, Pou! Du skal snart reise dig sund og glad fra dit Leie, ikke sandt? Doctor!“ — „Det skal vi snart faae at vide,“ svarede Hoflægen med Bestemthed og følte den Syges Puls, „men nu ingen Hjerte-Expectationer mere for den Gang, D. D. Tag den unge Pige med Dem og forlad os. Jeg maa være ene med Deres Ven, hvis han ellers skal fastholde Livskraften.“ Baade Peder og Angela reiste sig for at adlyde den alvorlige Læges Bud. Glæden over det Haab, han havde givet dem, straalede i Angelas Dine, og Peder syntes vis paa dets Opfyldelse. „Men hvad er Dette,“ sagde Peder, og bemærkede nu først den lille Elfenbens-Øste i sin Haand — Pou hævede sig halvt i Leiet, medens han endnu fastholdt Angelas Haand. — „Mit Testament!“ sagde han med et mildt Smil og sank atter døddleg tilbage paa Leiet. — Paa Lægens Vink skyndte Peder sig nu med Angela ud af Bærelset og Lægen blev ene med den næsten opgivne Syge.

Sex Uger derefter var der stor Fest paa Hartzenheim. Peder Dalby, eller Hertug Peder de la Valle af Brockenburg holdt Bryllup med Prindsesse Mechthilde af Hartzenheim. Den forsvundne og længe forgjeves søgte Diamantring, det Hartzenheimske Familienod, som nødvendig Betingelse for denne Forbindelse, var funden i hin lille Elfenbens-Æske, Peder havde modtaget af sin halvøde Vens Haand, tilligemed en Seddel, hvori der stod: „Min Ven Peder Dalby! tilgiv mig og vær lykkelig! en Drøm har sagt mig, at dette Klenod vil fuldende din Lykke.“ Poul's Drøm havde haft Ret. Ingen var paa den Dag lykkeligere end Peder Dalby og hans deilige Brud. Dog næsten ligesaa lykkeligt var et andet Brudepar paa samme Dag; det var den fuldt helbredte Poul Flinterup og den troelsskende Angela. Ugen efter den dobbelte Bryllupsfest paa Hartzenheim foretog begge de lykkelige Brudepar en Ekspedition til Brocken. Den gamle Fyrste, som ikke selv kunde følge med, lod sin Datterdatter og hendes Gemal befordre med fyrstelig Pragt i en gylden Glasfaret, ledsaget af Hertugens Løbere og Heiduffer. Poul Flinterup med sin kjære Angela kjørte i en ny, simpel, men magelig Reisevogn, han havde anskaffet sig. De steg af ved Foden af Bjerget. Da de vare komne omtrent midt paa Bjerget, saae de det gamle Helgenbillede opreist paa sit Sted. Angela knælede og bad andægtigt ved det. Mechthilde og Peder bøiede ogsaa deres Hoveder og foldede stille, andægtigt deres Hænder, dog uden at knæle for Helgenbilledet. Poul Flinterup vendte sig bort og mumlede Noget for sig selv. Da de Alle atter stode ved Bjergets Fod og forgjeves havde ledt om Drømmegrotten, hvor man troede, Hartzdronningen boede, fandt der en bevæget Afsted Sted. Angela og Mechthilde græd ved hinandens Bryst; de

havde faaet hverandre hjertelig kjær, men her maatte de adskilles. Poul rystede trofast sin Vens Haand og sagde med en Stemme, der ogsaa vidnede stærkt om en bevæget Følelse: „Det faaer nu være, som det vil med al den Overtro, der dog ogsaa havde sine gode som onde Sider, men vi maae nu tage Afsted med Eventyrlivet, med disse Bloksbjergdrømmerier. Jeg vil ikke negte, at de har grebet noget underligt ind i mit Liv og Levnet — men jeg kan dog ikke for Alvor troe Andet, end hvad jeg veed, at jeg har været paa gale Veie og været nær ved at gaae Pokker i Bold, men nu er bleven et sundt, lykkeligt og ganske skikkeligt Menneske og har faaet en rar, velsignet Kone. Hun er rigtignok lidt katholic i Hovedet, men det gjør Intet til Sagen. Du har bragt Friheden ind i dette lille Land og du har udrettet meget Godt her; hvordan det saa hænger sammen med vor store Rigdom, Peder! saa er det nu forbi med vort Fællesskab. Du har udbetalt mig tusinde Gange mere end jeg behøver til at udfolde den største praktiske Virksomhed i mit Fædreland; der mødes vi vel igjen, naar du længes efter Hjemmet, eller du ikke længer herude har Eventyrløkken med dig. Jeg er en pro-saisk Hund, Peder! men det kan jeg sige dig forud, med Romantiken og Eventyret er det snart ude i hele Verden. Dertil hører ikke alene din Guldfugl og hendes store Familie, men en smuk Dag vil den hele Guldhønestat ligge under for en Høns-Epidemi, eller hvad vi Andre vil kalde en Pengecrisis, og Naturforskerne ville paastaae, at der albrig har været Guldfugle til. Med den gylde Frihed, du har indført i Halvskillings-Domainet, vil det ikke gaae et Haar bedre, derfor vil nok den aristokratiske Reaction, saavel som de tyske Stormagter og hele det Hartzenheimske Folk sørge. Den Tid vil komme, da det lille frie og

lykkelige Halvskillingshøstendomme, Hartzenheim, saavel som det hertugelige Guldfugle-Slot Brockenburg vil være udslettet baade af Historie og Geographi, og selv vort mærkelige Levnets-Eventyr vil blive betragtet som en Fabel eller et Par Ulf-lejægeres Drømme om de Lykkehaver, som komme fra, hvad Man kalder, det Ondes eller det Godes høist forskjellige Kilder. Farvel, kjære Peder! Gud velsigne dig! Farvel, Deres Durchlauchtighed! — Farvel, deiligste Prindsesse! Jeg ønsker nu Lykke til Prindselivet." De gode Venner skiltes nu ad, men hvad Poul havde forudsagt, skete. Da Vennerne samledes efter fem og thve Aars Adskillelse tilsidst i det kjære Fædreland, som to af de lykkeligste Familiefædre i Landet, levede de hver i sin Stilling, Peder som Videnskabsmand og Poul som Fabrikeier uden alle andre Tegn paa Høihed, Glands og Ære, eller paa Lykkens dæmoniske eller eventyrlig-romantiske Gaver. Peder's Efterkommere udførte i en stor, offentlig Virkefreds Stammefaderens philanthropiske Ideer om National-Frihed og Velstand i Forbindelse med de høiere, aandelige Interesses Udvikling i en lille, selvstændig Stat, medens Poul's Efterkommere med stor Indsigt og Duellighed gjorde deres store Formue frugtbringende i borgerlig-praktisk Retning. Mechthildes og Angelas Døttre, i alle følgende Led, elskede dog altid mest den skjønne Eventyrverden og opfattede deres Forældres og Bedsteforældres Liv som et sandt og virkelig oplevet Eventyr af Guldsmedsvendene Flinterup og Dalby. I deres Besiddelse er en Fugl, der ansees for en Afbildning af deres Forfædres Guldhøne. — I Peder Dalbys Reise-Memoirer kan man læse, hvad der i dette Eventyr er virkelig Begivenhed.

F r a g m e n t e r
a f t o F o r t æ l l i n g e r .

(Den første: „Scener af Iulerosen“,
den anden: „Fortælling uden Bencævnelse“.)

Fragment af Julerosen.

I de strengeste Vintermaaneder kan man see den saakaldte Julerose i vore haver: Det er den store, hvide Helleborus, som vor Almue har givet dette smukke Navn. Blomsten er i sin Form, med sine fem Blade og sine mangfoldige Støvtraade, ikke ulig den vilde Hybenrose i vore Skove, men den er hvid, som den Sne, den ofte halvt udfoldet staaer i Skjul under og som den saa yndigt dukker frem af, saasnart det øverste Snelag smelter. Julerosen er en Plante uden Barf og Torne; dens Blade ere grønne hele Vinteren, naar Hybenrosen kun har beholdt Tornegrenene og sine højrøde Bær.

Juleaften 184 — stode to smaa Tiggerbørn i pjaltede Klæder og med deres Brødposer i Hænderne udenfor Haveskiftet ved den gamle Herregaard og tittede ind i Haven. De kunde see de straalende Kyskroner i den store Sal paa Herregaarden, hvor der var Musik og Børnedands om et stort Juletræ. Tiggerbørnene vare Søskende — det var en Dreng paa syv Aar og en lille Pige paa sex Aar. De holdt hinanden i Hænderne og hoppede af Glæde, da de saae Kysene og Børnedandsen i Havesalen. De slap hverandres Hænder, smede Brødposen i Sneen, klappede i Hænderne og begyndte at dansesammen.

„Det var dog deiligt, Hans!“ sagde den lille Pige — „nu er vi jo med til Gilde hos de Store — vi har baade

Spillemænd og Lys, og her er saa herligt at dansse, og naar vi komme hjem til Fader og Moder med dette Spebelys og den lille Julefage og disse fire deilige Øblestiver, vi fik der i Kjøkkenet, saa skal det endnu blive allerherligst." — „Anna!" sagde Drengen, „naar vi saa faae spist, saa tager jeg Violinen, Møster gav mig paa Markedet, saa flytte vi Bordet hen mod Sengen, og saa skal du dansse med Fader og Moder paa de nye, røde Stene."

„Og saa skal jeg fortælle Fader og Moder om al den Herlighed, vi har seet," sagde Anna, „og pynte op for dem med Buxbom og Vintergrønt — og se! der staaer jo en Pintselilie — nei! det er jo en hvid Rose; turde vi tage den, var vi dog lykkelige."

„Nei, Anna! — det tør vi ikke," svarede Hans; „den staaer jo i Herstabet's Have, og den har vi ikke Lov til at røre."

„Men den stikker jo Hovedet ud til os gennem Bindgjærdet," sagde Anna, „og den stikker ikke, og der staaer jo saa mange, andre derinde — den eneste tør vi nok tage, Hans!" Hun havde den allerede afbrudt mellem sine smaa Fingre, hun kysede den og hoppede af Glæde, men Hans saae nu forstræffet en høi Mand, med en kort Tobakspibe i Munden, komme ud af Havelaagen og hørte en dyb Stemme brumme: „Se er det Jer, der stjæle mine Blomster og brække Stakittet i Stykker! Nu skal I da skee en Ulykke, I Thyveunger!" Han greb Hans i Nakken og den lille Pige haardt ved Haanden, hvori hun holdt Blomsten, og trak dem afsted med sig op mod Gaarden.

Anna græd, men Hans var bleven bleg. Han saae den høie Mand alvorlig i Ansigtet. „Gjør ikke min lille Søster Fortred," bad han, „det var mig, der tog den deilige Julerose og gav hende; men jeg har aldrig taget

Noget før og Stakittet har jeg ikke rørt ved." — „Du lyver, Knekt! jeg saae jo selv, det var Tøsen der, der nappede den hvide Helleborus." — „Lad mig faae Huggene! jeg har rigtignok løiet," sagde Drengen, „og det med Billie, men gjør intet Ondt ved min lille Søster, hun har intet Ondt gjort med Billie, lad mig faae Huggene!"

„Prægtig Dreng!" mumlede den høie Mand ved sig selv og glemte at ryge; han stak Piben iommen, klappede begge Børnene paa kinden og sagde høit, med formildet Stemme: „Denne gang skal I slippe for Hug, begge To, siden det er Juleaften; men siig mig: har I langt hjem? — det er jo allerede silbigt og vi faae vist Sne i Nat." — „Aa Tak, mange Tak, rare, lange Mand! — Ingen af os skal have Hug," udbrød den lille Pige, „og den deilige Julerose — maa jeg beholde den til Moder?"

„Ja vist, Unge!" brummede den Gamle; „men hør, min Dreng! kan du ogsaa finde hjem med din Søster?"

„Ja det kan jeg godt!" udbrød Hans med et Glædeshop; „mange, mange Tak! kom Anna!" Drengen tog nu sin lille Søster ved den ene Haand og begge Poserne i den anden, nikkede, og løb bort med hende, medens de fine Sneflokker flagrede tæt om dem. De mærkede det ikke og løb ufortrøden fort og vare snart komne den høie Mand ved Havelaagen af Snye. Snefoget tog imidlertid stærkt til, og han gik betænkelig gjennem Haven og rystede paa Hovedet, medens Sneflokkerne satte sig fast i hans lange, graae Lokker. Børnene vare imidlertid komne ud paa aaben Mark. Frosten tiltog og Snefoget blev stærkere ved hvert Skridt, de gik. En skarp Vind, som de havde lige i Ansigtet, hvirvlede Sneen som en Røg om i Luften og blendede dem, saa de snart tabte Sporet af

Veien og vidste ikke hvor de vare. Hans mærkede det først, men taug, for ikke at forstrække sin lille Søster; han holdt hende fast ved Haanden, tog begge de svære Poser i den anden Haand og trak hende saa hastig afsted, det var muligt for ham.

Bemærkning ved Udgiveren.

Denne ufuldendte Fortælling vilde Ingemann tilbøielig have støttet til en Begivenhed, som Conferentsraadinde Bruun, fød Schönheider, havde fortalt ham. Denne Fortælling anføres her, som den af hende er meddelt i Aaret 1864:

„For omtrent tyve Aar siden, midt i Januar, i stærk Frost, gik en lille Pige paa en otte—ni Aar fra Landsbyen Toplinge i Nærheden af Viborg til en anden Landsby, Rind, for at hente Mælk til sin Moder. Ved at gaae over et Vandsted bleve hendes Ben vaade, og et stærkt Snefog, som overfaldt hende, gjorde det umuligt for hende at gaae videre. Hun blev saaledes fiddende to Dage og Nætter, og Ravnene begyndte alt at flokkes om hende og pikke hende paa Hovedet. Hun læste sine Bønner, som hun havde lært i Skolen og troede ganske vist, at hun skulde døe. Da Sognefogden, som tilligemed Sognets Mænd var ude at opsoege hende, tog hende paa sine Arme, stræbte hun imod og bevægede Læberne; thi rigtig tale kunde hun ikke mere. Manden bøiede derfor sit Øre til hendes Læber og hørte, at hun hvistede: „Glem ikke min Moders Mælk!“ Ved tilbørlig Hjælp kom hun atter til Kræfter. Hun kunde senere aldrig taale at tale herom“.

Fragment af en ubenevnt Fortælling.

Første Kapitel.

(Den Reisende og hans Hund.)

Det var en kold Octoberaften ved Solens Nedgang. En skarp Østenvind feiede store Skymasser henover Vred=Markerne. Nogle hundrede Skridt fra en forfalden, nu nedlagt Kro i det nordlige Sjælland — sad, paa en Ræmpehøis Overlægger, en ungdommelig, kvindelig Skikkelse i en Stilling, der kunde have tjent en Kunstner til Ufbildning, medens den fattige Skjønne, til Beskyttelse mod Blæsten, havde svøbt sig i et forrevet Hestedækken og drømte mindst om, hvorledes hun tog sig ud.

Den unge, neppe fuldvorne Pige, vogtede Faareflokken omkring Høien; hendes korte, grønne Hvergarmsstjort var mange Steder sammenlappet med Klude af andre Farver. Den rige, mørke Haarshylde syntes allevegne at ville fremstrømme under en lille, bleggrød Hue, der var bunden med sort Uldgarn under Hagen. De smaa Fødder vare uden Strømper og Skoe, og hun gned dem ofte mod hinanden, for at holde dem varme.

Hun strikkede paa en sort Uldstrømpe og havde sin Lærebog liggende aaben paa sit Skjød. Hun bevægede Læberne, medens hun strikkede og saae i Bogen paa eengang. Af og til løftede hun sine Dine og holdt Haanden over

de stærke Dienbryn, for at see, om Faareflokken var samlet indenfor Stengjærdet, der adskilte Marken fra Landeveien. Aftenrøden belyste da saa yndigt et Ansigt, at Enhver, som saa det, maatte forbauses. Det var et af de Ansigter, som man ikke veed, til hvilken Himmelegn man skal henføre, men som dog mere synes at tilhøre Nord-Asien end Nord-Europa.

I de store, mørke Dine lysste der hin rene og stille Sld, som selv syntes at maatte kunne betvinge de vildeste Naturer og bane sig Vej til ethvert Menneske-Hjerte.

Bludselig sprang hun nu ned fra Stenen og tabte baade Strikketøiet og Bogen. Hun slog Hænderne forskrækket sammen, idet hun saa Faareflokken adspredt af en stor, gulbrun Hund, som med hule, korte Bjæf sprang om paa Marken og forfulgte et lille, sort Lam.

Bag Stengjærdet paa Landeveien holdt en Herre til Hest og søgte forgjeves at kalde Hunden tilbage fra den utidige Jagt.

„Gud forbarme sig, en Løve!“ raabte Pigebarnet, „han vil opsluge os. — Staffels lille Mette! — han myrder hende, den Ugubelige!“

„Fy Caro! hid!“ raabte den reisende Herre med forstærket Røst og fik endelig sin ulhdige Dogge tilbage. Han løstede Ridedidsken imod den, medens den ydmhyg krøb paa sin Bug foran Hestens Fødder og syntes sønderknust af Anger over sin Brøde; Herren skammede den ud med streng Røst, men han rørte den ikke med Snerten. Imidlertid var den unge Pige løbet ned paa Marken, hvor hun nu laa knælende med det lille, sorte Lam i sine Arme. Hun havde revet Tørklædet af sin Hals og dermed forbundet det blødende Dyrs Ben, medens hun klappede det under mange Beflagelser og kjærlige Ord.

Den fremmede Herre blev holdende stille paa Veien og raabte paa Bogterpigen, idet han trak en Pung frem af Lommen. Pigen var dog saa bekymret over sit Indslingslam, at hun ikke hørte hans undskyldende Tilraab, men fra Krovcænget kom nu med stærke Skridt en kæmpehøi Mand med et glubst, dyrist Ansigt og med en laadden Hue trykket ned over den korte Pande. Han svingede en stor Trækølle i sin Haand og slæbte et Krohaarsreb med en Løirepæl efter sig. Det var Kromanden, der eiede Marken og Faareflokken. Han steg hastig over Gjærdet og stod i en truende Stilling foran Rytteren. Hunden foer knurrende imod ham, men satte sig ved et Ord af sin Herre mellem Hesten og den truende Skikkelse. Daggens stumpede Hoved var fremstrakt; dens lange Ørelapper løftede sig, de glatte Nakkehaaar reiste sig, dens Øine tindrede glubst og den syntes beredt til kraftig at forsvare sin Herre, i det Dieblik, han tillod det.

„Jeg er villig til Skadeserstatning,“ sagde den Rejsende. „De er formodentlig Eieren til det Lam, min lapsede Hund har gjort Sagt paa?“

„Det var en Sildigføddning, men af udmærket Race;“ — brummede Kromanden — „Dyr for Dyr! det er lige Regning! den Bulbider skal nu være min, eller jeg slaaer den ihjel her paa Stedet.“

„Den lystrer ingen anden Herre, end mig“ — svarede den Fremmede, — „tru den ikke! jeg kan ikke svare for Følgerne!“

„Jeg er en gammel Dyretæmmer,“ — sagde den høie Kromand, med et skarpt Blik, der overgik Dyrets i Styrke, — „derpaa skal De see Prøve!“ Neppe havde han sagt disse Ord, før han med sikker Haand havde kastet Løiret med en Løkke om Hundens fremstrakte Hals. Med et voldsomt

Ryt i Rebet sprang han tilbage mod Stengjærdet og traf det hylende Dyr med sig gennem et Gab i Gjærdet.

„Slip min Hund, ubarmhjertige Menneske!“ — raabte Rytteren og tvang sin tilbagesprungne Hest frem — „jeg betaler dobbelt hvad Lammet er værd, men min Hund har Ingen Ret til at mishandle.“

„Bestet er nu mit! det spolerede Gimmerlam kan De tage. Det er Lige for Lige!“ — var Kromandens Svar, medens han med trodsig Haanlatter slæbte den modstræbende, halv kvalte Hund efter sig over Marken.

Den Reifende vilde sætte over de nedrevne Gjærdestene, men hans urolige Hest steilede. Medens han, som en veløvet Rytter, tumlede med Hesten, forsvandt Kromanden med Hunden bag en Pilehæk; men da den Reifende havde bragt Hesten til Ro, stod den lille Faarevogterste med det sorte Lam i sine Arme lige for ham ved Abningen i Stengjærdet. „Gud ske Lov! Herren kom ikke til Ulykke,“ — udbrød hun glad — „lille Mette kommer sig nok, nu slikker hun min Haand. Vær kun ikke bedrøvet, gode Herre!“ vedblev hun — „det var jo ikke Deres Skyld; men Herren skulde rigtignok oplært Deres store Pasop noget christeligere; jeg troede, han var en virkelig Løve, hvorvel han ingen Manke havde; men vær nu kun ikke bedrøvet, gode Herre!“ gjentog hun; „hos Husbond faaer han streng Tugt; jeg skal dog nok være god imod ham, naar han vil gaae i sig selv og omvende sig; men for Guds Skyld! kom aldrig ind til Bores og kræv ham tilbage! Husbond er det ikke godt at komme i Ufred med for noget Menneske i Verden.“

„Ja saa! det faaer han mig nok ud til, den Dyreplager! men er han saa farlig for alle Mennesker, hvorledes kommer du saa ud af det med ham? min lille Pige!“ —

spurgte den Rejsende og betragtede den yndige Skikkelse med Forbauselse og stor Deltagelse. „Jeg beder aldrig Husbond om Nogeting, men Vorherre kun om Alting, og saa maa dog Husbond give mig hvad Vorherre vil!“ sagde Pigen og slog Dinene undselig ned, ved den Fremmedes indtrængende Blik. „Naar Claus Bjørnetrækker engang imellem vil slaae mig ihjel, saa seer jeg bare op til den store Husbond i Himmelen og saa tør Ingen røre mig.“

„Men hvorfor vil du tjene den Mand, naar han er saa slem?“

„Det er jeg nødt til, Herre!“ — svarede Pigen med vemodig Stemme — „ellers maatte jeg jo døe af Sult; men Alt er jo beskicket af den almægtige Fader!“ tilføiede hun med et klart, tillidsfuldt Blik; „han gjør det nok ogsaa godt med Alting, om ogsaa denne Verden forgaaer, sagde Fader Nicole. Siden han blev borte, har jeg rigtignok ingen anden Tilflugt havt i Verden end Bjørnekulen.“

„Blev din Fader borte? hvad vil det sige? Barn!“

„Å! ja! det kan Ingen begribe. Vorherre maa have taget ham, uden at Noget fik det at see. Det bliver nu tre Aar siden til Paaske. Fader gif om og solgte deilige Billeder, med Jesusbarnet og hans Moder og nydelige Engle paa. Derfor fik han Alt, hvad han behøvede af de italienske Kræmmere. Siden Moder døde paa den store Hebe, fulgte jeg ham allevegne. Vi havde ingensteds rigtig hjemme, for vi laae altid paa Reiser. Her kom vi saa grumme trætte hin Paaskeaften og havde nær aldrig saaet Nattely i Kroen. Jeg sov dog saa rart paa Høstængen og jeg drømte saa deiligt om Guds Søn — hør bare!“ vedblev hun med tindrende Dine, „det var, som jeg saaede hvorledes han stod op fra de Døde, han kom slet

ikke ud, som man altid har tænkt sig det, af nogen Grav, men han steg op for mine Dine i Øst, der, hvor Himlen mødes med Jorden ligesom Solen og Maanen, naar de staae op paa Himlen. Han kom fra sit Rige fra den anden Verden, hvor vi Alle skal hen engang, naar vi kjende ham og troe paa ham, og han havde den samme Begemsstikkelse, som den, han lod dem forskæfte og begrave; men det var hans aandelige Regem, det vidste jeg godt. Det var, som jeg saae, hvorledes han stod op. Han havde saaledes i Aanden og i Aandens Regeme forkyndt alle de mange Sjæle, der fra Adams og Evas Tid vare døde, uden at kjende ham og hans Rige, at det visseelig skulde blive godt med os Alle, enten vi vare levende eller døde, selv om vi først kom til ham i hans rette Rige og kjendte ham i den anden Verden. Se! alt Dette vidste jeg i min Drøm, medens jeg sov paa Høstængen. Fader skulde ligge i Stalden og passe paa Kassen og Pengene; men da jeg kom ned, Paaskemorgen, fra Høstængen, var Fader borte, og Ingen vidste hvor han var bleven af.

„Det er beshynderligt, men kom han da ikke igjen?“

„Nei aldrig! jeg løb hele Dage og Nætter om efter ham og græd og kaldte allevegne paa ham forgjeves; saa kom jeg her tilbage og var syg og næsten død, og siden har jeg tjent her for Føden.“ Hun taug og syntes med Møie at tilbageholde sine Taarer.

„Stakkels Barn! hos den Husbond har du det neppe godt. Du maa jo fryse i de usle Klæder, du har paa; der har du Penge til Strømper og Skoe, og en varm Klædning!“ han vilde kaste Pengepungen over til hende.

„Gjør ikke Hesten sty, gode Herre!“ bad hun ængstelig og saae sig tilbage. Klæder og Skoe faaer jeg dog aldrig Lov til at kjøbe; mærker han, jeg har Penge, tager han

dem strax fra mig, og troer han, jeg har flere, bliver det forfærdeligt.“

„Arme Barn! er der da Ingenting, jeg kan gjøre for dig,“ spurgte den deltagende Herre, „er der da intet skikkelig Menneske, som kan tage sig af dig?“

„Sovist er her; baade Præsten og hans Kone er saa rare og gode imod mig — han lærer mig nu ogsaa at være glad og takke Vorherre for Alting, baade Ondt og Godt, og naar først Paaske er forbi“ — der løb nu en stærk, skrallende Lyd over Marken, som af en Sækkepibe. Pigebarnet blev pludselig taus. „Farvel!“ tilføjede hun kun med lav Stemme, „Husbond blæser paa Sækkepiben.“

Hun nikkede venlig til Afsted. „Vi kun et Dieblif! tag den med!“ raabte den Reisende og kastede en sammenrullet skotsk Plaid, han havde foran sig paa Sadlen, over til hende, medens han satte sin Hest igang og hilste hende uden at bemærke hendes Udfærd ved den overraskende Gave. Hun var bleven baade glad og forstærket og havde staaet uvis et Dieblif, om hun turde modtage det fine, kostbare Klædningsstykke, hvori hun kunde indsvøbe sig fra Hoved til Fod og aldrig meer fryse. — Med en hastig Beslutning, havde hun dog nikket efter ham, taget Rappen under Armen og skyndt sig med sit Gimmerlam hen mod Faarefloksen, der allerede havde samlet sig om et indelukket Fold paa Marken, hvorved der stod et lille Brædestur til Vogterpigen. Den Reisende saae sig i Frastand tilbage, og da stod hun nydelig draperet med hendes Plaid paa Ræmpehøien og søgte ved livlige Armbevægelser at give ham sin Taknemmelighed tilkjende, medens hun tillige vilde betro ham sin lille Plan: at gemme det smukke Klædningsstykke i Brædesturet for Alles Dine og kun pynte sig med det, naar hun var ene. Den Reisende saae med stor

Deltagelse hendes Bestræbelser for at takke ham i Frastand og red nu langsomt hen ad Landeveien, medens han tænkte paa det stakkels forladte Barn, over hvis Skjæbne og ulykkelige Stilling han et Øjeblik syntes at have forglemt Tabet af sin kjære, trofaste Hund.

Han kom nu forbi et gammelt Bindingsværkshus med forrevet Tag, skjeve Binduer og Døre og et brystfældigt Rækværk udenfor. Det var Bjørnetræfferkullen, som Almuen kaldte det. Han hørte fra det lukkede Gaardsrum et hult Hundebjæf, som pludselig forstummede; han troede at kjende sin ranede Hunds Rødraab og formodede, at den havde mærket sin Herres Nærhed. Han standsede sin Hest med et Ryk, men hvor harmeligt og smerteligt det end var ham, at forlade det ham saa kjære og troe Dyr i hin raae Dyretæmmers Vold, saa han dog, her, for det Første, Intet var at foretage, men han besluttede at henvende sig til nærmeste Øvrighed og maasse der tillige faae sat det stakkels forladte Barn under sikker Beskyttelse.

Det begyndte at mørkne, og den Rejsende red nu frem i stærkt Trav for at naae et Sted, hvor han kunde overnatte; dog snart lod han Hesten falde ind i et langsomt Skridttrav, medens han uvilkaarlig fordybede sig i Tanker og Forestillinger om Fortid og Fremtid. Den Rejsende hed William Spener. Han var eneste Søn af den rige Handelsmand og Consul, der stod i Spidsen for Handelshuset Eduard Spener & Comp. Den unge Mands Udseende var i høi Grad fordelagtigt, og hans Tænkemaade syntes at svare dertil. Hans ranke, veldannede Skikkelse tog sig smukt ud til Hest. Han bar en let Ridedragt i engelsk Smag, og i hans Adfærd syntes Begrebet om en rigtig Gentleman at ville gjøre sig gjældende, men hans Sprog og hele Dannelselse var dansk. Han var født af en

danst Moder; Faderen var en indfødt Englænder, der dog havde tilbragt største Delen af sit Liv i Danmark. Den unge William Spener havde først nylig fyldt sit tre og tyvende Aar, og levede endnu — mere i Haabet om en rig og skjøn Fremtid og i ubestemte Drømmerier om alt det Herlige, han ventede at opleve, end han kunde siges at have grebet ind i Virkeligheden med fast og sikker Haand. Som tilkommende Bestyrer af hans Faders store Handelshus havde han nu for førstegang paataget sig en vigtig Forretning i Husets Anliggende, hvortil der udfordredes Betænkksomhed og praktisk Sands. I sine Forældres Hus havde han under en duelig Huslærers Veiledelse modtaget den omhyggeligste Underviisning i alle de Vidensfaber og Sprog, som uden at føre til nogen bestemt Embedsstilling i Statens Tjeneste, paa den mest alsidige og harmoniske Maade maatte kunne udvikle det rent Mennefskelige i hans Natur og Væsen. Han havde engang tiltroet sig poetisk Talent, men havde snart opdaget, at det kun var en levende Modtagelighed for poetiske Stemninger, han besad, uden nogen eiendommelig Frembringelsesevne; han havde derfor opgivet den poetiske Dilettantisme, medens der dog i hans Sind var blevet et vedvarende Hang tilbage til at lade Fantasien og Følelsen raade, helst naar han foretog enlige Fodvandringer, eller som nu, lod sin Ridehest føre ham frem, hvorhen den vilde, gjennem fremmede Egne i den hemmelighedsfulde Mellemtilstand mellem Dag og Nat. Synet af hin unge Pige havde gjort et mærkeligt Indtryk paa ham, og han tænkte meget paa nogle Ord, hun havde sagt, der syntes afvigende fra de sædvanlige Anskuelser, saavel fra Katholikers som Protestanternes Forestillinger, men som aldeles samstemmede med hans egne Tanker. Han tænkte sig hende udviklet baade aandelig og legemligt, men i

ganske andre Forhold end de virkelig mulige, og hans Fantasi forvildede sig i lutter Taagebilleder.

Nudet Kapitel.

(Præstegaarden.)

Det blev stedse mørkere og koldere; William Spener savnede nu sin bortgivne Plaid og følte sig gjennemisnet, som af Feberghsninger; han var vedbleven at ride uden at give Agt paa Veien. Endelig standsede han ved en Hindring og bemærkede nu først, at han befandt sig i en Landsby og var kommen ind paa en kort Sidevei, mellem to Rækker høie Bopler, der førte til en temmelig stor Gaard tæt ved en Landsbykirke. Hesten var standsset ved den lukkede Port. Han formodede det var en Præstegaard, og i Tillid til sine Landsmænds Gjestfrihed bankede han paa Porten med Skafet af sin Ridepidst. Strax efter hørte han Træskotrin i Gaarden, og Porten aabnedes. Paa sit Spørgsmaal om der ingen Kro var i Landsbyen, hvor han kunde faae Husly for sig og for sin Hest, fik han til Svar, at den nærmeste Kro var Bjørnetrækkertulen, men der var det ikke ganske raadeligt at overnatte; men her var rigtignok Præstegaarden. Han steg af Hesten og overlod den til Karlen, medens han gik over Gaardsrummet til den halvaabnede Forstuedør, hvor en høi Mand i Slobrok strax kom ham mild og venlig imøde, med et Lys i den ene Haand og en Bog i den anden. Det var Præsten, som bød sin sildige Gjest velkommen, uden at

spørge hvem han var eller endnu ret at have seet hans Ansigt; først da de begge vare traadte ind i Præstegaardens Dagligstue, hvor en ung, smuk Kone reiste sig fra Stolen ved en Bugge og med yndig Hjertelighed bød den Fremmede velkommen, faldt Skinnet af to Lys paa den unge Mand's Ansigt — og Præsten udbrød forbausset: „William Spener! min kjære, unge Ven! er det dig? og veed du ikke, hvem du gæster? kjender du ikke din Religionslærer i sjette Klasse i Handelsinstituttet?“ — „Hr. Strøm, kjære Hr. Strøm! er det her, De er bleven Præst? det kunde jo aldrig træffe heldigere, og her seer jeg Deres Frue! De har alt et Barn i Buggen, det er jo deiligt.“

„Ja vist, baade Moder og Barn ere deilige!“ afbrød Præsten ham munter, „og prægtigt var det, vi saa uventet skulde see dig. Du er bleven et helt Hoved høiere, siden vi saaes; du er bleven en rigtig Gentleman; men du seer noget forkommen ud, min Ven! reiser du saaledes i Octoberblæst om, som en tyndklædt Sommerfugl? — Men er du plyndret paa Veien eller har du tabt alt Reisetøiet?“

„Min Vadsæk hænger i Behold paa min Sadel. Reisefappen har jeg rigtignok forsaavidt tilfat, som — men det kunde ikke være anderledes. — Naar jeg nu faaer en varm Kop The af Deres Frue og De kan overlade mig en Seng i Nat og en Reisefappe imorgen — saa har det ingen Nød med mig, men desmere med en lille stakkels Pige, som paa en Maade er i Bøddelvold; derom maae vi siden holde Raad, inden jeg kan sove roligt i Deres velsignede Præstegaard, kjære Hr. Strøm!“ — „Du kommer altsaa fra „Bjørnefulen“, sagde Præsten; „vel at du ikke skal overnatte der! men hvil dig nu først, saa kan vi altid siden holde Raad.“ Præsten fik nu sin fordums

Lærning til Sæde i Sophahjørnet, og hans Kone sørgebe for Theen, efter at hun først havde faaet det sovende Barn, tilligemed Buggen, flyttet ind i Forældrenes Sovestue.

I Præstefolkenes hyggelige Dagligstue snurrede Theemaskinen paa Bordet, og nu meddelte William Spener Præsten og hans Kone sit lille Eventyr paa denne hans Forretningsreise til Sverrig og Norge, hvorfra han skulde foretage en treaars Reise for Handelshuset til Syden.

Da han endte sin Beretning, udbrød han med en noget overspændt Beskrivelse over hint fattige, forladte Pigebarn, hvis Skikkelse og hele Væsen havde vaart saa varm en Deltagelse hos ham.

„Du har gjort Bekjendtskab med Anna Marie fra Bjørnetræfferkulen,“ sagde Præsten, „vi kjende hende godt, hun er vor lille Indling, og vi have været bekymrede over hendes mislige Stilling i den raade Kromands Tjeneste. Til første Mai kommer hun her i Huset og skal faae det godt. Hendes Moder skal have hørt til de jydskke Taterfolk, Faderen var en ombankende Italiener, som folgte Robbere for udenlandskke Konsthandlere. For Diebliffet kan der dog ikke foretages Noget for hende. Vil du lyde mit Raad, saa indlader du dig aldeles ikke med Kroverten eller sætter vor Dyrighed i Bevægelse imod ham, den Slubbert! han er et uhyggeligt Menneske her i Egnen. Lovens Arm har han vidst at undvige, men der mumles gruelige Ting om ham. Pigebarnet er et fader- og moderløst Barn, som Sognet nødig vil tage sig af; hun er nu i hans Tjeneste. Han holder paa sin Husret og lader hende ikke gaae nogen Time før lovlige Skiftetid.“

„Forlanger du ad Rettens Bei Hunden tilbage, kan du være vis paa, at den er død inden 24 Timer. Den fremmede Bispefræmmers Forsvinden er ikke den eneste

Begivenhed, vi ere komne til Kundskab om." — „Forbarmende Gud! siger man, han myrdede hendes Fader? Det arme Barn!“ udbrød William Spener forfærdet, „og hun har trællet i tre Aar i hans Hus, og hun skal blive der et halvt Aar til, det er forfærdeligt!“ — „Det er uundgaaeligt, kjære Ven!“ svarede Præsten, „vi har netop ængstet os derfor. Ethvert voldsomt Skridt vilde udsætte hende for Mishandling af hendes Husbond, men med Guds Hjælp har hun ogsaa et Forsvar i sine dunkle Dine, og — i den mægtige Sjæl, der ligesom lyser ud af dem, en større Kraft, end nogen Magt, Lov og al Dyrighed her mægter at udøve. Er hun først sikket med Liv, Lemmer og Helbred, først da kan der tænkes paa, hvad der kan gøres for hende. To Gange om Ugen har jeg nu Veilighed til at indvirke paa hendes elskelige Sjæl, og hver Gang stiger vor Kjærlighed til hende, men — din Deltagelse i den Sag angriber dig! Du bliver saa bleg!“ I det Samme sank den unge Mand bevidstløs tilbage i Sophaen. Der blev stor Uro og Bekymring i Præstegaarden. Man bragte den kjære Gjest til Sengs og sendte Vogn efter nærmeste Læge.

Snart blev man dog fuldkommen beroliget. En Forskjølelse, i Forbindelse med en heftig Sindsbevægelse, havde paadraget den unge, kjærnesunde Mand et let Feberanfald, der nødte ham til i tre Dage at op sætte sin Reise.

Han fantaserede den første Nat om en deilig Eventyrprindsesse, som af Trolksfolk var forvandlet til en Tiggerpige og vogtede Faar i en Trolks Tjeneste, men som han ridderlig skulde befrie af de onde Magters Bold, efter hendes Onske. Deri blandede sig Forestillingen om hans Hund, som var bleven til en Løve og mødte ham i en Hule, hvor den kom ham til Hjælp i Kampen. Næste Dag var dog Febereren forbi, og den anden Dag hvilede

han, i glad Fornemmelse af sin tilbagevendte Sundhed, paa Sophaen i Præstens Studerekammer. Her blev han en useet Tilhører af sin forrige Religionslærers Confirmations-Underviisning i det tilstødende større Værelse. Der begyndtes med et Psalmeverv, og han lyttede med stor Opmærksomhed til den rene, hønlige Sopranstemme, der, ledsaget af Præstens dybe Bas, beherskede Barnechoret. Det var Italienerens og Taterkvindens forladte Barn, som med det skjønneste og inderligste Udtryk var Forsangerinde og udhævede Psalmeordene med det inderligste Udtryk. Selv hendes Talestemme kjendte han under den hele Underviisning; hun var den eneste af Confirmanderne, som med sine egne Ord klart udtalte sig, medens de Andre næsten altid besvarede Præstens Spørgsmaal med Lærebogens Ord, skjøndt den saa sædvanlige Oprensning i Munden paa hverandre her var bortfjernet. Det traf sig, at Underviisningen netop dreiede sig om de dunkleste, mindst udviklede Punkter i den kirkelige Christendoms lære: Døden, Opstandelsen og det evige Liv. Præstens Spørgsmaal vare saaledes stillede, at den unge Pige fik Leilighed til at yttre sig med fuldkommen Frihed: „hvad der døer af os, er kun det sandfælsige Legeme,“ mente hun, „og det bliver til Jord, Vand eller Luft igjen, som det har været; det er heller ikke dette Legeme, der skal opstaae, men vi have et andet, aandeligt Legeme indeni os; det er udødeligt, ligesom Sjælen; det er det Guds billede, hvori vi ere skabte; det døer aldrig ganske, men det synes dog dødt og begravet, saalænge vi synde og ville Andet, end hvad der er Guds Villie. Det skal bestandig opstaae i os baade her og i den anden Verden — det er Opstandelsens Verden; og vor Herre selv paa Korset er Opstandelsen og Livet. Hos ham ere vi altid i hans Rige, men naar først hans Rige er kommet til alle

Sjæle, er Opstandelsen skeet, — saa skulle alle Sjæle være samlede hos Gud i Herlighedens og Forklarelsens Rige, — og det evige Liv skal begynde allerede her, men forklares først, naar Guds Rige er blevet Alt i alle Sjæle, og Gud er Alt i Alle." Hvad William nu hørte, greb ind i hans egen Overbeviisning, men det blev fremført paa saa simpel og barnlig en Maade, at det derved netop fik en slaaende Magt. Præsten lod hende helt udtale sig, uden at afbryde hende med noget Ord; da hun taug, sagde han mildt og fjærligt: „Alt hvad du der siger, lille Anna Marie! har mange christne lærdt og søgt at godtgjøre af Skriftens Ord; men de have tillige maattet indrømme, at det ikke saaledes er opfattet hos nogen af Oversætterne og Fortolkerne af Skriftens Ord, eller stemmer med, hvad der til alle Tider har været Kirkens Lære."

Da de andre Confirmander vare gaaede, sagde Præsten til Anna: „Havde jeg kun de fornødne Attester om dig, eller idetmindste Bished om, at du virkelig har været christelig døbt; thi det er ligesaa formasteligt at gjentage Daabens Pagt, som det er fornødent, at den maa være skeet, før du kan bekræfte den. Jeg venter Svar paa min Forespørgsel i denne vanskelige Sag; i al Fald skal jeg gjøre hvad jeg kan, for at du, med Guds Hjælp, skal finde Veien til hans Rige."

„Tak, tak, kjæreste Hr. Præst!" sagde hun. „Andet behøver vist intet Menneſte i Verden, og ſkal jeg endelig være døbt for at blive ſalig, kan det jo ligesaa godt skee med mig i den anden Verden, ſom med alle de mange tusinde Sjæle, ſom aldrig have vidſt, hvad det var at døbes. Jeg veed jo: Herren frelſer de Fortabte, hans Rige er ikke af denne Verden."

Efter Confirmationsunderviisningen havde Præsten og

hans forrige Discipel en lang og alvorlig Samtale med hinanden om Daaben og dens nødvendige kirkelige Meddelelse baade i denne Verden og til Dagenes Ende, hvis den var Betingelsen for Indgangen til Guds Rige, og om hvorvidt Læren om det tilkommende Liv, om den christelige Opstandelse og om de sidste Ting, kunde forenes med Begrebet om Guds Almagt og Algodhed, som alle Sjæles Skaber, Frelser og Helliggjører. Kunde Præsten end ikke samstemme i Alt, maatte han dog i Hjertet billige sin fordums Discipels Anstuelser, hvorvel han paa Kirkens Begne i forskjellige Punkter maatte bestride dem.

„Bedbliver du endnu at holde Dagbog?“ sagde Præsten, da William Spener næste Morgen stod reiseklædt for ham og hans Hest stod sadlet for Døren. „Jeg har, efter Deres Raad, i to Aar holdt Bog over mit indre Livs Historie saavel som over, hvad jeg ellers har oplevet, der indeholdt noget Mærkeligt; men det duer ikke, mærker jeg, bestandig ligesom at gaae paa Tur efter sig selv, og blive sig enhver aandelig Bevægelse alt for klart bevidst; man hindrer derved sin frie, naturlige Udvikling og staaer Fare for at blive en Grubler og Selvplager. Jeg har min Dagbog her i Kommen og agter, som snarest, at kaste den i Kaffelovnen.“ — „Saa lad mig heller beholde den til Erindring og til Udfyldelse af, hvad jeg mangler af dit indre Livs Historie, siden du forlod Handelsinstituttet.“

Præsten modtog den meget smukt indbundne Kommebog, og de toge en hjertelig Afsked.

Den unge, rige Mand havde givet Præsten en Anviisning paa en tilstrækkelig Sum til hin forladte Piges Forsørgelse, med gjentagen Opfordring til, om muligt strax, at befrie hende for Trældommen i den raae Dyreplagers

Tjeneste, og med let og freidigt Sind drog han nu et huldrigt Fremtidsliv imøde.

Tredie Kapitel.

(Præsten og Kromanden.)

Samme Formiddag William Spener havde forladt Præstegaarden, havde Præsten en Embedsforretning i sit Annex; han lod sin Kudst, mod Sædvane, kjøre til Kroen; han reiste sig for at stige ned, da den svære Kromand viste sig paa Trappen og syntes forbausset. Han lettede paa sin laadne Hue og skyndte sig ud for at sætte Trappestigen til Vognen. „Deres Velærværdighed vil virkelig bæere mit ringe Hus!“ sagde han, og rynkede Panden med en mistroisk Mine. „Jeg har i disse Dage haft Besøg af en Rejsende, som kom her forbi for et Par Dage siden,“ sagde Præsten, og traadte med Verten ind i Krostuen. „Den unge Herre havde en stor, engelsk Dogge, som han satte megen Pris paa.“ — „Deres Velærværdighed,“ afbrød Kromanden ham: „jeg sætter netop lige saa megen Pris paa mit spanske Lam, som hans engelske Dogge har spoleret for mig. Den Sag har jeg afgjort uden Rettergang. Det skambidte Lam er jeg villig til at udlevere, men Doggen beholder jeg, til man ved Lov og Dom kan paanøbe mig nogen anden Erstatning. Jeg er en Dyreelsker, Deres Velærværdighed! det er nu engang min Kjæphest. Jeg kjender ingen større Fornøielse, skal jeg have den Ære at sige Dem, end at bringe de Bæster til at krybe for min Fod, som

jeg veed helst vilde opsluge mig, hvis de kunde." Han sagde dette med et uhyggeligt Blik, der maatte synes farligt for enhver Uven, der vovede at nærme sig ham. „Nu ja! saa tale vi ikke mere om den Sag," svarede Præsten. „Den unge Mand kunde ikke opsætte sin Reise for at faae sin Hund, han er nu reist udenlands og har Andet at tænke paa. Jeg kom ellers nu for at tale med Dem om det forældreløse Pigebarn, som Sognet ikke har villet tage sig af, men som nu er i Deres Tjeneste; jeg har antaget hende til Confirmations-Underviisning, men jeg skulde have Underretning om hendes Daab; maa jeg ubede mig, hvad De veed derom." — Om hende har jeg for tre Aar siden berettet baade Præst og Øvrighed Alt, hvad jeg vidste," svarede Kromanden. — „Hun er en halvtøstet Tjante, som der aldrig bliver Menneſte af; det har og den afdøde Skolelærer bevidnet." — „Da er jeg dog af en anden Mening," sagde Præsten, „hun kan baade læse og forstaae hvad hun læser, og hun kan tale, som andre Menneſter. Skrive og regne kan hun ikke; men det kan hun lære. Jeg har fæstet hende, som Barnepige, til Måidag. Kunde De, mod en Erstatning, overlade os hende strax, vilde De vise min Kone en bethdelig Tjeneste." Med disse Ord tog Præsten sin Tegnebog frem, og Synet af en Del Bankofedler fremkaldte et gridst Udtryk i Kromandens Ansigt. „Derom kunde vi maaske nok komme til Rette, Deres Velærværdighed!" sagde han høflig; „en Hjrbedreng kunde jeg vel snart faae i hendes Sted, hvorvel det er i Utide, men han bliver Skam dyr!" og nu gjorde han en uforſkammeret Regning paa alle de Omkostninger, det vilde medføre. Uden Indvending lagde Præsten den forlangte Sum paa Bordet, og Sagen var afgjort. „Velbekomme hvem som faaer hende!" sagde Kromanden med et skadefuldt Grin.

„Naar hun faaer lidt mere Sul paa Kroppen, kan hun om et Par Aar blive en ganske kjon Tøs at see til — men hun ender sagtens i Daarekisten. Havde De saavel kjendt hende, som jeg, vilde De neppe taget dem af hende. Tør De betrore Deres Barn til den Tater-Fjante, Hr. Pastor! saa bliver det Deres egen Sag; men truer De hende ikke strax paa Liv og Lemmer, render hun fra Dem og kaster Barnet fra sig ud i Svinestien. Havde jeg ikke strax fat en Skræk i Livet paa hende, var hun forlænge siden rendt Fanden i Bold og havde ladet Faarene skjotte sig selv.“ — „Det kommer an paa et Forsøg,“ — sagde Præsten; „for at redde en Menneskesjæl er det min Pligt at gjøre hvad jeg kan, og som sagt, jeg har Grund til at troe, hun er langt bedre aandelig begavet, end jeg nok veed, hun har Ord for.“ — „Nu ja! tag hende med paa Stebet, som hun gaaer og staaer, hun har kun de Pjalter, hun har paa Kroppen, og jeg har intet Ansvar, hverken for Krop eller Sjæl. Hei!“ raabte han til en Karl, „hent strax Tater-Ane fra Foldet og lad hende tage alle sine Pjalter med sig; — hun skal strax herfra.“ Karlen nikkede og gik; kort efter kom han tilbage med Pigebarnet. Saasnart Anna Marie hørte, at hun strax skulde komme i Tjeneste hos Præstens, sprang hun høit i Veiret af Glæde og klappede i Hænderne. „Farvel, Husbond! vær god ved lille Mette og den fremmede Hund! Se! der kommer Mette humpende efter mig; maatte hun følge med mig, vilde jeg dog troe, I var en rar Mand, Husbond! i hvor haardt jeg har havt det, siden Fader blev borte.“ — „Hvad er Dette, kan hun snakke som et Menneffe!“ udbrod Kromanden forbauset; „det er første Gang, jeg hører et forstandigt Ord af hendes Mund. Hun har aldrig villet snakke med andet Tungemaal end hendes Kjeltringesprog og det italienske Kaudervelsk, og med Fingre

og Arme og de Satans Dine, som Ingen kan hamle op med. Pak dig nu strax, Tøs! og kom aldrig meer indenfor min Dør. Det Krallik af Lam kan du beholde, saa kan du ikke sige, du gaaer herfra uden Løn." — „Tak! tusind Tak for lille Mette!" sagde Anna Marie, og neiede med et nydeligt Nik, medens hendes store, sorte Dine dog ligesom holdt Kromandens glubste Dyretæmmerblik Stangen, og let som en Rattefilling fløi hun ned ad Trappen, greb sit lille, sorte Lam i sin Arm og sprang op ved Siden af Præstens Kudst, hvor hun tog Lammet paa Skjødet og nikkede sjæleglad til Præsten, som taus og rolig steg til Vogns og kjørte hjem; hun drog nu fra den strenge Faare-tjeneste med stor Glæde ind i Præstegaarden som Barne-pige.

Fjerde Kapitel.

(Anna Mariens Nattevandring.)

Anna Mariens kjæreste Eiendom, den reisende Herres Blaid, havde hun dog ikke vovet at tage med sig af Frygt for Kromandens Gribshed; den laa skjult i hendes Bogterstur paa Marken; men den følgende Nat gif hun hemmelig tilbage, for at hente den. Til hendes Forstrækkelse blev hun, paa Kromandens Mark, modtagen af et hult Hundeglam, og hun saae den store Dogge staae lænknet til Brædesturet, som hendes Efterfølger ved Faarenes natlige Bevogtning. Hun tog dog Mod til sig og nærmede sig den store, brune Hund med saa venlig en Tiltale, at den snart blev from, som et Lam. Den taug og logrede med

Halen, medens den uhindret lod hende krybe ind i Skuret. Hun kom tilbage med den dyrebare Kappe, flappede Hunden til Takfigelse og udfoldede den store Kappe for at indhylle sig i den, til Værn mod den kolde Natteluft. Der faldt et Par Hjortelæders Rideshandsker ud af en Komme, hun ikke havde bemærket, og Hunden greb med Begjerlighed strax den ene. Det troe Dyr syntes paa Lugten at have gjenkjendt denne sin Herres Ejendom, der havde været i umiddelbar Berøring med hans Haand, og var ikke at formaae til at slippe den. „Nu vel, min gode Ven!“ sagde Pigebarnet, „saa faaer du beholde den ene Handske, jeg gjemmer den anden, saa have vi begge To Noget at passe paa for ham.“ Med den Accord syntes Hunden særdeles tilfreds, den gjorde hende mange høflige Complimenter og lagde sig rolig ind i Skuret i sin lange Lænke med Handsken mellem de store Poter; den lagde opmærksomt sit store Hoved med de kloge Dine ovenpaa Poterne, og det lod til, at den paa Liv og Død vilde forsvare denne Skat mod hvem det skulde være. Siden gjorde Anna Marie, saa ofte det var hende muligt, den store, smukke Hund et lille Besøg, — naar hun fik Lov til at hente Poststaven i Kroen, — og tillige den hende endnu saa kjære Lammeflok. Hun havde da gjerne et Stykke Brød med til sin Ven og Efterfølger i Faarevogterembedet, og snart var Hunden hende saa hengiven, at den langt fra tilkjendegav sin Glæde, naar hun lod sig see, og syntes i hendes Kjærtegn at finde den eneste Trøst i sin Trældom og i Skilsmisfen fra sin Herre. Hvergang hun kom, hentede Hunden den Hjortelæders Handske i Skuret, ligesom for at vise hende, at den ikke havde glemt sin Herre; men den slap ikke Handsken af sine Tænder og tog kun Afsted med sin Veninde med Dinene og med den logrende

Sale. Det lille, sorte Lam, som Anna Marie havde pleiet og holdt saa meget af, haltebe bestandig lidt paa det ene Bagben, hvor Doggen havde saaret det. Det fulgte hende overalt, som en tro Hund, og maatte snart deltage i hendes Besøg til Caro, med hvem det syntes at være traadt i et næsten søsterligt Forhold.

Anna var hin Nat lykkelig kommen hjem med sin Skat og foreviste den — næste Dag — for sit Herskab, med fuldstændig Meddelelse af dens Historie og hendes natlige Udfart for at bringe den i Sikkerhed.

Kort efter kom der Brev fra William Spener, hvori han bad om, — hvis de kunde — at redde Hunden og sørge for den; han kunde dog ikke tage den med paa sin Reise; han sendte en Bjørneskindspels og bad om, at han maatte beholde den laante Reisekappe til Erindring om sit første lille Reiseeventyr. Til Prindsessen, der vogtede Faar i Troldens Tjeneste, sendte han en deltagende Hilsen.

Femte Kapitel.

(Anna Maries Liv i Præstegaarden.)

I tre Aar hørte man aldeles Intet til William Spener, og siden man vidste, at han neppe meer kom til Danmark, betragtedes han næsten som en kjær Afsød, med hvem Gjensynet var henviist til den anden Verden; der taltes ofte om ham i Præstegaarden og hyppigt kom hans lille Dagbog frem. Anna Marie, som havde begyndt med at være Barnepige for Ægteparrets førstefødte Søn, delte

siden den elstelige Husmoders Omsorg for to smaa Piger, medens Drengen løb om imellem dem og lod som han læste i Abc-Bogen, hvori han dog endnu kun kjendte de store Bogstaver. Anna Marie havde i hele tre Aar udviklet sig i den Grad, baade aandeligt og legemligt, at hun delte alle de høiere Interesser, der gave Samlivet i Præstegaarden en sjelden Frihed og Skjønhed, medens hun med Føie gjaldt for en ganske udmærket Skjønhed. Saavel det glødende italienske Blod, som den vist oprindelig asiatiske Natur syntes at gjøre sig gjældende i hendes Væsen og Skikkelse. Hun var lidenskabelig heftig, men beherskede sig med en Villiekraft, som hentede al sin Styrke fra den dybe Fornemmelse af det inderlige Samfund med alle Skabningers evige Frembringer, Bevarer og Fuldender i al Tilværelsen — og i Vissheden om, at Gud vilde gjøre Alt godt tilsidst. Hertil holdt hun sig uroffelig, og kun hvad hun dertil kunde knytte af Kirkens protestantiske Lærdomme, var hende Sandhed. Betænelighederne ved hendes Confirmation vare først efter et halvt Aar blevne hævede ved en høi Grad af Sandsynlighed for, at hun maatte være døbt. Hun bar nemlig om Halsen en lille Messingmedaille, som syntes at have hørt til et Paternosterbaand, og da Faderen vistnok var catholsk Christen, antog man, at han neppe havde forsømt at lade Barnet døbe. Hun var nu næsten sytten Aar og allerede Gjenstand for alle unge Herrers Beundring, naar hun med den muntre, selskabelige Præstefamilie undertiden viste sig i Selskabskredsen paa Herregaardene eller i Kjøbstaden og hos Præstefamilierne i Omegnen.

En Søndag Eftermiddag i Mai Maaned 18— sad Præstefamilien glad ved Kaffebordet og havde bestemt strax efter at kjøre til Skoven og see den i dens nu fuldt ud-

foldede Vaarpragt. Alle tre Børn skulde med, til stor Jubel for de to ældste, den yngste var for lille til at forstaae sig derpaa; hun sad dog pyntet paa Barnepigens Arm og syntes at glæde sig. Anna Marie havde hjulpet Husmoderen med Tilberedelserne til Skottouren, og hun havde fremtaget den blaae Kaschmirs-Blaid, der tjente hende baade til Shawl og til Reisekappe. Hvergang hun saae eller brugte dette dyrebare Klædningsstykke, stod hin unge, reisende Herre for hendes indre Øie, og han spillede en større Rolle i hendes stille Sind, end hun nogensinde lod sig forlyde med. Ingen havde med større Opmærksomhed opfattet enhver smuk eller karakteristisk Uttring i hans Dagbog end hun — og hun syntes at have gennemlevet med ham alle de Aar, hvorom der var Optegnelser i den lille røde Bog.

„Her staaer Noget om en William Spener,“ sagde Præsten, efter at have aabnet Posttasken og gennemseet et Provindsblad. Det var en Correspondent-Efterretning til Bladredacturen om det store Handelshus Spener & Comp., som nu, ved den gamle Speners Død, formentes at skulle forflyttes til London, hvor den Afdødes Universalarving, William Spener, der allerede var Millionær, efter Forlydende skulde forblive, og denne hans Arving var den eneste, Huset i de sidste tre Aar havde staaet i Compagni med.

Denne Efterretning vakte stor Deltagelse i Præstegaarden. Anna Marie var den eneste, der aldeles ikke httrede sig derom; men hun syntes fra den Dag mere stille end tilforn. For at opmuntre hende tog Præsten hende med paa en Reise til Hovedstaden, hvor de lode hende forblive et halvt Aar hos Præstens Slægtninge, for at modtage mere Uddannelse i Sprog og Musik.

Sjette Kapitel.

(Anna Mariæ Liv i Hovedstaden.)

Det er Juleaften fire Aar efter William Speners Afreise fra Danmark. I Strøms Præstegaard var der festlig Glæde. Børnene havde Juletræ og Anna Marie var kommen tilbage fra Hovedstaden for at tilbringe den glade Jul i Præstegaarden. De Kredse, hun i Hovedstaden havde bevæget sig i, hørte til den dannede Middelstand. Den Rigdom af høiere Kunstnydelser, Hovedstaden ene er i Besiddelse af, havde udviklet hele den Sands for det Skønne, hun havde samlet i sit Sind, fra den Tid, hun med sin Fader vandrede om og folgte Lithographier og Kobberstik. Hun havde ofte besøgt Theatret og især glædet sig over den høiere Opera og de Fremstillinger af den dramatiske Poesi, hvori den ideale Livsbeskuelse ene var fremherskende, medens hun med Deltagelse dog ogsaa havde lært at kjende den lette, lystige Opfattelse af Menneskelivets Brangside. Hendes religiøse Anskuelser havde, med enkelte Afbiegelser fra den kirkelige Rettroenhed, sluttet sig i Underlighed til den Christendom, der med Varme og Begeistring for den guddommelige Aabenbaring holder fast ved Verdensfrelseren og alle Sjæles Bestemmelse til en salig Optagelse i Guds Rige under Fortsættelsen af Guds-billedets Udvikling i vort Indre, — med Forkastelse af Væren om — evige Pinsler, uden Hensigt og Maal, om — Sjælens Søvn, uden Udvikling af deres Væsens Helhed til Dagens Ende og om — de Hensarnes Gjenforening med deres Sig til evig Dom efter den Tro, hvori de for Martusjinder siden døde. Saavel Uvissheden om hendes Daab som den

Opfattelse af Daabspagtens Ord, hun ved sin Confirmation havde vedkjendt sig, havde stillet hende paa et Standpunkt, der syntes i Grunden at udelukke hende fra ethvert kirkeligt Samfund i Christenheden, og hun ansaae sig meer og meer, som henviist til det Gudsrige, der vel, som Begyndelse og som en skjult Helligdom, kun var tilstede i denne Verden, men, som ikke var af denne Verden og først helt og sandt vilde aabenbares i den store Sjælenes Verden, som ligger udenfor den jordiske Tilværelse.

I denne sin affondrede aandelige Stilling havde hun med stedse større Bevidsthed fundet sig til Rette og i Stillehed ved Bibelens Læsning dannet sig et Slags Dogmatik, der faldt sammen med, hvad der for hende var Saligheds Lære for alle Sjæle, men hverken var catholisk eller protestantisk Kirkelære. Heri havde hun ikke alene fundet fuldkommen Fred og Beroligelse, men tillige den inderligste Livsglæde, og tilegnet sig en Bestuelse af Forholdet mellem Gud og Verden og af Sammenhængen i den hele Tilværelse, som gav hende Styrke til — — —

Bemærkning ved Udgiveren.

Her ender Manuscriptet.

Indholdet af Fortællingen, som særskilt er nedskrevet og nedenfor anført gaaer kun lidet længer.

„Syvende Kapitel.

Hendes Liv i Hovedstaden, Bekjendtskab med engelske Methodister, hendes Brev om Methodistlæren til Præsten Strøm, siden hans Svar; hun sværmer hemmelig for den

hende personlig ubekjendte William Spener, hvis Charakter hun, af hans Dagbog, kjender og beundrer, og hvis Kæppe hun gjemmer som en Helligdom. Hun indseer Umuligheden af et nærmere Forhold her paa Jorden og resignerer paa jordisk Kjærligheds Lykke, vender sig med hele sin Sjælestyrke til det Aandelige og det tilkommende Liv, vil indvies i alle christelige Bekjendelser og Secters Mystrier for at finde Overensstemmelse med hendes egen Troeserkjendelse.“

Mellem fjerde og femte Kapitel havde Ingemann anført et Kapitel, som skulde indeholde William Speners Dagbog; men der er Intet skrevet deraf.

Med Hensyn til hele Fortællingen, da var det Ingemanns Hensigt, at udvikle, hvorledes Anna, idet hun søgte at trænge ind i de forskjellige christelige Bekjendelsers Lærdomme, dog aldrig lod sig forvirre af deres Uoverensstemmelser, idet hun med fuld Sjælekraft fastholdt Troen paa Gudfaders Kjærlighed og Barmhertighed, Sønnens Frelserkraft og Aandens helliggjørende Virkning, saa at hun omsider kommer til lykkeligjørende Klarhed. William Spener kommer da tilbage og de udvikle deres fælles Ideer. Fortællingen vilde have endt med deres lykkelige Forening, deres glade Haab for dette, og sikke Fortrosthing til det tilkommende Liv.

Rettelser.

- Pag. 22, Lin. 12 fra neden: indti læs: indtil
— 125, — 11 Keiserkrone; til mit Hoved, læs: Keiserkrone til mit
Hoved;
— 142, — 3 fra neden: fortalt læs: læst
— 147, — 4 — havde læs: havde
— 149, — 5 — Grevinden læs: Grevindens
— 177, — 3 „Scener af Julerosen“ læs: „Julerosen“
— 199, — 2 huldrigt læs: fuldt, rigt
-

13 ~)

